

Hak Din

Saygıdeğer Âlim

**Abdurrahmân b. Hammâd
el-Ömer**

شركاء التنفيذ:

المحتوى الإسلامي

رواد الترجمة

جمعية الربوة

دار الإسلام

يتاح طباعة هذا الإصدار ونشره بأي وسيلة مع
الالتزام بالإشارة إلى المصدر وعدم التغيير في النص.

Telephone: +966114454900

@ ceo@rabwah.sa

P.O.BOX: 29465

RIYADH: 11557

www.islamhouse.com

Mukaddime ve Takdim

Hamd âlemlerin Rabbi Allah'a mahsustur. Salât ve selam Allah'ın bütün peygamberlerinin üzerine olsun. Bundan sonra:

Bu kurtuluşa bir da'vettir. El-Aliyy el- Kadîr olan Yüce Allah'tan ümit ederek -kadın ya da erkek- akıllı olan herkese bu daveti sunuyorum. Yolunu kaybeden bu davetle mutlu olur, Yüce Allah'tan bunun neşredilmesinde/yayınlanmasında bana yardımcı olan herkesi en güzel mükâfat ile ödüllendirmesini isitiyorum. Diyorum ki, Allah Teâlâ kendisinden yardım istenilendir.

Şunu iyi bil ki; -Ey akıl sahibi insan!- seni yaratan Rabbini bilip, O'na iman edip yalnızca kendisine ibadet etmeden, Rabbinin sana ve bütün insanlara gönderdiği peygamberini bilmeden, ona iman edip tabi olmadan, Rabbinin sana emrettiği hak dini bilmeden, ona iman edip, kendisi ile amel etmeden bu dünyada ya da öldükten sonra ahiret yurdunda senin için kurtuluş da yoktur, mutluluk da yoktur.

Şu an elinde bulunan "Hak Din" kitabında biraz önce söylemiş olduğumuz kendisini bilip amel etmen gereken büyük asılları açıklamaktadır. İhtiyaç duyacağın bazı mesele ve kelimelerin daha iyi anlaşılması için dipnotlarda bunları zikrettim. Bunların hepsinde Allah Teâlâ'nın kelamı ve Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'in sünnetine itimat ettim. Çünkü bu ikisi Yüce Allah'ın kendisinden başkasını kabul etmediği hak dinin tek kaynağıdır.

Birçok insanı yoldan çıkararak körükörüne taklit etmeyi terk ettim. Bilâkis hak yol üzerinde olduğunu iddia eden ama haktan uzak olan bazı sapık fırkaları zikrettim. İlimsiz olup, bu fırkalara bağlı olan

kimseler ve diğer insanlar dikkatli olsun. Yüce Allah bana yeter ve O ne güzel vekildir.

Yazar: Allah Teâlâ'nın affına muhtaç

Abdurrahmân b. Hammâd Âl-i Ömer

İslâmî İlimler Profesörü

Birinci Bölüm: Mârifetullah (Allah'ı Bilmek) [1] Yüce Yaratıcı

Şunu iyi bil ki -Ey akıl sahibi insan!- Şüphesiz senin Rabbin, seni yoktan var eden ve nimetleri ile donatan âlemlerin Rabbi Allah'tır. Allah Teâlâ'ya¹ iman etmiş akıl sahipleri gözleri ile bu dünyada O'nu göremeyecektir. Ancak onlar, Yüce Allah'ın varlığına delalet eden apaçık delilleri görmüştür. O'nun bütün kâinatları yaratıp işlerini idare eden olduğunu görüp, bu özellikleri ile O'nu tanıdılar. Bu apaçık delillerden bazıları şunlardır:

Birinci Delil:

Kâinat, İnsan ve Hayat: Bunlar sonradan var olan, başlangıcı ve sonu olan, kendisinden başkasına ihtiyacı olan şeylerdir. Sonradan var olan ve başkasına ihtiyacı olan kesinlikle yaratılmıştır. Yaratılmış olanın da muhakkak bir yaratıcısı vardır. Bu yüce yaratıcı Alah Teâlâ'dır. Yüce Allah kendisinin bütün kâinatların yaratıcısı ve yöneticisi olduğunu haber vermiştir. Bu haber Allah Teâlâ'nın rasûllerine indirdiği kitaplarında gelmiştir.

---

¹Teâlâ: Yüce Allah'ın tazim edilip övüldüğü bir kelimedir. O'nun yüce ve yüksekte oluşunu ve eksikliklerden münezzehtir olduğunu haber veren bir vasfıdır.

Allah'ın rasûlleri Allah'ın kelamını insanlara ulaştırmış, onları Allah'a iman etmeye ve yalnızca O'na ibadet etmeye çağırmışlardır. Allah Teâlâ, kitabı Kur'anu'l-Azîm'de şöyle buyurmuştur:

﴿إِنَّ رَبَّكُمُ اللَّهُ الَّذِي خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ ثُمَّ اسْتَوَىٰ عَلَى الْعَرْشِ يُغْشِي
النَّيْلَ النَّهَارَ يَطْلُبُهُ حَثِيثًا وَالشَّمْسَ وَالْقَمَرَ وَالنُّجُومَ مُسَخَّرَاتٍ بِأَمْرِهِ أَلَا لَهُ الْخَلْقُ وَالْأَمْرُ تَبَارَكَ اللَّهُ
رَبُّ الْعَالَمِينَ﴾ [الأعراف:54].

{Şüphesiz ki Rabbiniz, gökleri ve yeri altı günde yaratan, sonra Arş'a istivâ eden, geceyi, durmadan kendisini kovalayan gündüze bürüyüp örten; Güneş'i, Ay'ı ve yıldızları emrine boyun eğmiş durumda yaratan Allah'tır. Bilesiniz ki, yaratmak da emretmek de O'na mahsustur. Âlemlerin Rabbi Allah ne yücedir!} [A'râf Sûresi: 54]

Ayet-i Kerime'nin Genel Manası:

Allah Teâlâ bütün insanlara onları yaratan Rableri olduğunu, gökleri ve yeri altı günde²yarattığını haber vermiştir. Aynı zamanda Arş'ına istiva ettiğini³de haber vermiştir.

---

2 Bu kademeli yaratma Allah Teâlâ'nın murad ettiği bir hikmet üzeredir. Yoksa Yüce Allah bütün mahlûkatı göz açıp kapamadan daha hızlı bir şekilde yaratabilirdi. Çünkü O, bir şeyi istediğinde sadece ona: "Ol" demesidir. O da hemen olur.

3 Arap dilinde - ki o Kur'an'ın dilidir- bir şeyin üzerine istiva etmek; o şeyin üzerinde olmak ve yükselmek anlamına gelir. Yüce Allah'ın Arş'a istiva etmesi; celâline yaraşır, keyfiyetini/nasıllığını ancak kendisinin bildiği bir şekilde Arş'ın üzerinde olmasıdır. Yoksa istivanın manası, Allah'ın kendi nefisini vafsettiği ve rasûllerinin vafsettiği sıfatlarının hakikatini inkâr eden sapıkların iddia ettiği gibi mülkü hükmü ele geçirdi anlamına gelen/istevlâ demek değildir. Bu sapıklar, Allah'ın sıfatlarını hakiki manada ispat ettiklerinde Yüce Allah'ı mahlûkatına benzeteceklerini iddia etmektedir. Bu batıl bir iddiadır. Çünkü teşbih/benzetme

Arş yedi kat semânın üzerinde, en geniş ve en yüksekte yaratılmış bir varlıktır. Yüce Allah da (zâtı ile) bu Arş'ın üzerindedir. Bununla birlikte Allah Teâlâ ilmi, duyması ve görmesi ile bütün yarattığı mahlûkatı ile beraberdir. Yaratılmışların hiçbir hali Yüce Allah'a gizli kalmaz. Allah Teâlâ gecenin karanlığını gündüzün üzerine örttüğünü, gecenin hızlı bir şekilde gündüzü takip ettiğini haber vermiştir. Aynı zamanda güneşi, ayı, yıldızları yarattığını ve bunların hepsinin Allah'ın emrine teslim olup yörüngelerinde hareket ettiğini haber vermiştir. Yaratma ve emretme yalnızca kendisine ait olduğunu da bizlere haber vermiştir. Allah Teâlâ, zatında ve sıfatlarında azametli ve kâmil olandır. O çokça hayrı devamlı olarak veren, âlemlerin Rabbi, mahlûkatını yaratan ve nimetleri ile kendilerini donatandır.

Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

﴿وَمِنْ آيَاتِهِ اللَّيْلُ وَالنَّهَارُ وَالشَّمْسُ وَالْقَمَرُ لَا تَسْجُدُوا لِلشَّمْسِ وَلَا لِلْقَمَرِ وَاسْجُدُوا لِلَّهِ الَّذِي

خَلَقَهُنَّ إِن كُنتُمْ إِيَّاهُ تَعْبُدُونَ﴾ [Fussilet: 37].

{Gece ve gündüz, Güneş ve Ay Allah'ın âyetlerindedir. Siz Güneş'e de Ay'a da secde etmeyin. Eğer sadece Allah'a ibadet ediyorsanız, onları yaratan Allah'a secde edin.} [Fussilet Sûresi: 37]

Âyet-i Kerimenin Genel Manası:

Allah Teâlâ, gece ve gündüzün, Güneş ve Ay'ın, kendi varlığına delalet eden nişâneler olduğunu bizlere haber vermiştir. Güneş ve

---

hakkında mahlûkatın vasıflarından şunun benzeri, şunun aynısı denir. Ancak Yüce Allah'a yaraşır bir şekilde teşbih, temsil (benzetme), tekyîf (keyfiyetlendirme), ta'tîl (işlevsiz kılma/boşa çıkarma), tevil yapmadan sıfatların ispat edilmesi, selef-i salihin de kendilerinin izinden gittiği rasûllerin yoludur. İnsanların çoğu terk etmiş olsa bile Mü'min kulun sımsıkı sarılması gereken hakikattir.

Ay'a secde edilmesini yasaklamıştır. Çünkü Güneş ve Ay, Yüce Allah'ın yarattığı diğer mahlûkat gibidir. Yaratılana ibadet etmek doğru değildir. Secde etmek de ibadet çeşitlerinden birisidir. Allah Teâlâ bu ve benzeri başka âyet-i kerimelerde insanlara yalnızca kendisine ibadet etmelerini emretmiştir. Çünkü O; yaratıcı, âlemlerin işlerini idare eden, ibadet edilmeyi hak edendir.

İkinci Delil:

Allah Teâlâ erkeği ve dişiği yaratması: Erkek ve dişinin varlığı Yüce Allah'a delâlet etmektedir.

Üçüncü Delil:

İnsanların konuştuğu dil ve renklerinin farklı oluşu: Sesleri ve renkleri aynı olan iki kişi yoktur. Muhakkak arada farklılıklar vardır.

Dördüncü Delil:

Farklı Yaşamlar: Kimisi zengin, kimisi fakir, kimisi yönetici, kimisi yönetilendir. Hal böyleyken hepsi akıl, fikir ve ilim sahibidir, elde edemediği zenginlik, saygınlık ve güzel hanım sahibi olmak için çaba sarfeder. Ancak Allah'ın takdir ettiğinden başkasına kimse nail olamaz.

Bunda Allah -Subhânehû⁴ve Teâlâ-'nın istediği büyük bir hikmet vardır. Bu da; insanların birbiri ile imtihan edilmesi ve birbirlerine hizmet etmeleri içindir ki bütün hepsinin maslahatına olan şeyler zayi olmasın.

---

4 Subhânehû: Allah Teâlâ eksik ve noksanlıklardan münezze ve yücedir.

Allah Teâlâ dünyadan kendisine bir pay nasip etmediği kuluna, Allah'a iman ederek ölürse, bu payını Cennet'teki bahşetmiş olduğu nimetlerine ziyade olarak vermek için ahirete saklar. Bununla birlikte Allah Teâlâ, fakire, genellikle bir çok zenginde bulunmayan sağlık ve iç huzur gibi istifade edeceği özellikler bahşetmiştir. Bu da Yüce Allah'ın hikmeti ve adaletindedir.

Beşinci Delil:

Uyku, Allah -Subhânehû Teâlâ- uyuyan kimseye uykusunda sadık bir rüya olarak gaybî bir şeyi müjde ya da uyarı olarak haber verir.

Altıncı Delil:

Ruh: Hakikatini Allah Teâlâ'dan başka hiçbir kimse bilemez.

Yedinci Delil:

İnsan: Bedenindeki duyu organları, sinir sistemi, beyin, sindirim sistemi ve benzeri hususlardır.

Sekizinci Delil:

Allah Teâlâ, ölü toprağa yağmuru indirir ve birbirinden farklı şekil ve renklerde farklı tat ve faydası bulunan çeşit çeşit bitki ve ağaçlar filizlenir. Allah Teâlâ'nın Kur'an-ı Kerim'de zikrettiği yüzlerce delilden sadece bir kaçıdır. Allah Teâlâ bu delillerin varlığına, yaratıcı ve bütün kâinatın işlerini idare eden olduğuna delalet ettiğini haber vermiştir.

Dokuzuncu Delil:

Allah Teâlâ'nın İnsanları Yarattığı Fıtrat: Kendisini yaratan, işlerini idare eden varlığına iman eder. Kim bunu inkâr ederse kendini kandırır ve yoldan sapar. Örneğin Kominist⁵bu hayatta perişan bir şekilde yaşar ve ölümünden sonra gideceği yer Cehennem'dir. Bunun sebebi kendisini yoktan var eden Rabbini yalanlamasının karşılığıdır. Rabbi onu nimetleri ile donatmıştır. Ancak Allah'a tövbe eder, Allah'a, dinine ve Rasûlüne iman ederse kurtulur.

Onuncu Delil:

Bereket: Koyun gibi bazı canlıların çoğalması, bereketin zıddı ise köpek ve kedide olduğu gibi çokça üremesine rağmen bereketli olmamasıdır.

***

Allah Teâlâ'nın sıfatlarından bazıları şunlardır:

Muhakkak ki O; El-Evvel'dir, başlangıcı yoktur. Devamlı hayat sahibi, ölümsüz ve sonu olmayan, zengin, kendi zatı ile kaim, başkasına ihtiyacı olmayan, tek ve ortağı olmayandır. Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

﴿قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ (1) اللَّهُ الصَّمَدُ (2) لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ (3) وَلَمْ يَكُن لَّهُ كُفُوًا أَحَدٌ (4)﴾

[الإخلاص:1-4].

{De ki: O, Allah El-Ahad/bir tektir.} (1) {Allah Samed'dir. (Her şey O'na muhtaçtır. O, hiçbir şeye muhtaç değildir.)} (2) {O, doğurmamış ve doğmamıştır.} (3) {Onun hiçbir dengi yoktur.} (4) [İhlâs Sûresi: 1-4]

---

5 Ateistin durumu da böyledir.

Ayetlerin Manası:

Kâfirler, rasûllerin sonuncusu Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem-'e Yüce Allah'ın sıfatları hakkında sorduklarında, Allah Teâlâ bu sûreyi indirmiş ve bu sûrede onlara şöyle buyurmuştur:

Allah tektir, ortağı yoktur. Allah devamlı hayat sahibi işleri idare eden, kâinat, insanlar ve her şey üzerinde tek başına mutlak egemen olan, insanların ihtiyaçlarını gidermek için kendisine dönmeleri gerekli olan bir tek varlıktır.

O, doğurmamış ve doğmamıştır. O'nun anası, babası, oğlu, kızı olduğu kesinlikle söylenemez. Bilâkis bu ve diğer başka sûrelerde böyle bir şeyin kendi nefsi adına olmayacağını şiddetle inkâr etmiştir. Çünkü soy ve doğum yaratılmışların özelliklerindedir. Allah Teâlâ, Hristiyanların: "Mesih İsa Allah'ın oğludur" sözünü, Yahudilerin: "Üzeyir Allah'ın oğludur" sözünü, başkalarının: "Melekler Allah'ın kızlarıdır" sözünü kesin bir dille reddetmiştir. Bu batıl sözü yermiştir.

Allah Teâlâ; Mesih İsa -aleyhisselam-'ı kudreti ile babası olmadan sadece bir anadan yarattığını haber vermiştir. İnsanlığın atası Âdem'i de topraktan yaratmış, insanlığın anası Havvâ'yı Âdem'in kaburga kemiğinden yaratmış, Adem hanımını yanında görmüştür. Sonra Âdem'in zürriyetini erkeğin ve kadının menisinden yaratmıştır. Muhakkak ki; her şeyi en başta yoktan var etmiş, bundan sonra yaratmış olduğu bu mahlûkatı için Kendisinden başka kimsenin değiştiremeyeceği bir kanun ve nizam kurmuştur. Allah Teâlâ bu nizamdan bir şey değiştirmek isterse dilediği gibi değiştirir.

İsa -aleyhisselam-'ı babası olmadan yalnızca bir anneden yarattığı gibi, kundakta bir bebekken onu konuşurmuş, Mûsâ -aleyhisselam-'ın asasını yerde hareket eden yılanı dönüştürmüş, denize asasını

vurduğunda deniz yarılıp kendisi ve kavminin geçmesi için yollar açılmış, peygamberlerin sonuncusu Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem-; Ay'ı ortadan ikiye yarmış, yanından geçtiği zaman ağaç kendisine selam vermiş, insanların duyacağı bir şekilde bir hayvan kendisine: "Senin Allah'ın Rasûlü olduğuna şahitlik ederim" demiştir. Burak üzerinde Mescid-i Haram'dan Mescid-i Aksa'ya gece yolculuğu yapmış, sonra oradan Cibril ile birlikte semaya doğru Mirac'a çıkıp yedi kat semanın üzerine çıkmış, Allah Subhânehû ve Teâlâ'nın kendisi ile konuşup namazı farz kılmış, Mescid-i Haram'a geri dönmüş, dönüş yolculuğunda her semanın ehlini görmüş ve bunların hepsi bir gecede tan yeri ağarmadan gerçekleşmiştir. İsrâ ve Miraç hadisesi; Kur'an-ı Kerim, Rasûlullah'ın hadisleri ve tarih kitaplarında meşhur bir kıssadır.

***

Allah Teâlâ'nın kendisini vafsettiği ya da rasûllerinin Yüce Allah'ı vafsettiği sıfatlardan bazıları şunlardır:

1- Duyma, görme, ilim, kudret ve irade. Her şeyi görür ve duyar. Hiçbir şey O'nun duymasını ve görmesini engelleyemez.

Rahimlerde olanları ve kalplerin gizlediklerini ve geçmişte olanı ve gelecekle olacak her şeyi bilir. El-Kadîr olandır (istediğine istediğini yapmaya gücü yeten), bir şey olmasını dilediğinde ona: "Ol!" der, o da hemen oluverir.

2- Dilediği zaman dilediğini konuşandır: Mûsâ -aleyhisselam- ve rasûllerin sonuncusu Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem- ile konuşmuştur. Kur'an-ı Kerim harfleri ve manası ile Allah'ın kelâmıdır. Allah Teâlâ, Kur'an-ı Kerim'i rasûlü Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem-'e indirmiştir. Kur'an-ı Kerim, Yüce Allah'ın bir sıfatıdır. Sapık Mu'tezile'nin iddia ettiği gibi mahlûk/yaratılmış değildir.

3- Yüz, iki el, istivâ, nuzûl⁶, rıza, gazap. O, Mü'min kullarından razı olandır. Kâfirlere ve gazabını gerekli kılacak günahları işleyenlere karşı ise gazaplanır. Rızası ve gazabı diğer sıfatları gibidir. Yaratılmışların sıfatlarına benzemez, tevil edilmez ve nasıllığı bilinmez.

Kur'an ve sünnette sabit olduğu üzere Mü'minler, Allah Teâlâ'yı mahşer meydanında ve Cennet'te alenen gözleri ile göreceklerdir. Allah Teâlâ'nın sıfatları, Kur'an-ı Kerim ve Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'in hadislerinde ayrıntılı bir şekilde açıklanmıştır. Dileyen kimse bu kaynaklara dönüp ulaşabilir.

***

Allah Teâlâ insanları ve cinleri niçin yaratmıştır?

Şunu iyi bil ki -Ey akıl sahibi- Muhakkak ki seni yaratan Rabbin Yüce Allah'tır. Şunu iyi bil ki Allah Teâlâ seni boşu boşuna yaratmadı. Seni, kendisine ibadet etmen için yarattı. Bunun delili Allah Teâlâ'nın şu ayetleridir:

﴿وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْإِنْسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ (56) مَا أُرِيدُ مِنْهُمْ مِنْ رِزْقٍ وَمَا أُرِيدُ أَنْ يُطْعَمُونِ﴾

(57) إِنَّ اللَّهَ هُوَ الرَّزَّاقُ ذُو الْقُوَّةِ الْمَتِينُ ﴿(58)﴾ [الذاريات:56-58].

{Ben cinleri ve insanları, ancak bana ibadet etsinler diye yarattım.}

(56) {Ben onlardan bir rızık istemiyorum. Beni doyumalarını da

---

6 Peygamber Efendimiz -sallallahu aleyhi ve sellem-'in bir hadisinde şöyle buyrulmuştur: «Rabbimiz Tebareke ve Teâlâ her gece, gecenin son üçte biri kaldığı vakit dünya semasına iner ve şöyle buyurur: Bana dua eden yok mu? Duasına icabet edeyim. Benden isteyen yok mu? İstedğini kendisine vereyim. Benden bağışlanma dileyen yok mu? Onu bağışlayayım.» [Buhârî, (7494), Müslim, (758), Tirmizî, (3498) rivayet etmiştir.]

istemiyorum.} (57) {Şüphesiz rızık veren, güç ve kuvvet sahibi olan ancak Allah'tır.} (58) [Zâriyât Sûresi: 56-58]

Âyetlerin Genel Manası:

Allah Teâlâ, ilk ayette cinleri⁷ve insanoğlunu yalnızca kendisine ibadet etmeleri için yarattığını haber vermiştir. İkinci ve üçüncü âyette; Allah Teâlâ kendisinin kullarından müstağni olduğunu, bundan dolayı onlardan rızık ve kendisini doyurmalarını beklemediğini haber vermiştir. Çünkü O çokça rızık veren, güçlü olan, insanlar ve diğer yaratılmışların rızıkını kendi katından verendir. Yağmuru indiren ve yeryüzünden rızıkı çıkaran da O'dur.

Allah Teâlâ yeryüzünde yaşayan diğer canlıları, insanlar Yüce Allah'a itaat ederken onlardan istifade edip kullanmaları ve Allah'ın dinine göre hareket etmeleri için yarattığını haber vermiştir. Allah Teâlâ kâinattaki yaratılan her şeyi, her hareket ve sükûneti Kur'an-ı Kerim'de açıkladığı hikmet için yoktan var etmiştir. Âlimler bu hikmetleri, Allah'ın dinindeki ilimleri ölçüsünde bilirler. Rızık, ömür, olaylar ve musibetlerin farklı olması Allah'ın izniyle gerçekleşir. Böylece akıllı kullarını imtihan eder. Kim, Allah Teâlâ'nın kaderinden razı olup, ona teslim olur ve Yüce Allah'ın razı olacağı amelleri işlemede hırslı olursa, Yüce Allah da o kimseden razı olur ve o kimse dünyada ve ölümden sonraki ahiret hayatında mutlu olur. Kim de Yüce Allah'ın kaderinden razı olmaz, O'na teslim olup itaat etmez ise, Allah Teâlâ o kimseye gazaplanır, o kimse de dünya ve ahirette bedbath olur.

---

7 Cinler: Allah Teâlâ'nın ademoğlu gibi kendisine ibadet etmeleri için yarattığı akıllı varlıklardır. Yeryüzünde insanoğlu ile birlikte yaşarlar. Ancak insanoğlu onları göremezler.

Yüce Allah'tan bizlerden razı olmasını niyâz eder ve gazabından
Yüce Zâtına sığınırız.

***

Öldükten sonra diriliş, hesap, yapılan amellerin karşılığı, Cennet ve Cehennem.

Şunu iyi bil ki -Ey akıl sahibi!- Yüce Allah seni kendisine ibadet etmen için yaratmıştır. Şunu da iyi bil ki; Allah Teâlâ rasûllerine indirdiği bütün kitaplarda öldükten sonra seni dirilteceğini haber vermiştir. Öldükten sonra karşılıkların verildiği ahiret yurdunda amellerine göre senin karşılığını da verecektir. Bundan dolayı insan geçici amel diyarında -dünya hayatı- vefât ederek ebedi âhîret yurduna intikâl edecektir. Bu da ölümden sonra gerçekleşecektir. Yüce Allah'ın insana yaşaması için takdir ettiği müddet tamamlandığında, Allah Teâlâ ölüm meleğine o kimsenin ruhunu bedeninden ayırarak kabzetmesini emreder. Bu kimse ruhu bedenini terk etmeden önce ölümün acı gerçeğini tadıp öyle canını teslim edecektir. Ruha gelince, şayet Allah'a iman eden ve O'na itaat eden bir ruh ise, Yüce Allah onu nimetler diyârına -Cennet'e- koyacaktır. Şayet Allah'ı inkâr eden, ölümden sonra dirilmeyi ve karşılıkların verilmesini yalanlayan bir ruh ise, dünyanın sonu gelip kıyamet kopana kadar Yüce Allah o ruhu azap diyarına -Cehennem'e- koyacaktır. Kıyâmetin kopması ile geriye kalan herkes ölecek ve yalnızca Allah Teâlâ kalacaktır. Sonra Yüce Allah -hayvanlar da dahil- bütün yaratılmışları yeniden diriltecek ve insanlar hesaba çekilsin ve amellerinin karşılıklarını alsınlar diye ilk başta yarattığı gibi bütün bedenler yaratıldığında her ruh kendi bedenine dönecektir. Erkek kadın, yönetici yönetilen, zengin fakir, hiçbir kimseye zulmedilmez. Zulme uğrayan kimsenin hakkı kendisine zulmedenenden alınır. Hatta hayvanların hakkı kendilerine zulmedenlerden bile alınır.

Hayvanların arasında bile birbirlerinden hakkı olanlar hakkını alırlar. Sonra onlara toprak olun denilir. Çünkü onlar Cennet'e ve Cehennem'e girmeyecektir. İnsanoğlu ve cinlerden her biri işlemiş olduğu amellerin karşılığını alırlar. Yüce Allah kendisine iman edip, itaât edenleri ve rasûllerine tabi olanları insanların en fakirleri olsalar bile Cennet'ine koyacaktır. Yalanlayan kâfirleri, dünyada insanların en soylu ve zenginleri olsalar bile Cehennem'e koyacaktır. Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

﴿إِنَّ أَكْرَمَكُمْ عِنْدَ اللَّهِ أَتْقَاكُمْ إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ خَبِيرٌ﴾ [الحجرات:13].

{Allah katında en üstününüz, en çok takva sahibi olanınızdır. Şüphesiz Allah hakkıyla bilendir, hakkıyla haberdar olandır.} [Hucurât Sûresi: 13]

Cennet: Nimetler diyâdır. Orada hiçbir kimsenin tasvir edemediği çeşit çeşit nimetler vardır. Cennet'in yüz mertebesi vardır ve her bir mertebede kalanlar Allah'a olan imanlarının gücü ve itaatlerinin ölçüsündedir. Cennet'in en düşük mertebesinde olan kimseye, dünyadaki kralların içinde bulunduğu nimetlerin kat kat fazlası verilir.⁸

---

8 Muğire b. Şu'be -radiyallahu anh-'dan rivayet edildiğine göre Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurdu: «Mûsâ -aleyhisselam-: Cennet ehlinin en alt tabakasında bulunan kimdir? diye Rabbine sordu. Bunun üzerine Allah Teâlâ şöyle buyurdu: Cennet ehli Cennet'e girdikten sonra o kimse gelir ve kendisine: "Cennet'e gir!" denilir. Bu kişi; "Ey Rabbim! Nasıl gireyim? Herkes yerlerine yerleşti, mekânlarını tuttu!" der. Ona: "Sana dünya krallarından birinin mülkü kadar mülk verilmesine razı mısınız?" denildiğinde, "Rabbim! razıyım!" der. Allah Teâlâ: "Sana bu verilmiştir. Onun misli, onun misli, onun misli, onun misli de." Bu kişi beşincide: "Ey Rabbim razı oldum (yeter)!" der. Allah Teâlâ: "Bu sana verildi, on misli daha verildi, ayrıca canın her istediği, gözün hoşlandığı her şey sana

Cehennem -Allah Teâlâ bizi ondan korusun- ölümden sonraki âhret hayatında azap diyarındır. Orada anlatıldığında kalpleri korkutan çeşitli azap, zikredildiğinde kalpleri ürperten cezalar ve aynı zamanda gözleri ağlatan azap vardır.

Şayet âhirette ölüm olsaydı, Cehennem ehli Cehennem'i görür görmez ölürlerd. Ancak ölüm; insan dünya hayatından ahirete geçerken bir kez olacaktır. Kur'an-ı Kerim'de ölümün, yeniden dirilişin, hesabın, işlenen amellere karşılıkların verilmesinin, Cennet ve Cehennem'in özellikleri ayrıntılı bir şekilde anlatılmıştır. Bunlara daha önceden değinmiştik.

Ölümden sora tekrar dirilişin, hesabın ve işlenen amellere karşılıkların verilmesinin delilleri pek çoktur. Allah Teâlâ, Kur'an-ı Kerim'de şöyle buyurmuştur:

{مِنْهَا خَلَقْنَاكُمْ وَفِيهَا نُعِيدُكُمْ وَمِنْهَا نُخْرِجُكُمْ تَارَةً أُخْرَى} [طه:55]

{Sizi ondan (topraktan) yarattık; yine sizi oraya döndüreceğiz ve bir kez daha sizi ondan çıkaracağız.} [Tâ-Hâ Sûresi: 55] Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

{وَضَرَبَ لَنَا مَثَلًا وَنَسِيَ خَلْقَهُ قَالَ مَنْ يُحْيِي الْعِظَامَ وَهِيَ رَمِيمٌ} [يس:78].

---

verilmiştir!" buyurur. Buna karşılık bu kişi: Razi oldum ey Rabbim! der. Mûsâ -aleyhisselam:- Ey Rabbim! Peki Cennet'in en alt tabakasındaki kişinin durumu bu ise, Cennet'in en üst tabakasındaki kimselerin durumu nasıl olacak? diye sordu. Allah Teâlâ: "İşte irade ettiklerim bunlardı. Onlar için ikramlar hazırladım ve üzerlerine mühür vurdum."Onlar için hazırladığım şeyleri ne bir göz görmüş, ne bir kulak işitmiş, ne de kimsenin aklına gelmiştir." diye buyurdu. Müslim rivâyet etmiştir (189).

{Kendi yaratılışını unutarak bize karşı misal getirmeye kalkışıyor ve: "Şu çürümüş kemikleri kim diriltecek?" diyor.} [Yâsîn Sûresi: 78-79]
Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

﴿زَعَمَ الَّذِينَ كَفَرُوا أَنْ لَنْ يُبْعَثُوا قُلْ بَلَىٰ وَرَبِّي لَتُبْعَثُنَّ ثُمَّ لَتُنَبَّؤُنَّ بِمَا عَمِلْتُمْ وَذَٰلِكَ عَلَى اللَّهِ

يَسِيرٌ﴾ [التغابن: 7].

{Kâfirler, kesinlikle diriltilmeyeceklerini ileri sürdüler. De ki: Hayır! Rabbime andolsun ki mutlaka diriltilacaksınız, sonra yaptıklarınız size haber verilecektir. Bu, Allah'a çok kolaydır.} [Teğâbun Sûresi: 7]

Âyetlerin Genel Manası:

1- Allah Subhânehû ve Teâlâ, ilk âyette insanoğlunu topraktan yarattığını haber vermiştir. Babaları Âdem -aleyhisselam- topraktan yaratılmıştır. Yine Allah Teâlâ insanoğlunu ölümden sonra kendilerine değer verdiği için kabirlerde toprağa döndüreceğini ve bir kez daha oradan çıkaracağını haber vermiştir. İlk insandan sonuncusuna kadar kabirlerinden diri olarak çıkacaklardır. Yüce Allah, onları hesaba çekecek sonra da yapmış oldukları amellerinin karşılıklarını kendilerine verecektir.

2- İkinci âyette, Yüce Allah, kemikler yok olduktan sonra onlara hayat vererek yeniden dirilişi yalanlayan kâfirlere reddiye vermiştir. Allah Teâlâ onları dirilteceğini haber vermiştir. Çünkü ilk başta onları yoktan var eden O'dur.

3- Üçüncü âyette, Yüce Allah, ölümden sonra yeniden dirilişi yalanlayan kâfirlerin bu batıl iddialarına reddiye vermiştir. Allah Teâlâ, rasûlü Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem-'e Allah adına kesin olarak yemin etmesini emretmiştir. Yüce Allah; onları yeniden diriltecek, yapmış oldukları amelleri kendilerine haber verecek ve bu

amellerin karşılığını onlara verecektir. Bunu yapmak Allah Teâlâ için çok kolaydır.

Allah Teâlâ başka bir âyette ise, yeniden dirilişi ve Cehennem'i yalanlayanları dirilttiğinde, onlara Cehennem ateşinde azap edecektir. Onlara şöyle denilecektir:

﴿دُفُّوْا عَذَابَ النَّارِ الَّذِي كُنْتُمْ بِهٖ تُكذِّبُوْنَ﴾ [السجدة:20].

["Yalanlamakta olduğunuz ateşin azabını tadın!"] [Secde Sûresi: 20]

İnsanın söz ve amellerini kayıt altına almak:

Allah -Azze ve Celle- bütün insanların söyleyeceği sözü ve gizli ya da açık insanın işlemiş olduğu bütün hayır ve şer amellerini bildiğini haber vermiştir. Bunların hepsini, gökleri, yeryüzünü, insanları ve diğer bütün mahlûkatını yaratmadan önce Levh-i Mahfuz'da yazdığını haber vermiştir. Bununla birlikte Allah Teâlâ her insan için iki melek tayin ettiğini, bunlardan birisinin kişinin sağında bulunup, işlemiş olduğu sevapları yazdığını ve bir diğerinin ise insanın solunda bulunup, işlemiş olduğu günahları yazdığını haber vermiştir. Bu iki meleğin kaydetmediği hiçbir amel yoktur. Allah Subhânehû ve Teâlâ, hesap gününde her insanın söz ve amellerinin yazıldığı kitabın kendilerine verileceğini haber vermiştir. İnsanlar verilen bu kitapları okuyacak ve içinde yazılan hiçbir şeyi inkâr edemeyecekler. Kim burada yazılı olanlardan bir şeyi inkâr ederse, Allah Teâlâ o kimsenin kulağını, gözünü, ellerini, ayaklarını ve derisini bütün yaptıklarını haber vermesi için konuşturacaktır.

Kur'an-ı Kerim'de bu detaylı bir şekilde açıklanmıştır. Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

﴿مَا يَلْفُظُ مِنْ قَوْلٍ إِلَّا لَدَيْهِ رَقِيبٌ عَتِيدٌ﴾ [ق:18]

{İnsan hiçbir söz söylemez ki, yanında gözetleyen yazmaya hazır bir melek bulunmasın.} [Kâf Sûresi: 18] Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

﴿وَأِنَّا عَلَيْنَا لِحَافِظِينَ (10) كِرَامًا كَاتِبِينَ (11) يَعْلَمُونَ مَا تَفْعَلُونَ (12)﴾ [الانفطار: 10-12]

[12]

{Oysa sizin üzerinizde koruyucular vardır. (10) Değerli yazıcılar vardır. (11) Onlar yapmakta olduklarınızı bilirler. (12)} [İnfitâr Sûresi: 10-12]

Âyetlerin Açıklaması:

Allah Teâlâ her insan için iki melek görevlendirdiğini, bunlardan birisinin kişinin sağında bulunup, işlemiş olduğu sevapları yazdığını ve bir diğersinin ise insanın solunda bulunup, işlemiş olduğu günahları yazdığını haber vermiştir. Allah Teâlâ, son iki âyette insanlar için değerli melekleri görevlendirdiğini onların bütün yaptıklarını yazdıklarını haber vermiştir. Ve yine bu meleklerle insanların bütün yaptıklarını bilecek bir kudret verdiğini haber vermiştir. Allah Teâlâ onları yaratmadan önce Levh-i Mahfuz'da olacağı şekilde yazmıştır.

Kelime-i Şehâdet:

Allah'tan başka hak ilâh olmadığına ve Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem-'in Allah'ın rasûlü olduğuna şahitlik ederim. Cennet'in hak olduğuna, Cehennem'in hak olduğuna, kıyametin kesin olarak kopacağına, Allah Teâlâ'nın kabirlerde olan herkesin hesaplarını görüp, işlemiş oldukları amellerin karşılıklarını vermek için yeniden dirilteceğine ve Allah Teâlâ'nın kitabında ya da rasûlü -sallallahu aleyhi ve sellem- aracılığı ile bize haber verdiği her şeyin hak olduğuna şahitlik ederim.

-Ey Akıl sahibi!- Bu şehâdete iman etmeye, bunu ilan etmeye ve manası ile amel etmeye seni davet ediyorum. İşte kurtuluş yolu budur.

İkinci Bölüm: Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'i Tanıyıp Bilmek:

-Ey akıl sahibi!- Allah Teâlâ'nın seni yaratan rabbin olduğunu ve işlemiş olduğun amellerin karşılığını sana vermek için seni dirilteceğini anladıysan, şunu iyi bil ki; Allah Teâlâ sana ve bütün insanlığa bir peygamber göndermiştir. Ona itaât edip uymanı sana emretmiştir. Allah Teâlâ, ibadetin doğru olanını öğrenmenin bu peygambere tabi olmaktan başka bir yolu olmadığını ve Allah Teâlâ'ya ibadet etmenin bu gönderilen rasûlün getirdiği din ile olacağını haber vermiştir.

Bu değerli peygamber, bütün insanların kendisine iman edip tabi olması farz olan, rasûllerin sonuncusu, bütün insanlara gönderilmiş ümmi peygamber Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem-'dir. Tevrat ve İncil'de kırktan fazla yerde Mûsâ ve İsâ -aleyhimesselam-'ın geleceğini müjdelediği bir peygamberdir. Yahudi ve Hristiyanlar bu kitaplar tahrif edilip bozulmadan önce bunları okumaktaydılar.⁹

Yüce Allah'ın kendisi ile rasûlleri sonlandırdığı ve bütün insanlığa gönderdiği bu değerli peygamber Muhammed b. Abdullah b.

---

9 Bkz: El-Cevâbü's-Sahîh Limen Beddele Bidîni'l-Mesîh, Şeyhu'l İslâm Ahmed b. Teymiyye. 1. cild. Bkz: (Hidâyetü'l-Hayârâ), Muhammed İbnü'l Kayyim. Bkz: (Es-Sîretü'n-Nebeviyye), İbn Hişâm. Bkz: Mu'cizâtü'n-Nübuuvve Fî Tarîhî İbn Kesîr ve diğer eserlerden Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem-'in geleceğinin müjdelenmesi ile ilgili eserlere bakabilirsiniz.

Abdulmuttalip el-Hâşimî el- Kureşî -sallallahu aleyhi ve sellem-'dir. Yeryüzündeki en şerefli kabilenin en şerefli ve doğru sözlü olanıdır. Soyu İbrahim peygamberin oğlu İsmâil -aleyhisselam-'a dayanır. Peygamberlerin sonuncusu Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem- Miladi 570 yılında Mekke'de doğdu. Annesinin karnından doğduğu gece insanları hayretler içinde bırakan dünyayı aydınlatan büyük bir nur yayıldı ve tarih kitaplarında bu hadise kaydedildi. Mekke'de Kâbe'nin etrafında bulunan Kureyş'in ibadet ettiği putları alt üst oldu. Pers Kralı'nın sarayı sallandı, yaklaşık on iki balkonu yıkıldı ve Persler'in iki bin yıldan beri hiç sönmeden yanan ibadet ettikleri ateşleri söndü.

Bunların hepsi Allah Teâlâ'nın yeryüzü halkına peygamberlerin sonuncusunun doğumunu ilan etmesidir ki, bu peygamber Allah'tan başka ibadet edilen putları kırıp paramparça edecektir. Rumları ve Persleri yalnızca Yüce Allah'a ibadet etmeye ve hak dine girmelerine davet edecektir. Eğer bundan yüz çevirirler, kendisi ve ona tabi olanlar onlarla cihat edeceklerdir. Yüce Allah onları muzaffer kılacak ve yeryüzünde nuru olan dinini yayacaktır. Yüce Allah rasûlü Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem-'i peygamberlik vazifesi ile görevlendirdiğinde bunların hepsi gerçekleşmiştir.

Allah Teâlâ, rasûllerin sonuncusu Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem-'i kendisinden önce gelen rasûllerden üstün tutmuştur. Bu özelliklerden bazıları şunlardır:

Birincisi: Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- peygamberlerin sonuncusudur. Kendisinden sonra ne bir rasûl, ne de bir peygamber gelecektir.

İkincisi: Risaleti bütün insanları kapsar. Bütün insanlar Muhammed- sallallahu aleyhi ve sellem-'in ümmetidir. Kim ona itaat eder ve tabi olursa Cennet'e gider. Kim de ona karşı gelirse

Cehennem'e gider. Hatta Yahudi ve Hristiyanlar ona tabi olmakla sorumludur. Kim ona tabi olup iman etmez ise; Mûsâ, Îsâ ve bütün peygamberleri inkâr etmiş olur. Mûsâ, Îsâ ve bütün peygamberler, Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem-'e tabi olmayan herkesten beridirler. Çünkü Allah Teâlâ peygamberlere onun gelişini müjdelemelerini ve Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem-'i peygamber olarak gönderdiğinde kavimlerini ona tabi olmaya davet etmelerini emretmiştir. Çünkü Allah Teâlâ'nın onu görevlendirdiği din, diğer rasûlleri görevlendirdiği din ile aynıdır. Bu son peygamberin zamanında bu dinin kâmil ve kolay olmasını dilemiştir. Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem-'in peygamberlikle görevlendirilmesinden sonra bir kimsenin İslâm'dan başka bir dine girmesi haramdır. Çünkü Yüce Allah'ın kendisi ile diğer bütün dinleri nesh ettiği kâmil din İslâm'dır. Çünkü korunmuş hak din budur.

Ancak Yahudilik ve Hristiyanlık tahrif edilmiş olup, Yüce Allah'ın indirdiği gibi değildir. Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem-'e tabi olmuş her Müslüman, Mûsâ, Îsâ ve bütün peygamberlere tabi olmuş kabul edilir. Mûsâ, Îsâ'ya tabi olduğunu iddia etse bile İslâm'dan çıkan herkes Mûsâ, Îsâ ve bütün peygamberleri inkâr etmiş olur.

Bundan dolayı bazı insaf ve akıl sahibi Yahudi hahamları ve Hristiyan rahipleri Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem-'e iman edip İslâm dinine girme hususunda hızlı davranmışlardır.

***

¹⁰Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'in mûcizeleri:

---

10 Mucizelerin Kur'an'daki ismi: Ayetlerdir ve bu kullanım daha doğrudur. Mûcizeler lafzı olağanüstü şeyler hakkında kullanılır.

Siyer âlimleri Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem-'in peygamberliğinin doğruluğuna delalet eden mûcizelerin binden fazla olduğunu söylemişlerdir. Bunlardan bazıları şunlardır:

1- Allah Teâlâ'nın Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'in iki omuzu arasına koyduğu peygamberlik mührü. O; Rasûlullah Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem-dir. Bu mühür vücutta bulunan Es-Seâîl (benler)¹¹şeklindedir.

2- Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- sıcak yaz günlerinde yürüdüğünde kendisini bir bulutun gölgelendirmesi.

3- İki elindeki taşın Yüce Allah'ı tesbih etmesi ve ağacın kendisine selam vermesi.

4- Ahir zamanda olacak gaybî olaylardan haber vermesi. Bu haber verdikleri teker teker gerçekleşmektedir.

Peygamberlerin sonuncusu Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem-'in vefâtından sonra kıyamete kadar gerçekleşecek bu gaybî hususları Allah Teâlâ peygamberine bildirip haber vermiş ve bunlar hadis kitaplarında, İbn Kesir'in "En-Nihâye" adlı eseri gibi kıyamet alametleri hakkında yazılan kitaplarda, El-Ahbârü'l Muşâ'a Fi Eşrâtü's Sâat" ve " Ebvâbu'l Fiten Ve'l-Melâhim" gibi hadis kitaplarında geçmektedir. Bu mûcizeler kendisinden önce gelen peygamberlerin mucizelerine benzemektedir.

Zira Allah Teâlâ, rasûlünden önce gelen hiçbir peygambere vermediği tarihin sayfalarına kazınacak aklî mucizeyi kendisine

---

11 Es-Seâîl kelimesi su'lûl kelimesinin çoğuludur. Deride nohut tanesi gibi ya da daha küçük bir çıkıntıdır. Bu mühür hilal gibi daire şeklindedir. Büyüklüğü ise güvercin yumurtası kadardır.

vermiştir. Bu Yüce Allah'ın korumasını üstlendiği Allah'ın kelamı olan Kur'an-ı Kerim'dir. Onu tahrif etmeye uzanan hiçbir el bunu başaramaz. Şayet bir kimse onun bir harfini değiştirmeye çalışsa bu hemen anlaşılır. Müslümanların elinde Kur'an-ı Kerim'in milyonlarca baskısı vardır ve hiçbiri diğerinden bir harf dahi farklı değildir.

Ama Tevrat ve İncil'in nushaları birden fazla olup birbirlerinden farklıdır. Çünkü Allah Teâlâ, Yahudi ve Hristiyanlara bu kitapların sorumluluğunu vermiş onlar da bu kitaplarla oynamış ve tahrif etmişlerdir. Ancak Kur'an-ı Kerim'in korumasını kimseye bırakmadan bu sorumluluğu Allah Subhânehû ve Teâlâ'nın kendisi üstlenmiştir. Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

﴿إِنَّا نَحْنُ نَزَّلْنَا الذِّكْرَ وَإِنَّا لَهُ لَحَافِظُونَ﴾ [الحجر: 9].

{Kur'an'ı kesinlikle biz indirdik; elbette onu yine biz koruyacağız.}

[Hicr Sûresi: 9]

Allah Teâlâ'nın kelamı ve aklî deliller, Kur'an-ı Kerim'in Yüce Allah'ın kelamı olduğunu ve Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem-'in O'nun rasûlü olduğunu göstermektedir.

Kur'an-ı Kerim'in Yüce Allah'ın kelâmı olduğunu ve Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem-'in O'nun rasûlü olduğunu gösteren akla ve mantığa uygun olan delillerden birisi de, Allah Teâlâ geçmiş ümmetlerde peygamberlerini yalanlayan kavimlerde olduğu gibi Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem-'i yalanladıkları zaman Mekke'li müşriklere meydan okumuştur. Onlar: "Kur'an-ı Kerim, Allah'ın kelâmı değildir" demişlerdir. Fasih Arapça konuşuyor olmaları, aralarında en iyi şairlerin ve hitabet yeteneğine sahip kimselerin bulunması ve Arapça'nın kendi dilleri olmasına rağmen, Yüce Allah onlara meydan okuyarak bir benzerini getirmelerini istemiştir. Sonra Yüce Allah onun on sûresinin benzerini getirmeleri

hususunda kendilerine meydan okumuş ve bundan da âciz kalmışlardır. Daha sonra onun içinde bulunan bir sûrenin benzerini getirme hususunda meydan okumuş ve yine bundan da âciz kalmışlardır. Sonra onların bu acziyetini ilan etmiş, bütün insanlar ve cinler birbirlerine yardım etseler bile onun benzerini getirmekten âciz kalmışlardır. Allah Subhânehû ve Teâlâ şöyle buyurmuştur:

﴿قُلْ لَّئِنِ اجْتَمَعَتِ الْإِنْسُ وَالْجِنُّ عَلَىٰ أَنْ يَأْتُوا بِمِثْلِ هَذَا الْقُرْآنِ لَا يَأْتُونَ بِمِثْلِهِ وَلَوْ كَانَ

بَعْضُهُمْ لِبَعْضٍ ظَهِيرًا﴾ [الإسراء: 88].

{De ki: “Andolsun, insanlar ve cinler bu Kur’an’ın bir benzerini getirmek üzere toplansalar ve birbirlerine de destek olsalar, yine onun benzerini getiremezler.} [İsrâ Sûresi: 88]

Şayet Kur'an-ı Kerim, Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem-'in ya da başka birisinin sözü olsaydı; o dili fasih konuşan kimseler onun bir benzerini getirebilirdi.

Ancak Kur'an-ı Kerim, Yüce Allah'ın kelâmıdır. Allah Teâlâ'nın kelâmının insanların kelâmına olan yüceliği ve fazileti, Yüce Allah'ın insanlara olan yüceliği gibidir.

Yüce Allah'ın bir benzeri olmadığı gibi, kelâmının da bir benzeri yoktur. Bundan dolayı Kur'an-ı Kerim Yüce Allah'ın kelâmı ve Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem- Allah'ın Rasûlüdür. Allah'ın kelâmını kendisinin görevlendirdiği rasûlden başkası getiremez. Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

﴿إِنَّمَا كَانَ مُحَمَّدٌ أَبَا أَحَدٍ مِّن رِّجَالِكُمْ وَلَكِن رَّسُولَ اللَّهِ وَخَاتَمَ النَّبِيِّينَ وَكَانَ اللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ

عَلِيمًا﴾ [الأحزاب: 40]

{Muhammed, sizin erkeklerinizden hiçbirinin babası değildir. Fakat o, Allah'ın rasûlü ve peygamberlerin sonuncusudur. Allah her şeyi hakkıyla bilendir.} [Ahzâb Sûresi: 40] Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

﴿وَمَا أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا كَافَّةً لِّلنَّاسِ بَشِيرًا وَنَذِيرًا وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ﴾ [سبأ:28]

{Biz, seni bütün insanlara ancak müjdeleyici ve uyarıcı olarak gönderdik. Fakat insanların çoğu bunu bilmezler.} [Sebe Sûresi: 28] Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

﴿وَمَا أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا رَحْمَةً لِّلْعَالَمِينَ﴾ [الأنبياء:107]

{(Rasûlüm!) Biz seni ancak âlemlere rahmet olarak gönderdik.} [Enbiyâ Sûresi: 107]

Âyetlerin Genel Manası:

1- Allah Teâlâ ilk âyette, Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem-'in bütün insanlara gönderdiği rasûlü olduğunu ve kendisinden sonra peygamber gelmeyecek son peygamber olduğunu haber vermiştir. Allah Teâlâ risaleti taşıyarak rasûllerin sonuncusu olması için onu seçmiştir ve onun bu görev için en uygun kişi olduğunu bilmektedir.

2- Allah Teâlâ ikinci âyette, rasûlü Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem-'i siyah beyaz, Arap-Acem bütün insanlığa gönderdiğini haber vermiştir. İnsanların çoğunun hakkı bilmediklerini, bundan dolayı Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem-'e tabi olmadıkları için sapıtıp küfre düştüklerini haber vermiştir.

3- Allah Teâlâ, üçüncü âyette rasûlü Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem-'e hitap ederek onu bütün âlemlere rahmet olarak gönderdiğini haber vermiştir. Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'Yüce Allah'ın insanlara lutfettiği rahmetidir. Kim ona iman eder ve

tabi olursa Yüce Allah'ın rahmetini kabul edip Cennet'i hak etmiş olur. Kim de Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem-'e iman edip ona tabi olmazsa, Yüce Allah'ın rahmetini reddetmiş, Cenennem'i ve elem verici azabı hak etmiş olur.

Yüce Allah'a ve Rasûlü Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem-'e İman etmeye davet etmek:

Bundan dolayı -Ey akıl sahibi!- rab olarak Allah'a, rasûl olarak Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem-'e iman etmeye seni davet ediyoruz. Yüce Allah'ın rasûlünü gönderdiği din ile amel etmeye ve ona tabi olmaya seni davet ediyoruz. Bu dinin kaynağı Yüce Allah'ın kelâmı Kur'an ve peygamberlerin sonuncusu Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem-'den sabit olan hadislerdir. Çünkü Yüce Allah onu masum kılmıştır. Allah'ın emrinden başkasını emretmez ve yasakladığından başkasını yasaklamaz. İhlaslı bir kalp ile deki; "Yüce Allah'ın rabbim olduğuna ve tek ilâhım olduğuna iman ettim. Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem-'in Allah'ın rasûlü olduğuna iman edip tabi oldum." Senin için bundan başka bir kurtuluş yoktur.

Yüce Allah beni ve seni mutluluk ve kurtuluşa muvaffak eylesin.
Amin

***

Üçüncü Fasıl: Hak Din -İslâm'ın- Bilinmesi

-Ey akıl sahibi!- Allah Teâlâ'nın seni yaratan, rızıklandıran rabbini olduğunu, tek hak ilah olup hiçbir ortağının olmadığını bilersen, yalnızca O'na ibadet etmen gerekir. Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem-'in bütün insanlara ve sana gönderilen peygamber olduğunu bilersen, şunu da iyi bil ki, Yüce Allah'a ve rasûlü Muhammed -

sallallahu aleyhi ve sellem'-e olan imanın ancak İslâm dinine iman edip, onunla amel ettiğinde geçerli olur. Çünkü Yüce Allah'ın razı olduğu ve rasûllerine emrettiği, rasûllerin sonuncusu Muhammed-sallallahu aleyhi ve sellem'-i bütün insanlığa gönderdiği ve kendisi ile amel edilmesini farz kıldığı din İslâm'dır.

***

İslâm Dininin Tarifi/Tanımlanması:

Peygamberlerin sonuncusu ve Yüce Allah'ın bütün insanlara gönderdiği Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur: "Allah'tan başka hak ilâh olmadığına ve Muhammed'in Allah'ın rasûlü olduğuna şahitlik etmen, namazı dosdoğru kılman, zekâtı vermen, Ramazan orucunu tutman ve yoluna güç yetirebilirsen Beytullah'ı haccetmendir."12

İslâm, Yüce Allah'ın bütün insanlara emrettiği evrensel bir dindir. Bütün rasûller buna iman etmiş ve Yüce Allah'a olan teslimiyetlerini ilan etmişlerdir. Yüce Allah, İslâm'ın hak din olduğunu ilan etmiş ve hiçbir kimseden bundan başka bir din kabul edilmez. Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

﴿إِنَّ الدِّينَ عِنْدَ اللَّهِ الْإِسْلَامُ﴾ [آل عمران:19]

{Şüphesiz, Allah katında tek din İslâm'dır.} [Âl-i İmrân Sûresi: 19]
Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

﴿وَمَنْ يَبْتَغِ غَيْرَ الْإِسْلَامِ دِينًا فَلَنْ يُقْبَلَ مِنْهُ وَهُوَ فِي الْآخِرَةِ مِنَ الْخَاسِرِينَ﴾ [آل عمران:85]

---

12 Müslim; (8), Ebû Dâvûd; (4695).

{Kim, İslâm'dan başka bir din ararsa, bilsin ki kendisinden (böyle bir din) asla kabul edilmeyecek ve o, ahirette ziyan edenlerden olacaktır.} [Âl-i İmrân Sûresi: 85]

Âyetlerin Genel Manası:

1- Allah Teâlâ kendi katındaki tek dinin İslâm olduğunu haber vermiştir.

2- Allah Subhânehû ve Teâlâ ikinci ayette hiçbir kimseden İslâm'dan başka bir dini kabul etmeyeceğini haber vermiştir. Ölümden sonra mutlu olacak kimseler ancak Müslümanlardır. İslâm dininden başka bir din üzerine ölenler ahirette hüsrana uğrayacaklar ve kendilerine Cehennem'de azap edilecektir.

Bundan dolayı bütün peygamberler Yüce Allah'a olan teslimiyetlerini ilan etmiş ve Müslüman olmayanlardan beri olduklarını belirtmişlerdir. Yahudi ve Hristiyanlardan mutluluk ve kurtuluşa ermek isteyenlerin İslâm dinine girmeleri ve İslâm dininin peygamberi Muhammed **-sallallahu aleyhi ve sellem-**'e tabi olmaları gerekir. Böylece Mûsâ ve İsâ **-aleyhimesselam-**'a hakkıyla tabi olurlar. Çünkü Mûsâ, İsâ, Muhammed ve bütün peygamberler Müslümandır. Hepsisi İslâm dinine davet etmiştir. Çünkü İslâm dini Yüce Allah'ın kendilerine gönderdiği dindir. Peygamberlerin sonuncusu Muhammed **-sallallahu aleyhi ve sellem-**'in kendisine peygamberlik vazifesi verildikten sonra kıyamete kadar kimseden başka bir din kabul edilmez. Yüce Allah, Muhammed **-sallallahu aleyhi ve sellem-**'in Allah Teâlâ tarafından gönderilen rasûl olduğuna iman etmeyen, ona tabi olmayan ve Yüce Allah'ın kendisine indirdiği Kur'an-ı Kerim ile amel etmeyen kişinin kendisini Müslüman olarak isimlendirmesini asla kabul etmez. Allah Teâlâ yüce kitabında şöyle buyurmuştur:

﴿قُلْ إِنْ كُنْتُمْ تُحِبُّونَ اللَّهَ فَاتَّبِعُونِي يُحْبِبْكُمُ اللَّهُ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ﴾ [آل

عمران:31].

{(Rasûlüm!) De ki: Eğer Allah'ı seviyorsanız bana tabi olunuz ki; Allah da sizi sevsin ve günahlarınızı bağışlasın. Allah Gafûr'dur (çok bağışlayıcıdır), Rahîm'dir (çok merhametlidir).} [Âl-i İmrân Sûresi: 31]

Âyetlerin Genel Manası:

Allah Teâlâ, rasûlü Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem-'e Allah'ı sevdiğini iddia eden kimseye şöyle demesini emretmiştir: "Gerçekten Yüce Allah'ı seviyorsanız bana tabi olun ki, Allah da sizi sevsin. Allah'ın rasûlüne iman edip ona tabi olmadan Yüce Allah; ne sizi sever ne de günahlarınızı bağışlar".

İşte Yüce Allah'ın, rasûlü Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem-'i bütün insanlara gönderdiği İslâm dini budur. Yüce Allah'ın eksiksiz kıldığı, kulları için razı olduğu ve bundan başkasını kabul etmediği kâmil, eksiksiz hoşgörü dini İslâm'dır. Allah Teâlâ peygamberini bu din ile müjdelemiş ve onlar da buna iman etmişlerdir. Allah Teâlâ yüce kitabında şöyle buyurmuştur:

﴿الْيَوْمَ أَكْمَلْتُ لَكُمْ دِينَكُمْ وَأَتَمَمْتُ عَلَيْكُمْ نِعْمَتِي وَرَضِيتُ لَكُمُ الْإِسْلَامَ دِينًا﴾ [المائدة:3].

{Bugün sizin için dininizi kemâle erdirdim. Size nimetimi tamamladım ve sizin için din olarak İslâm'ı seçtim.} [Mâide Sûresi: 3]

Âyetlerin Genel Manası:

Yüce Allah, peygamberlerin sonuncusu Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem-'e Mekke'de Vedâ Haccı'nda Müslümanlarla Arafat'ta vakfeye durup Allah'a duâ ederek Rablerine münâcaatta

buldukları zamanda bu âyet-i kerimeyi indirdiğini haber vermiştir. Bu âyet, Yüce Allah'ın rasûlünü muzaffer kıldığı, İslâmın yayıldığı, Kur'an âyetlerinin tamamlandığı ve Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem-'in hayatının son dönemlerinde nazil olmuştur.

Allah Subhânehû ve Teâlâ, Müslümanlar için dinini kemâle erdirdiğini, Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem-'i göndererek nimetini tamamladığını, Yüce Kur'an'ı rasûlüne indirdiğini haber vermiştir. Yine onlar için İslâm dininden razı olduğunu ve kesinlikle ondan başkasını kabul etmeyeceğini haber vermiştir.

Allah Subhânehû ve Teâlâ, rasûlü Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem-'i bütün insanlara gönderdiği dinin İslâm dini olduğunu haber vermiştir. Bu din; her zamana, mekâna, topluluğa uygun, eksiksiz kâmil bir dindir. İlim, kolaylık, adalet ve hayır dindir. Hayatın her alanında uygulanacak eksiksiz, net ve dosdoğru bir dindir. Hüküm, hukuk, siyaset, toplum, iktisat gibi dünya hayatında insanların ihtiyaç duyduğu devlet işlerinin her kademesinde de uygulanacak hak dindir. Öldükten sonra ahiret hayatındaki mutluluk ancak bu din ile elde edilir.

***

İslâm'ın Şartları

Allah Teâlâ'nın, rasûlü Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem-'i gönderdiği eksiksiz İslâm dini beş şart üzerine bina edilmiştir. Bir kimse bu şartlara iman edip, yerine getirmeden hakkıyla Müslüman olamaz. Bunlar:

1- Allah'tan başka hak ilâh olmadığına ve Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem-'in Allah'ın rasûlü olduğuna şahitlik etmek.

2- Namazı dosdoğru kılmak.

3- Zekâtı vermek.

4- Ramazan orucunu tutmak.

5- Yoluna güç yetirenlerin Beytullah'ı hacetmesi.¹³

Birinci Şart

Allah'tan başka hak ilâh olmadığına ve Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem-'in Allah'ın rasûlü olduğuna şahitlik etmek:

Bu şehâdetin bir manası vardır ve her Müslümanın bunu bilmesi ve bununla amel etmesi gerekir. Ancak bu şehadeti sadece dili ile söyleyip, manasını bilmeyen ve onunla amel etmeyen kimseye bu şehâdet fayda vermez.

Lâ ilâhe illallah'ın Manası: Yeryüzünde ve gökyüzünde Allah'tan başka hak ilâh yoktur. Hak ilâh O'dur ve O'nun dışındaki bütün ilâhlar batıldır. İlâh kelimesinin manası; mabûd, kendisine ibadet edilendir.

Yüce Allah'tan başkasına ibadet eden kâfir ya da Müşriktir. Allah'a şirk koştığı varlığın peygamber ya da evliya olmasında bir fark yoktur. Bunu Yüce Allah'a yakınlaşmak veya O'na tevessülde bulunmak için yapılmış olmasında da bir fark yoktur. Çünkü Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'in kendileri ile savaştığı müşrikler, peygamber ve evliyalara ibadet ederken bunları delil

---

13 Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur: «İslâm dini beş esas üzerine bina edilmiştir: Allah'tan başka hak ilâh olmadığına ve Muhammed'in Allah'ın Rasûlü olduğuna şehâdet etmek, namazı dosdoğru kılmak, zekât vermek, hacca gitmek ve ramazan orucunu tutmak.» Buhârî; (8/4515), Târih'ü'l-Kebîr (4/213), (8/319,322), Müslim; 16, Bu şartları açıklarken Kur'an-ı Kerim'den delilleri zikredeceğiz.

getirerek ibadet etmişlerdir. Ancak bu delil kabul edilmeyen merdud bir delildir. Çünkü Yüce Allah'a yakınlaşmak veya O'na tevessülde bulunmak ibadeti başkasına yaparak olmaz. Bilâkis O'na isim ve sıfatlarıyla, namaz, sadaka, zikir, oruç, cihat, hac, ana-babaya itâat vb. gibi yapılmasını emrettiği salih amellerle tevessülde bulunarak olur. Aynı şekilde hayatta hazır bulunan Mü'minin din kardeşi için yaptığı dua ile de olur.

İbadetin birçok çeşidi vardır. Bunlardan bazıları şunlardır:

1- Dua:

Yüce Allah'tan başkasının yapmasının mümkün olmadığı; yağmurun yağdırılması, hastanın şifa bulması, yaratılmışların gideremeyeceği sıkıntıların giderilmesi, Cennet'i istemek, Cehennem'den kurtulmayı talep etmek, çocuk, rızık ve mutluluk talebinde bulunmak gibi ihtiyaçların talep edilmesidir.

Bu saydıklarımız yalnızca Yüce Allah'tan talep edilir. Yaşayan ya da ölüden bunları talep eden kişi, o kimselere ibadet etmiş olur. Yüce Allah kullarına dua etmenin ibadet olduğunu, kendisinden başkasına ibadeti yapan kimsenin Cehennem ehlinde olacağını haber vermiş ve kullarına yalnızca kendisine dua etmelerini emrederek şöyle buyurmuştur:

﴿وَقَالَ رَبُّكُمْ ادْعُونِي أَسْتَجِبْ لَكُمْ إِنَّ الَّذِينَ يَسْتَكْبِرُونَ عَنْ عِبَادَتِي سَيَدْخُلُونَ جَهَنَّمَ دَاخِرِينَ﴾

[غافر:60]

{Rabbimiz şöyle buyurdu: Bana dua edin, kabul edeyim. Çünkü bana ibadeti (dua etmeyi) bırakıp büyüklük taslayanlar, aşağılanarak Cehennem'e gireceklerdir.} [Mü'min/Ğafir Sûresi: 60] Yüce Allah kendisinden başka yalvarılan varlıkların peygamber ya da salih kullar

olsalar bile fayda ya da zarar veremeyeceğini haber vererek şöyle buyurmuştur:

﴿قُلِ ادْعُوا الَّذِينَ زَعَمْتُمْ مِّنْ دُونِهِ فَلَا يَمْلِكُونَ كَشْفَ الضَّرِّ عَنْكُمْ وَلَا تَحْوِيلًا﴾ [الإسراء: 56]

{(Rasûlüm!) De ki: Allah'ı bırakıp da (ilâh olduğunu) ileri sürdüklerinize yalvarın. Ne var ki onlar, sizin sıkıntınızı ne uzaklaştırabilir, ne de değiştirebilirler.} [İsrâ Sûresi: 56] Bir sonraki âyete de bakınız. Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

﴿وَأَنَّ الْمَسَاجِدَ لِلَّهِ فَلَا تَدْعُوا مَعَ اللَّهِ أَحَدًا﴾ [الجن:18]

{Mescitler şüphesiz Allah'ındır. O halde Allah ile birlikte başkasına dua/ibadet etmeyin.} [Cin Sûresi:18]

2- Kurban, Adak ve Diğer Hususlarla Yakınlaşmak

Bir kimse hayvan boğazlayarak, adak adayarak ve diğer hususlarla yalnızca Yüce Allah'a yakınlaşabilir. Kim, Allah'tan başkasına kurban keserse -türbe ve cinlere yakınlaşmak için- Yüce Allah'tan başkasına ibadet etmiş olur ve Allah'ın lanetini hak eder. Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

﴿قُلْ إِنَّ صَلَاتِي وَنُسُكِي وَمَحْيَايَ وَمَمَاتِي لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ﴾ [الأنعام:162]

{De ki: Şüphesiz benim namazım, kurbanım, hayatım ve ölümüm âlemlerin Rabbi Allah içindir.} [En'âm Sûresi: 162-163]

Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur: "Allah Teâlâ kendisinden başkası için kurban kesene lanet etsin!"¹⁴

---

14 Müslim (1978), Nesâî (4422) rivâyet etmiştir.

Bir kimse: " Benim şu işim gerçekleşirse falanca kişi adına adak adıyorum, şunu sadaka olarak vereceğim ya da şunu yapacağım" derse, bu Allah'a karşı yapılan şirkî bir adaktır. Çünkü bu kimse falanca kimse için adak adamıştır. Adak adamak ibadettir ve ancak Yüce Allah'a yapılır. Dinin izin verdiği adak ise kişinin: "Benim şu işim gerçekleşirse Allah adına adak adıyorum, şunu sadaka olarak vereceğim ya da şunu yapacağım." demesidir.

3- İstiğâse, İstiâne ve İstiâze¹⁵:

İstiğâse, İstiâne ve İstiâze yalnızca Yüce Allah'tan talep edilir. Kuran-ı Kerim'de Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

﴿إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ﴾ [الفاتحة:5]

{{(Rabbimiz!) Ancak sana ibadet eder ve yalnız senden yardım isteriz.} [Fâtiha Sûresi: 5] Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

﴿قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ الْفَلَقِ (1) مِنْ شَرِّ مَا خَلَقَ (2)﴾ [الفلق:1-2]

{De ki: Ben, sabahın Rabbine sığınırım.} (1) {Yarattığı şeylerin şerrinden,} (2) [Felak Sûresi: 1-2] Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- de şöyle buyurmuştur: «Benimle istiğâse yapılmaz, ancak Yüce Allah ile istiğâse yapılır.»¹⁶Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve

---

15 İstiâne: Genel olarak yardım dilemektir. İstiğâse: Sıkıntı ve darda kaldığında medet talebinde bulunmaktır. İstiâze: Senden kötülüğü ve sıkıntıyı giderecek olan kimseden sığınma ve himaye talebinde bulunmaktır.

16 Ahmed (5/317/22758), Taberânî (10/246) rivâyet etmiştir. El-Elbânî hadisin sahih olduğunu belirtmiştir.

sellem- şöyle buyurmuştur: «Bir şey istediğinde Allah'tan iste; yardım dilediğinde yalnızca Allah'tan yardım dile.»¹⁷

Hayatta olan, orada hazır bulunan kimseden istiğâse (yardım talebi) edilebilir. Ancak gücü yeteceği hususlarda kendisinden yardım talep edilir. İstiâze (sığınma talebi) ise ancak Yüce Allah'tan istenir. Ölüden ve o ortamda hazır bulunmayan kimseden istiâze ve istiğâse talebinde kesinlikle bulunulmaz. Çünkü bu kimseler peygamber, evliya ya da melek olsalar bile buna güç yetiremezler.

Allah Teâlâ'dan başkası gaybı bilemez. Kim gaybı bildiğini iddia ederse o kimse kâfir olur. O kimsenin yalanlanması gerekir. Kâhinlik yapıp gaybı bildiğini iddia ettiği şey olsa bile bu tevâfuktur. Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur: «Kim, kâhine ya da falcıya gidip söylediklerini tasdik ederse, Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem-'e indirileni inkâr etmiş olur.»¹⁸

Tevekkül ve Recâ¹⁹Huşu: Bir kimse Allah Teâla'dan başkasına tevekkül etmemelidir. Kalbi Allah'tan başkasına bağlanmamalı ve yalnızca Allah Teâlâ'ya itaat etmelidir.

Malesef İslâm dinine intisap etmiş birçok kimse Yüce Allah'a şirk koşturmaktadır. İnsanlar, hayatta olan ta'zim edip yücelttikleri kimselere, türbede yatanlara yalvarıp dua etmekte, kabirlerini tavaf

---

17 Tirmizî (2516), Ahmed (2802), Taberânî (2820), (12989) rivâyet etmiştir. Tirmizî bu hadis hakkında: "Hasen Sahih Hadis" demiştir.

18 Ebû Dâvûd (3904), Tirmizî (135), İbn Mâce (639) rivâyet etmiştir. El-Elbânî Sahihu't- Terğîbi ve't Terhîb (3047) adlı eserinde hadisin sahih olduğunu belirtmiştir.

19 Tevekkül: Kalbin tevekkül edilen kimseye itimat edip güvenmesidir. Recâ ise; kalbin gelecekte istenilen şeyin gerçekleşmesine bağlanmasıdır.

etmekte, ihtiyaçlarını onlardan istemektedir. Bu yapılanlar Allah'tan başkasına ibadet etmektir. Bunu yapan kimse kelime-i şehadet getirirse, namaz kılsa, oruç tutsa ve hacca gitse bile Müslüman olamaz. Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

﴿وَلَقَدْ أُوحِيَ إِلَيْكَ وَإِلَى الَّذِينَ مِنْ قَبْلِكَ لَنْ أَشْرَكَتَ لِيَخْبَطُنَّ عَمَلُكَ وَلَتَكُونَنَّ مِنَ الْخَاسِرِينَ﴾

[الزمر:65]

{Andolsun, sana ve senden önceki peygamberlere şöyle vahyedildi: "Eğer şirk koşarsan, yaptıkların boşa gider ve elbette hüsrana uğrayanlardan olursun."} [Zümer Sûresi: 65] Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

﴿إِنَّهُ مَنْ يُشْرِكْ بِاللَّهِ فَقَدْ حَرَّمَ اللَّهُ عَلَيْهِ الْجَنَّةَ وَمَأْوَاهُ النَّارُ وَمَا لِلظَّالِمِينَ مِنْ أَنْصَارٍ﴾

[المائدة:72].

{Kim Allah'a şirk koşarsa, Allah ona Cennet'i muhakkak haram kılar. Onun barınağı da ateştir. Zalimler için hiçbir yardımcı yoktur.} [Mâide Sûresi: 72] Allah Teâlâ, rasûlü Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem-'in kavmine şöyle demesini emretmiştir:

﴿قُلْ إِنَّمَا أَنَا بَشَرٌ مِثْلُكُمْ يُوحَىٰ إِلَيَّ أَنَّمَا إِلَهُكُمُ إِلَهٌ وَاحِدٌ فَمَنْ كَانَ يَرْجُوا لِقَاءَ رَبِّهِ فَلْيَعْمَلْ عَمَلًا

صَالِحًا وَلَا يُشْرِكْ بِعِبَادَةِ رَبِّهِ أَحَدًا﴾ [الكهف:110].

{De ki: Ben de ancak sizin gibi bir beşerim! Bana ilahınızın sadece tek ilâh olduğu vahyediliyor. Kim Rabbine kavuşmayı umuyorsa, salih amel işlesin ve Rabbine ibadet etmede hiç kimseyi O'na ortak koşmasın!} [Kehf Sûresi: 110]

Fık'hî bazı meseleleri bilip dinin aslı tevhid konusunda cahil olan, sapkın ve kötü niyetli alim zannedilen kimseler insanları

kandırmıştır. Şefaât ve vesile adı altında şirkin hakikatini bilmeden insanları şirke davet etmektedirler. Bu hususta getirdikleri deliller; bazı ayetleri yanlış yorumlamaları, geçmişte ve günümüzde Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- adına uydurulan hadisleri, kıssaları ve Şeytanın vahyettiği yalan rüyaları ve bunun gibi kitaplarında zikrettikleri sapkın görüşleridir. Allah'tan başkasına yaptıkları ibadetleri bunlarla desteklemektedirler. Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'in zamanında müşriklerin yaptığı gibi Şeytanı, heva ve heveslerini, atalarını körükörüne taklit etmişlerdir.

Allah Teâlâ'nın âyetinde

﴿وَابْتَغُوا إِلَيْهِ الْوَسِيلَةَ﴾ [المائدة: 35]

{O'na yakınlaşmaya vesile arayın} [Mâide Sûresi: 35] buyurarak bize aramamızı emrettiği vesile; tevhid, namaz, sadaka, oruç, hac, cihad, iyiliği emredip kötülükten sakındırmak, akraba ziyareti vb. bütün salih amellerdir. Ancak ölümlere yalvarmak, sıkıntı ve darda kalındığında onlardan medet ummak Allah'ı bırakıp o kimselere ibadet etmektir.

Peygamber, veliler ve Yüce Allah'ın şefaât etmesine izin vereceği kimselerin şefaati haktır ve bizler buna iman etmekteyiz. Ancak bu şefaât talebi ölümlerden istenmez. Çünkü şefaât talebi Yüce Allah'ın hakkıdır, ancak izin verdiği kimseler şefaât eder. Tevhid ehli bir kimse "Allah'ım! Rasûlün Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem-'i ve salih kullarını bana şefaâtçi kıl." diyerek Yüce Allah'tan bunu talep eder. Ey Falanca! Bana şefaât et demez. Çünkü bu kimse ölmüştür ve ölümlen de kesinlikle bir şey istenmez. Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

﴿قُلْ لِلَّهِ الشَّفَاعَةُ جَمِيعًا لَهُ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ ثُمَّ إِلَيْهِ تُرْجَعُونَ﴾ [الزمر: 44]

{“De ki: Şefaât, tümüyle Allah’a aittir. Göklerin ve yerin mülkü O’nundur. Sonra O’na döndürüleceksiniz.”} [Zümer Sûresi: 44]

Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- Buhârî, Müslim ve Sünen kitaplarındaki sahih hadislerde yasakladığı, İslâm dinine muhalif haram olan bidatlerden bir tanesi de, kabirlerin mescit edinilmesi, kandiller asılması, üzerine türbeler inşa edilmesi, mermerle etrafının çevrilmesi mezar taşına yazılar yazılması, etrafına perdeler çekilmesi, türbede namaz kılınması gibi hususlardır. Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- bunları yasaklamıştır. Çünkü bu hususlar türbede yatanlara ibadet etmeye sevk eden en büyük sebeplerdir.

Böylece birçok ülkede insanların bazı türbelerde Allah'a şirk koştukları ortaya çıkmaktadır. Mısır'da Bedevî'nin Türbesi, Seyyide Zeyneb'in Türbesi, Irak'ta Geylânî'nin Türbesi, yine Irak'ta Kerbelâ ve Necef'te bazı Ehl-i Beyt'e -radiyallahu anhum- nispet edilen türbeler ve birçok ülkede etrafında tavaf edilen, ihtiyaçların talep edildiği, fayda ve zarar vereceklerine inanılan türbeler buna örnektir.

Müslüman olduklarını iddia edip, namaz kılsalar, oruç tutsalar, Beytullah'ı haccetseler bile bu kimselerin yapmış oldukları amellerle sapkın müşrikler oldukları anlaşılmaktadır. Daha önceden de belirttiğimiz gibi bir kimse manasını bilip gerektiği ile amel ederek Allah'tan başka hak ilâh yoktur, Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem- Allah'ın rasûlüdür derse; ancak tevhid ehli olur. Ancak gayrimüslim olan bir kimse kelime-i tevhidi söyleyerek İslâm dinine girer. Bu kimse tevhidi ortadan kaldıracak şirkî amelleri işlemediği müddetçe Müslüman sayılır. Biraz önce bahsettiğimiz cahil insanların yaptığı gibi türbelerden medet uman, kendisine İslâm'ın farzları beyan edildikten sonra bunları inkâr eden ya da İslâm dininden başka bir dine iman eden kimse Müslüman olamaz.

Peygamber ve evliyalar²⁰kendilerine dua edip yalvaran ve medet umanlardan berî/uzak kimselerdir. Çünkü Yüce Allah, rasûllerini, insanlara yalnızca Allah'a ibadet etsinler ve kendisinden başka (peygamber, evliyalar gibi) varlıklara ibadet etmeyi terk etsinler diye göndermiştir.

Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'in ve ona tabi olan evliyaların sevgisi, onlara ibadet edilerek elde edilmez. Çünkü onlara ibadet etmek onlara düşmanlık etmektir. Bilâkis onların sevgisi, onları örnek alarak ve izledikleri yoldan giderek elde edilir. Hakiki bir Müslüman evliyai sever ancak onlara ibadet etmez.

Bizler, Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'i sevmenin farz olduğuna iman ederiz. Hatta onun sevgisini, kendi nefsimizden, ailemiz ve çocuklarımızdan ve bütün insanlara olan sevgimizden üstün tutarız.

***

Fırka-i Nâciye (Kurtuluşa Eren Fırka)

---

20 Evliyalar: Yüce Allah'ı tevhid eden, O'na itaat eden, Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'e tâbi olan kimselerdir. Bazı evliyalar ilmi ve Allah yolundaki cihadı ile tanınırken, bazıları bunlarla meşhur olmamıştır. İnsanlar tarafından tanınıp bilinenler insanların kendilerini yüceltmelerinden razı olmazlar. Hakikatte evliya olanlar, evliya olduklarını iddia etmez, bilâkis kendilerinin Allah'a hakkıyla kul olmadıklarını düşünürler. Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'i örnek almak dışında kendilerine has ne bir özellikleri, ne de kıyafetleri vardır. Yüce Allah'ı tevhid eden, rasûlüne tabi olan her Müslüman, ibadeti ve takvası ölçüsünde Allah'ın veli kuludur. Biraz önce bahsettiğimiz hususlardan da anlaşıldığı üzere evliya olduğunu iddia eden, insanlar kendisini tazim etsin diye kendilerine has elbiseler giyen kimseler Allah'ın veli kulu değildir. Ancak onlar insanları kandırmaya çalışan yalancılarıdır.

Müslümanlar sayıca çok olsalar bile hakiki manada sayıları azdır. Kendisini İslâm'a nispet eden fırkalar çoktur ve sayıları 73'e ulaşmaktadır. Müslümanların sayısı bir milyardan fazladır.²¹Hakiki manada Müslümanların cemaati tektir. Ve bu cemaat Yüce Allah'ı tevhid eden, itikat ve salih amellerde Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem- ve ashabının yolunu izleyen kimselerdir. Bu hususta Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur: «Yahudiler yetmiş bir fırkaya ayrılmıştır. Hristiyanlar yetmiş iki fırkaya ayrılmıştır. Bu ümmet ise yetmiş üç fırkaya ayrılacaktır. Bunların biri hariç geri kalanların hepsi ateştedir.» Sahabeler: Ya Rasûlallah! Bu fırka kimdir? dediler. Bunun üzerine Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: «Bunlar, benim ve ashabımın üzerinde bulunduğu yolda olan kimselerdir.»²²

Peygamber Efendimiz -sallallahu aleyhi ve sellem- ve ashabının üzerinde olduğu yol; Allah'tan başka hak ilah olmadığına ve Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem-'in Allah'ın rasûlü olduğuna itikat edip gerektirdiği ile amel etmek, yalnızca Yüce Allah'a dua etmek, yalnızca O'nun adına kurban kesmek ve adak adamak, yalnızca Yüce Allah'tan istiğâse (yardım), istiâne (medet) ve istiâze (sığınma) talebinde bulunmak, fayda ve zararın yalnızca O'ndan geldiğine inanmak, İslâm'ın rükûnlerini ihlaslı bir şekilde yalnızca Allah Subhânehû ve Teâlâ için yapmak, meleklerini, kitaplarını ve peygamberlerini tasdik etmek, yeniden dirilişi, hesabı, Cennet'i, Cehennem'i, kaderin hayır ve şerri ile Allah'tan geldiğine iman

---

21 Kitabın yazılmış olduğu yıl miladi 1975 yılında (Hicri 1395) açıklanan istatistiklere göre söylenmiştir.

22 Ebû Dâvûd (3842), İbn Mâce (3226) rivayet etmiştir. El-Elbânî, Sahîhu'l Câmi' (1082) ve Silsiletu's-Sahîha (203) adlı eserlerinde hadisin sahih olduğunu belirtmiştir.

etmektir. Gerekli olan her alanda Kur'an ve sünnet ile hükmetmek, Kur'an ve sünnetin hükmüne rıza göstermek, Allah'ın veli kullarını sevip düşmanlık edenlere düşmanlık etmek, Allah'ın dinine davet edip O'nun yolunda cihat etmek ve tek çatı altında birlik olmak, iyiliği emrettiğinde Müslüman yöneticiye işittik, itaat ettik demek, nerede olursa olsun hak sözü söylemek, Peygamber Efendimiz -sallallahu aleyhi ve sellem-'in hanımlarını, ailesini ve soyundan gelenleri sevmek, Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'in ashabını sevmek, faziletlerine göre onları üstün tutmak ve hepsinden razı olmak, aralarındaki anlaşmazlıklar hakkında konuşmamak²³, Müslümanları bölmek için münafıkların bazı sahabeler hakkında kötü sözlerini tasdik etmemek gerekir. Bazı alim ve tarihçilerin aldanıp iyi niyetle kitaplarında bunları zikrettiğine inanmak doğru değildir.

Asıllarının Eyl-i Beyt olduğunu iddia eden kimselerin bunun doğruluğunu araştırmaları gerekir. Çünkü Allah Teâlâ, babasından başka birisine kendisini nispet eden kimseye lanet etmiştir. Eğer bazı kimselerin nesepleri Ehl-i Beyt'e dayanıyor ise, Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'i ve ailesini örnek alarak ihlaslı bir şekilde Yüce Allah'ı tevhid etmeli, günahları terk etmeli, insanların kendilerinin önünde eğilmesinden, dizlerini ve ayaklarını öpmelerinden razı olmamalı ve giydikleri elbiselerde diğer Müslüman kardeşlerinden herhangi bir farklılık olmaması gerekir. Çünkü bütün bu saydığımız hususlar Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'in izlediği yola uymayan ve kendisinin kabul etmediği şeylerdir. Allah katında en değerli olan şahsiyetler takvalı kimselerdir.

---

23 Yani sahabeler arasındaki ihtilaf, eleştiri ve birbirleri hakkında konuşmaları üzerine yorum yapmamaktır.

Allah'ın salâtı ve selâmı, Peygamberimiz Muhammed'in, ailesinin ve ashabının üzerine olsun.

***

Kanun ve hüküm koyma yetkisi yalnızca Yüce Allah'ın hakkıdır. Dinin olduğu yerde adalet, rahmet ve onur olur.

Lâ ilahe illallâh'ın kapsamına giren hususlardan bir tanesi de: Kanun ve hükmün koyma yetkisinin yalnızca Yüce Allah'ın hakkı olmasıdır. Hiçbir kimsenin Allah'ın dinine muhalif herhangi bir hususta kanun koyması câiz değildir. Müslüman bir şahsiyetin Yüce Allah'ın indirdiği kanunlardan başkası ile hükmetmesi ve Yüce Allah'ın dinine muhalif bir hükümden razı olması da câiz değildir. Yine Allah'ın haram kıldığını helal, helal kıldığını da haram kılmak câiz değildir. Kim bu sayılan hususlara bilerek muhalefet eder ya da bundan razı olursa kâfir olur. Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

[وَمَنْ لَّمْ يَحْكَمْ بِمَا أَنزَلَ اللَّهُ فَأُولَئِكَ هُمُ الْكَافِرُونَ] [المائدة: 44]

{Allah'ın indirdiği ile hükmetmeyenler kâfirlerin ta kendileridir.}
[Mâide Sûresi: 44]

***

Yüce Allah'ın Gönderdiği Peygamberlerin Vazifesi:

Peygamberler, insanları Lâ ilahe illallâh -Allah'tan başka hak ilâh olmadığına- ve gerektirdiği hususlar ile amel etmeye davet etmek için gönderilmiştir. Bu da yalnızca Yüce Allah'a ibadet ederek, yaratılmışlara ibadet etmeyi ve koydukları kanunları terk edip, hiçbir

ortağı olmayan Yüce Allah'a ibadet edip, koyduğu kanunlarla amel ederek olur.

Kim, Kur'an-ı Kerim'i tedebbür/düşünüp taşınarak ve körü körüne taklitten uzak bir şekilde okursa hakkıyla anlamış olur. Biraz önce söylemiş olduğumuz açıklamanın da hak olduğunu anlar. Kur'an-ı Kerim'i hakkıyla okuyan kimse, Yüce Allah ile insanlar arasındaki ilişkisini ve insanların kendi arasındaki ilişkilerini anlamış olur. Allah Teâlâ'nın kendisine iman eden Mü'min kul ile bağı; bütün ibadet çeşitlerini kendisine yapması ve Yüce Allah'tan başkasına ibadet çeşitlerinden hiçbirisini sarf etmemesidir. Bu kimsenin peygamberler ve salih kullar ile bağı olanları sevmesi, onları örnek alması Allah Teâlâ'ya olan sevgisinin bir göstergesidir. Allah'ın düşmanları ile ilişkisi; Yüce Allah onlara düşmanlık ettiği için onlara düşmanlık etmesidir. Bununla birlikte onları İslâm dinine davet etmeli, umulur ki hidayet bulurlar diye bu dini açıklamalıdır. İslâm'ı kabul etmediklerinde ve Allah'ın hükmüne teslim olmayı reddettiklerinde fitne ortadan kalksın, dinin tamamı Yüce Allah'a ait olsun diye Müslümanlar kâfirlerle cihat etmelidir. İşte bu her Müslümanın bilmesi ve gerektirdiği ile amel etmesinin farz olduğu kelime-i tevhidin -Lâ ilâhe illallah- manasıdır. Hakiki manada Müslüman olabilmesi için anlamını bilmesi ve kelime-i Tevhid ile amel etmesi gerekir.

Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem-'in Allah'ın Rasûlü olduğuna şahitlik etmenin Manası:

Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem-'in Allah'ın rasûlü olduğuna şahitlik etmenin manası: Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem-'in bütün insanlığa gönderildiğini, onun ibadeti hak etmeyen (kendisine ibadet edilmeyecek) bir kul olduğunu, yalanlanmayan bir rasûl olduğunu, kendisine tabi olunup itaat edilmesi gerektiğini, ona

itaat edenin Cennet'e gireceğini ve ona isyan edenin Cehennem'e gireceğini bilip iman etmendir. Şunu da iyi bilip iman etmen gerekir ki, Yüce Allah'ın emrettiği ibadet ritüellerini, her alanda kanun koyma ve yönetim sistemini, haram ya da helal kılmayı ancak Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem- aracılığı ile öğrenebilirsin. Çünkü o Yüce Allah'ın dinini ulaştırmakla görevli Allah'ın rasûlüdür. Müslüman bir kulun, Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'in dışında gelen bir şeriat/dini kabul etmesi câiz olmaz. Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

﴿وَمَا آتَاكُمُ الرَّسُولُ فَخُذُوهُ وَمَا نَهَاكُمْ عَنْهُ فَانْتَهُوا وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ﴾

[الحشر:7]

{Peygamber size neyi verirse onu alın, size neyi yasaklarsa ondan geri durun ve Allah'tan sakının. Şüphesiz Allah, cezası şiddetli olandır.} [Haşr Sûresi: 7] Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

﴿فَلَا وَرَبِّكَ لَا يُؤْمِنُونَ حَتَّىٰ يُحَكِّمُوكَ فِيمَا شَجَرَ بَيْنَهُمْ ثُمَّ لَا يَجِدُوا فِي أَنفُسِهِمْ حَرَجًا مِّمَّا

قَضَيْتَ وَيُسَلِّمُوا تَسْلِيمًا﴾ [النساء:65]

{Hayır, Rabbine andolsun ki aralarında çıkan anlaşmazlık hususunda seni hakem kılıp, sonra da verdiğin hükümden dolayı içlerinde hiçbir sıkıntı duymadan tam bir teslimiyet göstermedikçe iman etmiş olmazlar.} [Nisâ Sûresi: 65]

Bu iki âyetin manası:

1- Birinci âyet-i kerimedeyse; Yüce Allah, Müslümanlara, rasûlü Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem-'in kendilerine emrettiği bütün hususlarda ona itaat etmelerini ve onlara yasakladığı bütün

şeylerden de geri durmalarını emretmiştir. Çünkü o Allah'ın emri ile emreder ve yasakladığı ile yasaklar.

2- İkinci âyet-i kerimede; Yüce Allah mukaddes nefesine yemin ederek, kişinin kendisi ile başkaları arasında anlaşmazlığa düştüğü hususlarda²⁴ rasûlü hakem kılıp, sonra verdiği hükümden razı olup teslim olmadığı müddetçe Allah'a ve rasûlüne imanı geçerli olmaz. Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur: «Kim bizim dinimizde olmayan bir şey yaparsa o merduttur, makbul değildir.»²⁵

***

Nidâ/Sesleniş

-Ey akıl sahibi insan!- Lâ ilâhâ illallâh Muhammedun Rasûlullah (Allah'tan başka hak ilah yoktur. Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem- Allah'ın rasûlüdür) sözünün manasını, bu şehadetin İslâm'ın bina edildiği aslı ve anahtarı olduğunu öğrendiğinde kalbinden samimiyetle: Eşhedü enlâ ilâhe illallah ve eşhedü enne Muhammeden Rasûlullah (Şehadet ederim ki Allah'tan başka hak ilâh yoktur. Ve yine şahitlik ederim ki Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem- Allah'ın rasûlüdür) de ve dünyada ve ahirette mutluluğa erişmek, öldükten sonra Yüce Allah'ın azabından kurtulmak için bu şehadetin gerektirdiği hususlar ile amel et.

Şunu iyi bil ki, İslâmın geri kalan şartları ile amel etmek, Lâ ilâhe illallâh Muhammedun Rasûlullah (Allah'tan başka hak ilâh yoktur. Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem- Allah'ın rasûlüdür) sözüne

---

24 Kendisi ile başkaları arasında anlaşmazlığa düştüğü hususlarda.

25 Buhârî; (2697), Müslim; (1718). Hadisin lafzı Buhârî'ye aittir.

şahitlik etmek kapsamına girer. Çünkü Allah Teâlâ, kendisine ihlas ve doğruluk ile ibadet etmesi için Müslümanlara bu şartları farz kılmıştır. Kim bu şartlardan birisini, dinî hiçbir mazereti olmadan terk ederse, Lâ ilâhe illallâh'ın manasını ihlal etmiş olur. Yapmış olduğu şahadet geçerli sayılmaz.

***

İslâm'ın İkinci Şartı Namaz

-Ey akıl sahibi insan!- İslâm'ın ikinci şartı namazdır. Bir gün ve gecede beş vakit olarak kılınır. Yüce Allah kendisi ile Müslüman kulu arasında bir bağ olması için meşru kılmıştır. Kul, kötülükten ve hayasızlıktan kendisini alıkoyması için kılmış olduğu namazda Rabbine dua eder O'nunla münacat eder. Böylece dünya ve ahirette kendisini mutlu edecek bedensel ve psikolojik rahatlığı elde etmiş olur.

Yüce Allah namaz için beden, elbise ve kılınacak yerin temizliğini meşru kılmıştır. Müslüman, idrar ve dışkı gibi necasetlerden temiz su ile temizlenir. Bu sayede hissi necasetlerden bedenini ve manevi necasetlerden de kalbini temizler.

Namaz dinin direğidir. Kelime-i şahadetten sonra İslâm'ın en önemli şartıdır. Müslüman şahsiyetin buluş/ergen olduktan sonra vefat edene kadar namazlarına özen göstermesi farzdır. Hanımına ve alışmaları için yedi yaşına ulaşan çocuklarına namazı emretmesi farzdır. Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

{إِنَّ الصَّلَاةَ كَانَتْ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ كِتَابًا مَوْقُوتًا} [النساء:103]

{Kuşkusuz namaz, belirli vakitlerde Mü'minler üzerine bir farzdır.}
[Nisâ Sûresi: 103] Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

﴿وَمَا أُمِرُوا إِلَّا لِيَعْبُدُوا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ خُنَفَاءَ وَيُقِيمُوا الصَّلَاةَ وَيُؤْتُوا الزَّكَاةَ وَذَلِكَ

دِينُ الْقِيَمَةِ﴾ [البينة:5]

{Oysa onlar dini yalnız O'na halis kılan Hanifler olarak Allah'a ibadet etmek, namazı kılmak ve zekâtı vermekten başka bir şeyle emrolunmamışlardı. İşte dosdoğru din de budur.} [Beyyine Sûresi: 5]

Âyetlerin Genel Manası:

1- Allah Teâlâ ilk âyette, namazın

Mü'minler üzerine kat'î bir farz olduğunu ve belirlenen vaktinde eda etmeleri gerektiğini haber vermiştir.

2- Allah -Azze ve Celle- ikinci âyette, insanlara emrettiği ve kendilerini yarattığı hususun yalnızca O'na ibadet etmek olduğunu, ibadetleri O'na has kılmalarını, namazlarını dosdoğru kılıp, zekât düşenlere zekâtlarını vermeleri gerektiğini haber vermiştir.

Namaz, Müslümanın her halinde kılması farz olan bir ibadettir. Hatta hastalık ve korku (savaş) durumlarında bile kılması gerekir. Kişi bu durumlarda güç yetirebildiği şekilde ayakta, oturarak, yatarak hatta bunları yapamıyor ise gözü ile ima ederek ya da kalbinden namaz kıldığını geçirmek sureti ile kılması gerekir. Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- namazı terk eden erkek ya da kadının Müslüman olmadığını haber vermiştir. Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur: «Bizimle onlar (münâfıklar)

arasındaki ahit (fark), namazdır. Her kim, namazı terk ederse kâfir olur.»26

Beş Vakit Farz Namazlar:

Sabah, öğle, ikindi, akşam ve yatsı namazlarıdır.

Sabah namazının vakti; fecrin doğuşu ile başlar, Güneş'in doğuşu ile biter. Son vaktine ertelenmesi câiz değildir. Öğle namazının vakti; Güneş'in zeval vaktinden (Güneş'in en tepede olup batıya doğru meyletmesi) itibaren başlar, zeval gölgesi hariç her şeyin gölgesinin kendi boyuna gelene kadar devam eder. İkinci namazı vakti; öğle namazı vaktinin bitmesi ile başlar, Güneş sararınca kadar devam eder. Son vaktine ertelenmesi câiz değildir. Güneş'in ışınlarının parlaklığını koruduğu vakitte namazın kılınması gerekir. Akşam namazı vakti; Güneş'in batması ile başlar, ufuktaki kızılığın kaybolması ile biter ve son vaktine bırakılmaz. Yatsı namazının vakti; akşam namazının bitmesi ile başlar, gecenin sonuna kadar devam eder ve bundan sonrasına ertelenmez.

Bir Müslüman, hiçbir dinî gerekçesi olmadan beş vakit namazdan birisini vaktinde kılmazsa, çok büyük bir günah işlemiş olur. Yüce Allah'a tövbe edip, bir daha namazların vaktini kaçırmaması gerekir. Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

{فَوَيْلٌ لِلْمُصَلِّينَ (4) الَّذِينَ هُمْ عَنْ صَلَاتِهِمْ سَاهُونَ (5)} [الماعون: 4-5].

{Vay o namaz kılanların haline ki:} (4) {Onlar namazlarını ciddiye almazlar.} (5) [Mâ'ûn Sûresi: 4-5]

***

26Tirmizî (2621), Nesâî (4653), Ahmed (5/346), rivayet etmiştir. El-Elbânî, Sahîh'ül-Câmi' adlı eserinde hadisin sahih olduğunu belirtmiştir.

Namazın Hükümleri:

Birincisi: Tahâret:

Müslüman bir kimse namaza başlamadan önce tahâret üzere olması gerekir. Eğer tuvalet ihtiyacı varsa ihtiyacını giderir ve tahâret aldıktan sonra namaz abdesti alır.

Abdest: Kalbinden abdest almaya niyet eder ve bunu dili ile söylemez. Çünkü Yüce Allah onun niyetini bilmektedir. Rasûlullah - **sallallahu aleyhi ve sellem**- de abdest almadan önce dille niyet etmemiştir. Bismillah der, mazmaza (suyu ağzına alıp çalkalar) ve istinşâk yapar (suyu burnuna çeker) ve sümkürerek bu suyu çıkarır. Yüzünün tamamını yıkar. Sonra kollarını sağ elinden başlayarak parmak uçlarından dirseklerine kadar -dirsekler de dahil- yıkar. Sonra iki eli ile birlikte başının tamamını mesh eder, sonra da kulaklarını mesh eder. Sonra ayaklarını sağ ayağından başlayarak aşık kemiklerine kadar -aşık kemikleri de dahil- yıkar.

Eğer abdest aldıktan sonra idrar, dışkı, gaz çıkarmak, uyku ve bayılma gibi durumlar hasıl olursa, namaz kılmak istediğinde yeniden abdest alması gerekir. Eğer erkek ya da kadından şehvetle meni çıkıp cünup oldu ise -uyku hali de dahil- gusül abdesti alarak bütün bedenini yıkaması gerekir. Bir kadının hayız ya da lohusadan temizlendikten sonra gusül abdesti alıp bütün bedenini yıkaması gerekir. Çünkü hayız ve lohusa olan kadının kıldığı namazları geçerli değildir. Temizlenene kadar namaz kılmamaları gerekir. Allah Teâlâ, kadını, hayız ve lohusa olduğu günlerdeki kılamadığı namazların kaza edilmesinden sorumlu tutmamıştır. Ancak hayız ve lohusalık dışında kaza etmesini gerektirecek başka durumlar var ise namazlarını bir erkeğin kaza ettiği gibi kaza etmesi (kadının üzerine) de farzdır.

Bir kimse su bulamazsa ya da hasta gibi suyu kullanması kendisine zarar verecek ise teyemmüm alır. Teyemmüm şöyle alınır: Kalbinden niyet eder, sonra Bismillah diyerek ellerini bir kez toprağa vurur. Yüzünü mesh eder sonra sol elinin içi ile sağ elinin üstünü, sağ elinin içi ile de sol elinin üstünü mesh eder. Böylece tahâret gerçekleşmiş olur. Teyemmüm, cünup, hayız ve lohusadan temizlenen, su bulunmadığında abdest almak isteyen ya da suyun kullanılması kendisine zarar verdiği herkesin yapabileceği bir temizliktir.

İkincisi: Beş Vakit Namazın Kılınma Şekli:

1- Sabah Namazı:

Sabah namazının farzı iki rekâttır. Erkek ya da kadın Mescid-i Haram'daki Kâbe'ye (kıbleye) doğru yönelir. Sabah namazını kılmak için kalbinden niyet eder. Ancak niyeti dili ile söylemez. Sonra "Allahu Ekber" diyerek tekbir getirir. Sonra Subhaneke duası "Allah'ım! Seni hamdederek tüm noksanlıklardan tenzih ederim. Senin adın mübarektir. Senin şanın yücedir. Senden başka (hak) ilâh yoktur." veya sünnette gelen başka bir İstiftah (başlangıç) duasını okur. Sonra Eûzu billâhi mine'ş-şeytânî'r-racîm (Kovulmuş şeytanın şerrinden Allah'a sığınırım) dedikten sonra Fâtiha Sûresi'ni okur.

﴿بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ، الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ مَالِكِ يَوْمِ الدِّينِ إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ أَهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ صِرَاطَ الَّذِينَ أَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ غَيْرِ الْمَغْضُوبِ عَلَيْهِمْ وَلَا الضَّالِّينَ﴾ [الفاتحة: 1-7]

{Bismillâhirrahmânirrahîm (1) "Hamd, âlemlerin Rabbi olan Allah'a mahsustur." (2) (O) Rahman'dır, Rahim'dir. (3) Din (hesap) gününün mâlikidir. (4) "(Rabbimiz!) Yalnız sana ibadet eder ve yalnız senden yardım isteriz." (5) "Bizi doğru yola ilet." (6) "Kendilerine nimet verdiği kimselerin yolunu; gazaba uğramışların ve sapmışların yolunu değil!" (7)} [Fâtiha Sûresi: 1-7] (Fâtiha Sûresi'nin ardından zammi sure

okunur) Güç yetiren kimsenin Kur'an-ı Kerim'i Arapça okuması gerekir.²⁷Sonra "Allahu Ekber" diyerek rükûya gider. Rükûda başını ve sırtını düz tutar. Avuç içlerini dizlerinin üzerine koyar. Sonra "Subhâne rabbiye'l-a'zîm" der. Sonra "Semiallahü li-men hamideh" diyerek rükûdan doğrulur. Tam doğrulduktan sonra "Rabbenâ ve leke'l-hamd" der. Sonra "Allahu Ekber" diyerek secdeye gider. Ayak parmakları, dizleri, elleri, alnı ve burnu (yedi aza) üzerine secde eder. Sonra secdesinde "Subhâne rabbiye'l-a'lâ" der. Sonra "Allahu Ekber" diyerek secdeden kalkıp iki secde arasında oturur ve "Rabbiğfirlî" der. Sonra "Allahu Ekber" diyerek ikinci secdeye gider ve secdede "Subhâne rabbiye'l-a'lâ" der. Sonra "Allahu Ekber" diyerek ayağa kalkar. Sonra ilk rekâtta yaptığı gibi Fâtiha Sûresi'ni okur. (Fâtiha Sûresi'nin ardından zammi sure okunur). Sonra "Allahu Ekber" diyerek rükû eder. Sonra rükûdan doğrulur. Sonra secde eder. Sonra iki secde arasında oturur. Sonra ikinci secdeyi yapar. Bu saymış olduğumuz yerlerde ilk rekâtta yapmış olduğu zikirlerin aynısını yapar.

Sonra teşehhüde oturur ve Tahiyât duasını: "Bütün tâzimler, ibâdetler ve güzel sözler ancak Allah içindir. Ey Nebi! Allah'ın selâmı, rahmeti ve bereketi senin üzerine olsun. Selâm, bizim ve Allah'ın salih kullarının üzerine olsun. Allah'tan başka hak ilâh olmadığına şehâdet ederim. Ve yine Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem-'in O'nun kulu ve elçisi olduğuna şehâdet ederim." okur. Sonra Salli ve Bârik dualarını "Allah'ım! İbrahim'i ve İbrahim'in ailesini meleklerinin

---

27Çünkü Kur'an-ı Kerim, Arapça okunmadığında Kur'an hükmünde olmaz. Bundan dolayı Kur'an'ın lafızları tercüme edilmez, ancak meal tercümesi yapılır. Çünkü Kur'an'ın harf ve kelime tercümesi yapıldığında, Kur'an'ın belağatı ve mucizeliği gider. Aynı şekilde bazı harfleri düşer ve o zaman Arapça Kur'an olmamış olur.

yanında methettiğın gibi, Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem-'i ve Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem-'in ailesini de meleklerinin yanında methet. Şüphesiz sen, çok övülensin, şeref sahibisin. Allah'ım! İbrahim'i ve İbrahim'in ailesini mübârek kıldığın gibi, Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem-'i ve Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem-'in ailesini de mübarek kıl. Şüphesiz sen; çok övülensin, şeref sahibisin." okur. Sonra başını sağa çevirerek "Esselamu aleykum ve rahmetullahi" der. Sonra başını sol tarafa çevirip "Esselamu aleykum ve rahmetullahi" der. Bu şekilde sabah namazının farzını bitirmiş olur.

2- Öğlen, İkinci ve Yatsı Namazları:

Bu namazların farzı dört rekâttır. İlk iki rekâtını, sabah namazının ilk iki rekâtı gibi kılar. İlk teşehhüde oturduğunda Tahiyât duasını okur ve kalkıp iki rekât daha namaz kılar. Namazın sonunda son teşehhüde oturur, ilk teşehhütte okuduğu gibi Tahiyât duasını ve Salli ve Bârik dualarını okur. Sonra başını sağa sola çevirerek sabah namazında selam verdiği gibi selam verir.

3- Akşam Namazı:

Akşam namazının farzı üç rekâttır. İlk iki rekâtını daha önce açıkladığımız gibi kılar. İkinci rekâta diğer namazlarda yaptığı gibi ilk teşehhüde oturup, Tahiyât duasını okur. Sonra üçüncü rekâta kalkar ve diğer rekâtları kıldığı gibi bu rekâtı da kılar. İkinci secdeyi yaptıktan sonra son teşehhüde oturur. Teşehhüde yapılması gereken duaları okur. Sonra başını sağa sola çevirerek selam verir. Rükû ve secdede yapmış olduğu zikirleri tekrar etmesi sünnettir.

Erkeklerin beş vakit namazın farzlarını camide cemaatle kılmaları farzdır. Namazı kıldırmak için Kur'an-ı Kerim ezberi en çok olan, namazının hükümlerini en iyi bilen ve en takvalı olan kimse geçer.

İmam, sabah namazının iki rekâtında, akşam ve yatsı namazlarının ilk iki rekâtında kıraatı sesli okur. Arkasındaki cemaat de imamı dinler.

Kadınlar beş vakit namazını tesettürlü; elleri ayakları ve bütün bedenini örtecek şekilde evinde kılar. Çünkü kadının yüzü hariç bütün bedenini örtmesi gerekir. Mahremi olmayan erkeklerin yanında yüzünü de örter. Çünkü kadının yüzünün görülmesi fitneye sebebiyet verir. Eğer kadın, namazını camide kılmak isterse, evden tesettürlü ve koku sürünmeden çıkması gerekir. Erkekler fitne olmaması ve erkeklerin de kendisine fitne olmaması için kadınlar bölümünde namazı kılar.

Müslüman bir şahsiyet, namazını, huşu içinde kılması gerekir. Kıyam, rükû, secdesini tadili erkana uygun bir şekilde yapar. Namazını boş şeylerle ilgilenmeden acele etmeden kılar. Namaz kılariken sağa sola bakmaz, Kur'an okur, dünya kelamı konuşmaz. Namazda yapılacak zikirleri yerli yerinde yapar.²⁸Çünkü Allah Teâlâ, kendisini zikretmek için namazın kılınmasını emretmiştir.

Müslümanlar, Cuma günü Cuma namazını iki rekât olarak kılar. İmam, cuma namazının kıraatını, sabah namazının kıraatı gibi sesli okur. Namazı kıldırımadan önce hutbe verir ve bu hutbede Müslümanlara dini bilgiler öğretir ve nasihatta bulunur. İmamla birlikte erkeklerin bu namaz için hazır bulunmaları farzdır. Cuma günü, öğle namazı yerine Cuma namazı kılınır.

***

---

28 Ancak birini uyarmak ya da kendisi namaz kılariken seslenen kimseye cevap vermek istediğinde "Subhânallah" der. Eğer imam namazda hata eder, bir şeyi fazla ya da eksik kılar, cemaat onu uyarmak için "Subhânallah" der. Kadın, namazda imamı uyarmak isterse el çırpar "Subhânallah" demez. Çünkü kadının sesi fitneye sebebiyet verir.

İslâm'ın Şartlarından Üçüncü Şartı (Zekât)

Allah Teâlâ, nisâp miktarı²⁹malı olan her Müslümana her sene malının zekâtını vermesini emretmiştir. Bu zekâtını, fakirler gibi zekâtın kendilerine verilmesi câiz olan kimselere verir. Bu kimselerin kimler olduğu Kur'an-ı Kerim'de açıklanmıştır.

Altının nisâp miktarı yirmi miskaldir. Gümüşün nisâp miktarı iki yüz dirhem ya da bunun karşılığı nakit paradır. Nisâp miktarına ulaşmış ticaret malları olan kimseler üzerinden bir sene geçtiğinde zekâtlarını verirler. Tahıl ve meyvelerin zekâtı ise üç yüz Sâ'dır. Satışa sunulan gayrimenkullerin (güncel) kıymeti üzerinden zekâtı verilir. Kiraya verilen gayrimenkuller ise alınan kira bedellerinden zekâtı verilir. Altın, gümüş, ticaret mallarının zekâtı her yıl % 2.5 olarak verilir. Yağmur, nehir, dere gibi meşakkatsiz sulanan arazilerdeki tahıl ve meyvelerin zekâtı onda bir, taşıma su ile sulanan arazilerin zekâtı ise yirmide bir olarak verilir.

Tahıl ve meyvelerin zekâtı hasat edildikleri vakit verilir. Bir senede iki ya da üç kez hasat edilen ürünler varsa her hasattan sonra zekâtı verilir. Deve, inek ve koyunun zekâtı ise fıkıh kitaplarında detaylı bir şekilde açıklanmıştır. Arzu eden kimseler bu bilgilere fıkıh kitaplarından ulaşabilir. Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

﴿وَمَا أَمْرُوا إِلَّا لِيَعْبُدُوا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ خُنْفَاءَ وَيُقِيمُوا الصَّلَاةَ وَيُؤْتُوا الزَّكَاةَ وَذَلِكَ

دِينُ الْقَيِّمَةِ﴾ [البينة:5]

---

29 Nisâp miktarı: Bir malın zekât verilmesinin farz olduğu miktara ulaşmasına denir.

{Oysa onlar dini yalnız O'na halis kılan Hanifler olarak Allah'a ibadet etmek, namazı kılmak ve zekâtı vermekten başka bir şeyle emrolunmamışlardı. İşte dosdoğru din de budur.} [Beyyine Sûresi: 5] Zekât vermek; fakirleri hoşnut etmek, ihtiyaçlarını görmek, zenginler ile aralarındaki sevgi bağıni kuvvetlendirmek içindir.

İslâm dini, Müslümanlar arasında sosyal dayanışma, maddi yardımlaşma meselesinde zekâtla sınırlı kalmamış, bilâkis Allah Teâlâ kıtlık zamanında zenginlerin, fakirlerin geçimini sağlamalarını kendilerine farz kılmış, Müslümana komşusu açken tok yatmayı haram kılmıştır. Allah Teâlâ, bayram günü, kişinin kendisi, köle, çocuk gibi sorumluluğu altında bulunan her bir kişi adına bir Sâ' miktarı tüketilen temel gıda maddelerinden fitır sadakası vermesini farz kılmıştır. Allah Teâlâ, Müslümanlara, bir şeyi yapmaya yemin edip yapmadığında yemin kefareti³⁰vermeyi farz kılmıştır. Yine Allah Teâlâ, Müslümanlara, meşru adak adadıklarında bu adağı yerine getirmelerini farz kılmıştır. Yüce Allah, Müslümanları sadaka vermeye teşvik etmiş, Allah yolunda infak edenlere en güzel şekilde karşılıklarını vereceğini, sevaplarının karşılığını kat kat vereceğini, her bir haseneye/iyiliğe karşılık on katından yedi yüz katına ve daha fazlasını vereceğini vadetmiştir.

***

İslâm'ın Şartlarından Dördüncü Şartı (Oruç):

Hicri ayların dokuzuncusu Ramazan ayında tutulan oruçtur.

---

30 Yemin kefaretinde köle azat etmek ile on fakiri yedirip giydirmek arasında kişi tercih hakkına sahiptir. Eğer bunları bulamazsa üç gün oruç tutar.

Oruç Tutma Şekli:

Müslüman imsak vakti girmeden önce oruç tutmaya niyet eder, sonra Güneş batana kadar gün içinde yeme, içme ve cimadan -cinsel ilişkiden- uzak durur ve Güneş batınca iftar eder. Ramazan ayı boyunca bu böyle devam eder. Bununla Yüce Allah'a ibadet etmeyi ve O'nun rızasını kazanmayı ümit ederler.

Oruç tutmanın sayılamayacak kadar çok faydası vardır. Bunların en önemlileri şunlardır:

Oruç tutmak, Yüce Allah'a yapılan bir ibadet ve emrine itaat etmektir. Kul, yemesini, içmesini ve şehvetini Allah için terk eder. Yüce Allah'a karşı takvalı olmanın en büyük sebeplerindendir.

Oruç tutmanın, sağlık, iktisat ve toplumsal açıdan birçok faydası vardır. Bu faydaları ancak tevhit ve iman ehli oruçlular anlayabilir. Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

(بِأَيِّهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُتِبَ عَلَيْكُمُ الصِّيَامُ كَمَا كُتِبَ عَلَى الَّذِينَ مِن قَبْلِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ (183)
أَيَّامًا مَّعْدُودَاتٍ فَمَن كَانَ مِنكُم مَّرِيضًا أَوْ عَلَى سَفَرٍ فَعِدَّةٌ مِّنْ أَيَّامٍ أُخَرَ وَعَلَى الَّذِينَ يُطِيقُونَهُ فِدْيَةٌ
طَعَامٍ مُّسْكِينٍ فَمَن تَطَوَّعَ خَيْرًا فَهُوَ خَيْرٌ لَهُ وَأَن تَصُومُوا خَيْرٌ لَّكُمْ إِن كُنتُمْ تَعْلَمُونَ (184) شَهْرُ
رَمَضَانَ الَّذِي أُنزِلَ فِيهِ الْقُرْآنُ هُدًى لِّلنَّاسِ وَبَيِّنَاتٍ مِّنَ الْهُدَى وَالْفُرْقَانِ فَمَن شَهِدَ مِنْكُمُ الشَّهْرَ
فَلْيَصُمْهُ وَمَن كَانَ مَرِيضًا أَوْ عَلَى سَفَرٍ فَعِدَّةٌ مِّنْ أَيَّامٍ أُخَرَ يُرِيدُ اللَّهُ بِكُمُ الْيُسْرَ وَلَا يُرِيدُ بِكُمُ الْعُسْرَ
وَلِتُكْمِلُوا الْعِدَّةَ وَلِتُكَبِّرُوا اللَّهَ عَلَى مَا هَدَاكُمْ وَلَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ (185)﴾ [البقرة:183-185]

{Ey iman edenler! Allah'a karşı gelmekten sakınmanız için oruç, sizden öncekilere farz kılındığı gibi size de farz kılındı.} (183) {Sayılı günlerde olmak üzere (oruç size farz kılındı). Sizden her kim hasta yahut

yolcu olursa (tutamadığı günler kadar) diğer günlerde kaza eder. (ihtiyarlık veya şifa umudu kalmamış hastalık gibi devamlı mazereti olup da) oruç tutmaya güçleri yetmeyenlere bir fakir doyumu kadar fidye gerekir. Bununla beraber kim gönüllü olarak hayır yaparsa, bu kendisi için daha iyidir. Eğer bilerseniz (güçlüğüne rağmen) oruç tutmanız sizin için (fidye vermekten) daha hayırlıdır.} (184) {Ramazan ayı, insanlar için bir hidayet rehberi, doğru yolun ve hak ile bâtılı birbirinden ayırmanın apaçık delilleri olarak Kur'an'ın kendisinde indirildiği aydır. Öyle ise içinizden kim bu aya ulaşırsa, onu oruçla geçirsin. Kim de hasta veya yolcu olursa, tutamadığı günler sayısınca başka günlerde tutsun. Allah; size kolaylık diler, zorluk dilemez. Bu da sayıyı tamamlamanız ve hidayete ulaştırmasına karşılık Allah'ı yüceltmeniz ve şükretmeniz içindir.} (185) [Bakara Sûresi: 183- 185]

***

Yüce Allah'ın Kur'an-ı Kerim'de, Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem'-in hadislerlerinde açıkladığı oruç ahkamından bazıları şunlardır:

1- Hasta ve yolcu olan kimseler tutamadıkları oruçları Ramazan ayından sonra kaza ederler. Aynı şekilde hayız ve lohusa olan kadınlar oruç tutmazlar. Ramazandan sonra tutmadıkları oruçları kaza ederler.

2- Hamile ve emziren kadınlar kendi nefisleri ya da bebekleri adına korkarsalar, ramazan ayında oruç tutmaz daha sonra tutamadıkları oruçları kaza ederler.

3- Oruçlu kimse unutarak yiyip içerse, tuttuğu oruç geçerlidir. Çünkü Yüce Allah, Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem'-in ümmetini unutma, hata ve zorlamadan dolayı sorumlu tutmamıştır.

Oruçluken unutarak yemek yerken hatırlayan kimse ağzındakini hemen çıkarması gerekir.

***

İslâm'ın Şartlarından Beşinci Şartı (Hac)

Beytullah'ı ömürde bir kez haccetmektir. Daha fazla yapılırsa nâfile hükmündedir. Haccın sayılamayacak kadar çok faydası vardır.

Birincisi: Allah Teâlâ'ya ruh, beden ve mal ile yapılan bir ibadettir.

İkincisi: Hacda, dünyanın dört bir yanından gelen Müslümanlar bir araya toplanıp birbirleri ile karşılaşırlar. Tek tip (ihram) elbise giyer, bir vakitte tek olan Rabbe ibadet ederler. Yönetici ile halk, zengin ile fakir, siyah ile beyaz arasında bir fark yoktur. Herkes Yüce Allah'ın yarattığı kuludur. Bu sayede Müslümanlar arasında tanışma, yardımlaşma hasıl olur. Yüce Allah'ın insanları yeniden diriltip mahşer alanında bir arada toplayacağını hatırlar. Yüce Allah'a ibadet ederek ölüm sonrası için hazırlık yaparlar.

Kâbe'nin -Yüce Allah'ın, Müslümanlara nerede olurlarsa olsunlar her namaz kıldıklarında dönmelerini emrettiği yer- etrafında tavaf etmek ve Kâbe dışında hacıların Mekke'de belirli vakitlerde bulunmak için yöneldikleri yerler: Arafat, Müzdelife ve Mina'dır. Hacılar, Yüce Allah'a emrettiği şekilde bu mukaddes mekânlarda ibadet etmek için yönelirler.

Kâbe, hac ibadetlerinin yapıldığı yerler ve bütün mahlûkat kendilerine ibadet edilmeye layık değildir. Ne fayda, ne de zarar verirler. İbadet ancak Yüce Allah'a yapılır. Fayda ve zararı ancak Yüce Allah verir. Şayet Allah Teâlâ Beytullah'ı haccetmeyi emretmeseydi, Müslümanların haccetmesi geçerli olmazdı. Çünkü ibadet heva ve görüşe göre olmaz. İbadet, Yüce Allah'ın kitabında ya da Rasûlullah -

sallallahu aleyhi ve sellem-in sünnetindeki emrine uygun olur. Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

﴿وَلِلَّهِ عَلَى النَّاسِ حِجُّ الْبَيْتِ مَنِ اسْتَطَاعَ إِلَيْهِ سَبِيلًا وَمَنْ كَفَرَ فَإِنَّ اللَّهَ غَنِيٌّ عَنِ الْعَالَمِينَ﴾

[آل عمران:97]

{Yoluna gücü yetenlerin o evi (Kâbe) haccetmesi, Allah'ın insanlar üzerinde bir hakkıdır. Kim inkâr ederse bilmelidir ki, Allah bütün âlemlerden müstağnîdir.} [Âl-i İmrân Sûresi: 97]³¹

Hac ile birlikte ya da herhangi bir vakitte ömürde bir kez umre yapmak vaciptir/farzdır. Hacda ya da herhangi bir vakitte Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-³²in mecidini ziyaret etmek vacip olmamakla birlikte ziyaret edilmesi müstehaptır. Ziyaret eden kimse ecir kazanır, terk eden kimse ise günaha girmez. "Kim, hac vazifesini yerine getirir ve benim kabrimi ziyaret etmezse, bana cefa etmiş (incitmiş) olur." Hadisi sahih olmayan, uydurma bir hadistir/sözdür.³²

Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-³²in mecidini ziyaret etmek için yolculuğa çıkmak câiz kılınmıştır. Ziyarete gelen kimse iki rekât

---

31 Ancak cahil kimselerin evliyanın türbelerini haccetmeleri sapıklık ve Yüce Allah ve Rasûlünün -sallallahu aleyhi ve sellem- emrine muhalif bir durumdur. Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur: «(İbadet için) sadece şu üç mescide yolculuk yapılır: Mescid-i Harâm, benim mescidim (Mescid-i Nebî) ve Mescid-i Aksâ.» Ebû Hureyre hadisi, Buhârî (1189), Müslim (1397) rivayet etmiştir.

32 Bir benzeri: "Makamımla tevessülde bulunun. Allah katında makamım büyüktür." başka bir hadis "Kim bir taşa dahi hüsnüzanda bulunacak olsa kendisine fayda verir." Bütün bu hadisler kendisine itibar edilen hadis kitaplarında bulunmayan uydurma hadislerdir. Bu ve benzeri hadisler şirk ve bidatlere davet eden dalalet ehlinin kitaplarında yer almaktadır.

tahiyyetü'l-mescid namazı kılar. Bundan sonra Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'in kabrini ziyaret etmek kendisi için câiz olur. Edep ve kısık bir sesle "Esselamu aleyke Yâ Rasûlallah" diyerek selam verir. Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'in ümmetine emrettiği ve sahabelerin -radiyallahu anhum- yaptığı gibi, Rasûlullah'tan bir şey talep etmeden sadece selam verir.

Namaz kılar gibi huşu içinde Peygamber Efendimizin kabri önünde ihtiyaçlarını talep eden, istiğasede/medette bulunan ve Yüce Allah ile arasında Rasûlullah'ı vasita kılan kimseler, Allah'a şirk koşan ve Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'in kendilerinden beri/uzak olduğu kimselerdir. Müslüman bir şahsiyetin Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'e ya da başkasına bu tür davranışlarda bulunmaktan uzak durması gerekir. Sonra Ebû Bekir ve Ömer -radiyallahu anhuma-'nın kabrini ziyaret eder. Sonra Bakî Kabristanlığı'nı ve Uhud Şehitliği'ni diğer Müslümanların kabristanlığını ziyaret eder gibi kabirde yatanlara selam verip, Yüce Allah'a onlar için dua ederek ve ölümü hatırlayarak oradan ayrılır.

Hac ve Umrenin Yapılış Şekli:

Hac yapacak kimse öncelikli olarak helal rızık kazanır ve haram kazançtan uzak durur. Çünkü haram para ile hac yapan kimsenin haccı ve duasının kabul olmamasına sebebiyet verir. Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur: «Haramla beslenen vücuda Cehennem daha lâyıktır.»³³Tevhit ve iman ehli kişilerden kendisine hac arkadaşı seçer.

***

---

33 Taberânî "El-Evsat" (4480), Beyhakî, Şuabü'l İmân (2/173/2) rivâyet etmiştir. El-Elbânî Silsiletü's-Sahîha (6/212) adlı eserinde hadisin sahih olduğunu belirtmiştir.

Mevâkît (Mikatlar)

Karayoluyla mîkâta gelen hacı adayı mîkâta niyet edip ihrama girer. Hava yoluyla gelen hacılar ise mîkât sınırını geçmeden yaklaştıklarında niyet edip ihrama girer.

Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'in insanların ihrama girmelerini emrettiği mîkât yerleri beş tanedir. Bunlar:

1- Medine ehlinin mîkâtı Zülhuleyfe'dir "Ebyâr-ı Alî"

2- Şam, Mısır, Fas ehlinin mîkâtı Cuhfe'dir (Râbığ yakınlarında)

3- Necid, Taif ve o güzargâhtan gelenlerin mîkâtı Karnülmenâzil'dir (Es-Seyl ya da Vâdîmuhrim'in olduğu yerdedir.)

4- Irak ehlinin mîkâtı Zâtü'l-Irk'dır.

5- Yemen ehlinin mîkâtı Yelemlem'dir.

Kim, bu mikatların ehli olmamasına rağmen bu mîkâtlardan birisinden geçerse burada niyet edip ihrama girer. Mekke ehli ve mîkât sınırlarının içinde oturanlar evlerinden niyet edip ihrama girerler.

***

İhrama Niyet Edip Girme Şekli

İhrama niyet edip girmeden önce vücüt temizliği yapmak, gusül almak ve koku sürünmek sünnettir. Sonra ihram elbiselerini mîkâta giyer. Uçakla gelenler, geldiği ülkede hazırlığını yapıp mîkâta yaklaştığında ya da hisasına geldiğinde niyet ederek telbiye

getirir.³⁴Erkekler için ihram elbisesi dikişsiz (dikilerek elbise haline getirilmeyen) izar ve ridadır. Bu iki ihram elbisesi ile bedenini sarar ve başını örtmez. Kadının ihram elbisesine gelince, özel bir ihram elbisesi yoktur. Her zaman olduğu gibi bol, fitne olmayacak elbise giymesi gerekir. İhrama girdikten sonra ellerini ve yüzünü peçe ve eldiven gibi şeyler ile örtmez. Mahremi olmayan erkeklerin yanından geçerken, Mü'minlerin annelerinin ve bayan sahabelerin yaptığı gibi başına bağlamış olduğu başörtüsünün bir tarafı ile yüzünü örter.

Hacı adayı ihram elbisesini giydikten sonra kalbinden umreye niyet eder. Sonra "Allahumme Lebbeyke umraten" der. Temettu haccı³⁵yaparak umresi bittikten sonra hacca kadar ihramdan çıkmış olur. Temettu haccı en faziletli hac çeşididir. Çünkü Rasûlullah - **sallallahu aleyhi ve sellem**- ashabına bunu emredip ilzam etmiştir/zorunlu kılmıştır. Emrini yerine getirmede duraksayan ashabına da kızmıştır. Ancak yanında Hedy³⁶Kurbanını getiren kimselerin kendisi gibi Kıran haccı yapmalarına izin vermiştir. Kıran haccı yapan kimse niyet ederken "Allahumme Lebbeyke umraten ve Haccen" der. Kurban bayramında kurbanını kesene kadar ihramlı olarak kalır.

---

34 Telbiye: "Lebbeyke umraten" veya "Lebbeyke haccen" der. Allah'ın davetine icabet etmek anlamına gelir.

35 Temettu Hacı Yapan Kimse: Hac aylarında umresini yapar. Sonra tam anlamıyla ihramdan çıkar ve bütün ihram yasakları kendisine helal olur. Zilhiccenin sekizinci günü hac için ihrama girerek niyet eder. Kıran haccı yapan kimse ise, hac ile umreyi bir arada yapar. Sadece hac amellerini yapar. Hac ile birlikte mikatta umreye de niyet eder. İfrat haccı yapan kimse ise, umre olmadan sadece hacca niyet eder.

36 Hedy: Hacinın, deve, inek ve koyun gibi hayvanlardan hediye, sadaka ve yemek için kestiği kurbandır.

İfrat Hacı Yapan Kimse: Sadece hacca niyet ederek "Allahumme Lebbeyke Haccen" der.

***

İhramlı Kimseye Haram Olan Hususlar

Müslüman kimse hacca niyet ettikten sonra şu hususlar kendisine haram olur:

1- Cima etmek, şehvetle öpmek ve dokunmak gibi cima etmeye götüren hususlar, bunu konuşmak, nişanlanmak, evlenmek yasaklanmıştır. İhramda olan kimse evlenemez ve başkasını da evlendiremez.

2- Saçı kestirmek ya da bedenindeki kılları almak.

3- Tırnakları kesmek.

4- Başına temas eden bir şeyle örtmek. Şemsiye kullanmak, çadıra girmek ve arabaya binmek zarar vermez.

5- Koku sürünmek ve koku koklamak.

6- Kara hayvanı avlamak. Kendisi avlayamaz ve avlayan kimseye de hayvanın yerini gösteremez.

7- Erkeklerin dikilerek elbise haline getirilmiş elbiseler giymesi, kadının yüzünü ve ellerini (peçe, eldiven) ile örtmesi. Erkekler terlik giyer, eğer terlik bulamazsa ayakkabı giyer.

Eğer unutarak ya da bilmeden bu ihram yasaklarını işlerse, bunu terk eder ve üzerine hiçbir şey gerekmez.

İhramlı olan kimse Kâbe'ye geldiğinde yedi şavt olarak kudûm tavafı³⁷yapar. Hacerü'l-Esved'in hizasından tavafa başlar. Bu umrenin tavafıdır. Tavafta belirli bir dua yoktur. Dilediği gibi dua edip Yüce Allah'ı zikreder.³⁸İmkân varsa Makam-ı İbrahim'in³⁹arkasında iki rekât tavaf namazı kılar, eğer imkân yoksa Mescid-i Harem'in herhangi bir yerinde kılar. Sonra sa'y alanına geçer. Safa Tepesi'nden başlamak için oraya gider. Kibleye döner, tekbir, tehlil getirir ve dua eder. Sonra sa'y yaparak Merve Tepesi'ne gelir. Kibleye döner, tekbir, Allah'ı zikreder ve dua eder. Sonra Safa Tepesi'ne geri dönerek yedi şavtı tamamlar. Safa'dan Merve'ye gitmesi bir şavt, Merve'den Safa'ya geri dönmesi bir şavttır. Sonra saçlarını kısaltır. Kadınlar ise saçlarının uçlarından parmak ucu kadar kısaltır. Temettu hacı yapan kimse umresini böylece bitirmiş olur ve ihramdan çıkar. İhrama girdikten sonra kendisine haram olan yasakların hepsi kalkmış olur.⁴⁰

İhrama girmeden önce ya da ihrama girdikten sonra bir kadın hayız olsa veya doğum yapsa yaptığı hac, Kıran hacı olur. Diğer hacılar gibi ihrama girdiğinde hem umreye hem de hacca aynı ayda niyet eder. Çünkü hayız ve lohusalık ihrama girmeye ya da hac amellerinin yapıldığı yerlerde bulunmaya engel değildir. Sadece bu hayız ve lohusa olan kadın tavaf yapamaz. Tavaf haricinde hacıların

---

37 Beytullah'a geliş (kudûm) münasebetiyle yapılan tavafı.

38 Ancak iki rükûn arasında Yüce Allah'ın şu ayetini okur: Onlardan, "Rabbimiz! Bize dünyada da iyilik ver, ahirette de iyilik ver ve bizi ateş azabından koru" diyenler de vardır. [Bakara Sûresi: 201].

39 İbrahim -aleyhisselam-'ın makamıdır.

40 El-Mes'a: Sa'yın yapıldığı yerdir. Safa ve Merve arasında yürünüp seri adımlar atılan mekândır. Safa ve Merve iki küçük tepedir.

yaptığı bütün amelleri yapar. Temizlenene kadar tavafı erteler. İnsanlar hac için niyet edip Mina'ya gitmeden önce temizlenirse, gusül alır, tavaf ve sa'y yapar, saçından kısaltarak umrenin ihramından çıkmış olur. Sonra diğer hacılar ile birlikte Zilhiccenin sekizinci günü hacca niyet ederek ihrama girer. Eğer bu kadın temizlenmeden hacılar ihrama girdi ise, o zaman bu kadın Kıran haccı yapmış olur. İhramlı olduğu halde insanlarla birlikte hacca niyet eder. Mina'ya gitmek, Arafat'ta vakfeye durmak ve Müzdelife'de geceleme, kurban bayramının ilk günü taşlama yapmak, kurban kesmek ve saçlarını kısaltmak gibi hacıların yaptığı bütün amelleri yapar. Temizlendikten sonra gusül alır, haccın tavafını ve sayını yapar.

Bu tavaf ve sa'y, haccı ve umresi için yeterlidir. Mü'minlerin annesi Âişe -radiyallahu anha-'nın kıssasında olduğu gibi. Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem- Âişe -radiyallahu anha-'nın hayızdan temizlendikten sonra hacılar ile birlikte İfâda (haccın) tavafını ve sayı yapmasının haccı ve umresi için yeterli olduğunu haber vermiştir. Çünkü kıran haccı yapan kimse hac ve umre arasında İfrâd haccı yapan kimse gibi bir tavaf⁴¹ve bir sa'y yapması gerekir. Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'in Âişe annemize izin vermesi, Rasûlullah'ın bunu yapması ve «Kıyamete kadar hac ve umre birbirine karışmıştır.» hadisindeki sözü buna delalet etmektedir. En doğrusunu Yüce Allah bilir.

---

41 İfâda tavafı (haccın tavafı) bayramın ilk günü ya da daha sonrasında yapar. Hacdan önce yapmış olduğu tavaf, kudûm tavafı olarak isimlendirilir ve bu tavaf nafiledir. Ancak sa'y, Kıran ve İfrad haccı yapan kimse için bir tanedir. Şayet kudûm tavafı ile birlikte yaparsa yeterlidir. Eğer kudûm tavafının akabinde yapmadı ise bayramın ilk günü ya da sonrasında İfâda tavafından sonra sa'y yapar.

Zilhicce ayının sekizinci günü geldiğinde hacılar evlerinden hacca niyet ederek ihrama girerler. Mîkâta yaptıkları gibi temizlenir sonra ihram elbiselerini giyerler. Sonra da erkek ya da kadın hacı adayı "Allahumme Lebbeyke Haccen" diyerek niyet eder. Nahr günü⁴²Müzdelife'den Mina'ya dönene kadar daha önce de bahsettiğimiz ihram yasaklarından kaçınır. Akabe Cemresi'ni taşlar, erkekler saçlarını kazıtır ve kadınlar ise parmak ucu kadar saçlarının ucundan kısaltır.

Zilhiccenin sekizinci günü hacı niyet edip ihrama girdiğinde, hacılar ile birlikte Minaya gider ve orada geceyi geçirir. Her namazı vaktinde cem etmeden kısaltarak kılar. Arefe günü Güneş doğduğunda hacılar ile birlikte Nemira Mescidi'ne gider. Burada imamla birlikte ya da bulunduğu yerde öğle ve ikindi namazını cem edip ve kısaltarak kılanaya kadar bekler. Zeval vaktinden sonra Arafat sınırları içine girer. Şayet Mina'dan çıkıp direk Arafat'a gidip beklese câizdir. Arafat'ın tamamı vakfe yeridir.

Hacılar, Arafat'ta, Allah'ı zikretmeyi, dua etmeyi, istiğfarda bulunmayı çokça yaparlar. Arafat Dağı'na değil kibleye yönelirler. Çünkü Arafat Dağı Arafat'ın bir kısmıdır. İbadet amaçlı üzerine çıkmak doğru değildir. Taşlarına el sürüp bereket ummak câiz değildir. Bu haram olan bir bidattir.

Hacılar Güneş batana kadar Arafat'tan ayrılmaz. Güneş battıktan sonra hacılar Arafat'tan Müzdelife'ye doğru hareket ederler. Müzdelife'ye vardıklarında akşam ve yatsı namazlarını cem-i tehir olarak kılarlar ve yatsı namazını kısaltarak (iki rekât) kılar ve geceyi

---

42 Nahr günü kurban bayramının ilk günüdür. Zilhicce ayının onuncu günüdür. Bu günün nahr günü olarak isimlendirilmesinin sebebi, hacıların bugün kurbanlarını kesmelerinden dolayıdır.

burada geçirirler. Fecrin doğuşu ile birlikte sabah namazını burada kılar, Allah'ı zikreder sonra Güneş doğmadan önce Mina'ya doğru hareket ederler. Mina'ya geldiklerinde Güneş doğduktan sonra nohut tanesi kadar yedi taş ile Akabe Cemresi'ni taşlarlar. Akabe Cemresi'ne bazı hacıların yaptığı gibi taş yerine ayakkabı, terlik fırlatmak caiz değildir. Bu, Şeytan'ın insanla alay etmesi ve Şeytan'ın Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'in emrine tabi olma ve yolundan gitme hususunda kişiyi küçük düşürmesi⁴³, Allah ve Rasûlünün yasakladığını yapmaya zorlamasıdır.

Akabe Cemresi'ni taşladıktan sonra hacı kurbanını keser. Sonra erkekler saçını kazıtır ve kadınlar ise parmak ucu kadar saçlarının ucundan kısaltır. Eğer erkeklerde saçlarını kazıtmak yerine kısaltırsalar bu da câizdir. Ancak saçları kazıtmak, kısaltmaya göre üç kat daha faziletlidir. Sonra elbiselerini giyer ve hanımı ile cinsi münasebette bulunması hariç ihramlı iken kendisine yasak olan bütün ihram yasakları kalkmış olur. Sonra Mekke'ye inerek haccın tavafını ve sa'yını yapar. Bundan sonra artık hanımı ile cinsi münasebette bulunma yaşağı da ortadan kalkmış olur. Sonra Mina'ya geri dönerek bayramın ilk gününün kalan kısmını ve daha sonraki iki günü Mina'da geceleme farzdır. Zeval vaktinden sonra Zilhiccenin on birinci günü ve on ikinci günü (bayramın ikinci ve üçüncü günü) üç cemarata da taşlar. Önce Mina tarafına yakın küçük cemerattan başlar, sonra orta sonra da bayramın ilk günü taşladığı Akabe Cemresi'ni taşlar. Her cemeratta yedi taş atar. Her taşı atarken de tekbir getirir. Cemaratları taşlarken kullanacağı taşları

---

43 İrğâmuş-Şeytan: Kişiyi küçük düşürmesi demektir.

Mina'da konakladığı⁴⁴yerin yakınından toplar. Mina'da kalacak yer bulamazsa, Mina'daki çadırların bittiği yere doğru gider.

Zilhiccenin on ikinci günü Mina'dan çıkması caizdir. Ancak on üçüncü günü bekleyip çıkması daha faziletlidir. Zeval vaktinden sonra taşlamasını yapar. Ülkesine dönmek istediğinde veda tavafını yapar. Bu tavafı yaptıktan sonra ülkesine gitmek için yola koyulur. Hayızlı ve lohusa olan kadın, haccın tavafını ve sa'yını yaptı ise, hayız ve lohusalığı devam ettiği için veda tavafı yapması gerekmez.

Eğer hacı keseceği kurbanı zilhiccenin on bir, on iki, on üçüne ertelerse câizdir. Haccın tavafını ve sa'yını Mina'dan çıktıktan sonraya ertelemesi de câizdir. Ancak en faziletli olan daha önce açıkladığımız şeklidir.

En doğrusunu Yüce Allah bilir. Allah'ın salatı ve selamı, Peygamberimiz Muhammed'in, ailesinin üzerine olsun.

***

İman

Allah Teâlâ, Müslümanlara, kendisine ve rasûlü Muhammed - **sallallahu aleyhi ve sellem**-'e iman etmekle birlikte, İslâm'ın şartlarını da yerine getirmeyi farz kılmıştır. Aynı zamanda meleklerine⁴⁵ve rasûllerine indirdiği kitaplarına⁴⁶iman etmeyi de farz kılmıştır. Bu

---

44 Kaldığı yerden (otel, ev vb. gibi)

45 Melekler: Yüce Allah'ın nurdan yarattığı canlılardır. Sayıları çoktur ve yüce Allah'dan başkası bunu bilemez. Kimisi göklerde, kimisi de ademoğlundan sorumludur.

46 Müslüman, Yüce Allah'ın indirdiği kitapların hak olduğuna iman eder. Bu kitaplardan sadece Kur'an kalmıştır. Yahudi ve Hristiyanların elinde bulunan Tevrat

kitapların sonuncusu Kur'an-ı Kerim'dir ve bütün geçmiş kitapların hükmünü nesh etmiştir. Kur'an müheymindir; yani önceki kitaplarla ilgili olarak neyin gerçek, neyin gerçek dışı olduğuna şahitlik eden, onları koruyan, gözeten, denetleyen ve düzelten bir kitaptır. Mü'min, ilk peygamberden sonuncusu Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem-'e kadar bütün peygamberlere iman eder. Çünkü risaletleri de dinleri de birdir. O da İslâm'dır. Peygamberleri gönderen de birdir ve O, alemlerin Rabbi Yüce Allah'tır. Müslüman, Yüce Allah'ın Kur'an'da zikrettiği rasûllerin geçmiş ümmetlere gönderilmiş rasûller olduğuna iman eder. Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem-'in de bunların sonuncusu olduğuna ve bütün insanlığa gönderildiğine iman eder. Peygamber efendimize peygamberlik vazifesi verildikten sonra Yahudi, Hristiyan ve diğer bütün dinlere mensup kimseler gibi bütün insanlar onun ümmeti olmuşlardır. Çünkü yeryüzünde yaşayan herkes Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem-'in ümmetidir ve Allah katında ona tabi olmakla emrolunmuşlardır.

Mûsâ, Îsâ ve bütün peygamberler, Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem-'e tabi olmayan herkesten beri/uzaktır. Müslüman, bütün peygamberlere iman eder. Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem-

---

ve İncil nüshalarının farklı olması, bunları kendilerinin yazdığının göstergesidir. İçinde "İlâhlar üç tanedir, Îsâ Allah'ın oğludur." sözü bulunmaktadır. Doğrusu tek bir ilah vardır. O da Allah Teâlâ'dır. Kur'an'da geçtiği gibi Îsâ, Allah kulu ve rasûlüdür. İncil'in içinde geçen Yüce Allah'ın sözleri Kur'an ile nesh edilmiştir. Peygamber Efendimiz, Ömer -radiyallahu anh-'ın elinde Tevrat'tan bir sayfa gördüğünde buna kızmış ve şöyle buyurmuştur: «Ey Hattab'ın oğlu! Benden şüpheli mi var? Vallahi kardeşim Mûsâ şimdi aranızda yaşamış olsaydı, bana tabi olmaktan başka bir şey yapmazdı.» Ömer -radiyallahu anh- elindeki sayfayı atmış ve şöyle demiştir: "Ya Rasûlallah! Yüce Allah'tan benim için mağfiret dile!" Ahmed, (3/387) Câbir b. Abdullah'tan rivâyet etmiştir. El-Elbânî -rahimehullah- "el-İrva" (1589) adlı eserinde hadisin hasen olduğunu belirtmiştir.

'e iman etmeyen, ona tabi olmayan kimse İslâm dinine girmemiş olur. Bu kimse, peygamberlerden birine tabi olduğunu iddia etse bile bütün peygamberleri inkâr etmiş ve yalanlamış olur. Bu hususla ilgili Allah Teâlâ'nın kelâmından olan delilleri ikinci bölümde zikretmiştik.

Rasûlullah -**sallallahu aleyhi ve sellem**- de şöyle buyurmuştur: «Muhammed'in canı, elinde olan Allah'a yemin olsun ki; bu ümmetten Yahudi veya Hristiyan herhangi bir kimse beni duyar da, sonra benimle gönderilen dine inanmadan ölürse, mutlaka Cehennem ashabından olur!»⁴⁷

Müslüman bir kimsenin, ölümden sonra yeniden dirilişe, hesaba, amellerin karşılıklarının verilmesine, Cennet'e, Cehennem'e ve Allah Teâlâ'nın kaderine iman etmesi farzdır.

Kadere İman Etmenin Manası:

Müslüman, Allah Teâlâ'nın her şeyi bildiğine, yerleri ve gökleri yaratmadan önce kullarının amellerini de bildiğine iman eder. Bunların hepsini kendi katındaki Levh-i Mahfûz'da yazmıştır. Müslüman, Allah neyi dilerse onun olacağını; dilemediklerinin ise olmayacağını bilir. Yüce Allah kullarını kendisine ibadet etmeleri için yaratmış ve nasıl ibadet edeceklerini onlara açıklamıştır. Kendisine ibadet etmelerini emretmiş ve günah işlemelerini de yasaklamıştır. Nasıl ibadet edeceklerini açıklamış, Allah'ın emirlerini yerine getirebilecek kudreti ve iradeyi kendilerine vermiştir ki; yaptıkları salih amellerden sevap, işledikleri günahlardan dolayı cezayı hak etsinler.

---

47 Müslim (153), Ahmed (2/317) rivayet etmiştir.

Kulun iradesi, Yüce Allah'ın dilemesine tabidir. Ancak Allah Teâlâ'nın takdir ettiği hususlarda kulun iradesi ve seçme hakkı yoktur. Hata, unutma ve yapmaya zorlandıkları şeyler, fakirlik, hastalık, başa gelen musibetler vb. gibi hususlar istemeseler dahi Allah'ın dilediği gibi gerçekleşir. Allah Teâlâ bunlardan dolayı bir kimseyi sorumlu tutup cezalandırmaz. Bilâkis insan, başa gelen musibet, fakirlik ve hastalık gibi hususlara sabreder ve Allah'ın kaderine razı olursa büyük ecir kazanır.

Bu saydığımız her şeye kulun iman etmesi gerekir.

Allah'a iman, yakınlık ve Cennet'te makamı en yüksek olanlar ihsan makamına ulaşmış Müslümanlardır. Onlar, Yüce Allah'ı görüyormuş gibi ibadet eden, O'nu tazim edip, kendisinden korkan kimselerdir. Açık ya da gizliden O'na itaatsizlik etmezler, hangi hal üzere olursa olsunlar kendilerini Yüce Allah'ın gördüğüne iman ederler. Onların niyet, söz ve amellerinden hiçbir şey Yüce Allah'a gizli kalmaz. O'nun emirlerine itaat eder, günahları terk ederler. Onlardan birisi Allah'ın emrine muhalif bir iş yaptığında, hemen samimi bir tövbe ile Allah'a yönelir, işlemiş olduğu günahı pişman olur, Yüce Allah'tan bağışlanma diler ve bir daha o günaha dönmez. Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

[إِنَّ اللَّهَ مَعَ الَّذِينَ اتَّقَوْا وَالَّذِينَ هُمْ مُحْسِنُونَ] [النحل:128]

{Şüphesiz Allah, takvalı ve güzel amel edenlerle beraberdir.} [Nahl. Sûresi: 128]

***

İslâm Dininin Mükemmelliği

Allah Teâlâ Kur'an-ı Kerim'de şöyle buyurmuştur:

﴿الْيَوْمَ أَكْمَلْتُ لَكُمْ دِينَكُمْ وَأَتِمَمْتُ عَلَيْكُمْ نِعْمَتِي وَرَضِيْتُ لَكُمُ الْإِسْلَامَ دِينًا﴾ [المائدة: 3]

{Bugün sizin için dininizi kemale erdirdim. Size nimetimi tamamladım ve sizin için din olarak İslâm'ı seçtim.} [Mâide Sûresi: 3]
Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

﴿إِنَّ هَذَا الْقُرْآنَ يَهْدِي لِلَّتِي هِيَ أَقْوَمُ وَيُبَشِّرُ الْمُؤْمِنِينَ الَّذِينَ يَعْمَلُونَ الصَّالِحَاتِ أَنَّ لَهُمْ أَجْرًا

كَبِيرًا﴾ [الإسراء: 9]

{Şüphesiz bu Kur'an en doğru yola yöneltir ve salih ameller işleyen Mü'minlere, kendileri için büyük bir mükâfat olduğunu müjdeler.} [İsrâ Sûresi: 9] Allah -Azze ve Celle- Kur'an-ı Kerim hakkında şöyle buyurmuştur:

﴿وَنَزَّلْنَا عَلَيْكَ الْكِتَابَ تِبْيَانًا لِّكُلِّ شَيْءٍ وَهُدًى وَرَحْمَةً وَبُشْرَىٰ لِلْمُسْلِمِينَ﴾ [النحل: 89]

{Sana kitabı her şeyi açıklayıcı, bir yol gösterici, bir rahmet ve Müslümanlar için bir müjde olarak gönderdik.} [Nahl Sûresi: 89]
Peygamber Efendimiz -sallallahu aleyhi ve sellem- sahih bir hadiste şöyle buyurmuştur: "Ben size, gecesi gündüz gibi apaydın bir yol bıraktım. Bundan ancak helak olan yüz çevirir."⁴⁸Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur: «Size iki şey bırakıyorum. Onlara sımsıkı sarıldığınız sürece yolunuzu asla

---

48 Ebû Davûd (4607), Tirmizî (2676) benzerini, İbn Mâce (43) lafız ona aittir. Ahmed (17142) az bir farklılıkla rivâyet etmiştir. El-Elbânî, Sahih İbn Mâce'de (41) hadisin sahih olduğunu belirtmiştir.

şaşırmazsınız: Bunlar, Allah'ın kitabı ve peygamberinin sünnetidir.»49

Geçen Âyetlerde:

Allah Teâlâ, ilk âyet-i kerimede; İslâm dinini kemâle erdirdiğini, hiçbir eksiltmeye ve ziyadeye gerek olmadığını haber vermiştir. Her zaman, mekân ve topluluğa uygundur. Allah Teâlâ, bu mükemmel hak din ile, peygamberlerin sonuncusu Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem- ile ve İslâm dinini izhar edip, düşmanlarına karşı bu dine yardımcı olarak Müslümanlar üzerine nimetini tamamladığını haber vermiştir. İnsanlar için İslâm dininden razı olduğunu da haber vermiştir. Yüce Allah, bu dine karşı kesinlikle öfkelenmez ve bu dinden başkasını da kabul etmez.

Allah Teâlâ, ikinci âyet-i kerimede; Kur'an-ı Kerim'in dinî ve dünyevî işlerde şifa veren, hak ve anlaşılır bir yola sahip olduğunu haber vermiştir. Kur'an'ın öğrettiğinden başka hayır, sakındırdığından başka şer de yoktur. Eski, şimdi ve gelecekte yaşanacak her mesele ve her problemin doğru ve adil çözümü Kur'an'dadır. Kur'an'ın çözümüne muhalefet eden her türlü çözüm yolları cehâlet ve zulümdür.

İnsanların ihtiyacı olan ilim, akide, siyaset, yönetim ve yargı sistemi, psikoloji ve sosyoloji, ekonomi, ceza sistemi ve benzeri hususların tamamını Yüce Allah kitabında ve Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem-'in dili ile en güzel şekilde açıklamıştır. Allah Teâlâ biraz önce zikrettiğimiz âyet-i kerimede:

---

49 İmam Mâlik (3338), rivâyet etmiştir. El-Elbânî, Sahîhü'l-Câmi' (2937) adlı eserinde hadisin sahih olduğunu belirtmiştir.

﴿وَنَزَّلْنَا عَلَيْكَ الْكِتَابَ تَبْيَانًا لِّكُلِّ شَيْءٍ﴾ [النحل:89].

{Sana kitabı; her şeyi açıklayıcı, bir yol gösterici, bir rahmet ve Müslümanlar için bir müjde olarak gönderdik.} buyurmuştur. [Nahl Sûresi: 89]

Şimdiki bölümde İslâm dininin mükemmelliği ve izlediği yolun tam, kısa ve kapsamlı oluşu açıklanacaktır.

***

Dördüncü Bölüm: İslâm'ın İzlediği Yollar

Birincisi: İlimde izlediği yol

Yüce Allah'ın insana emrettiği ilk farz, ilim öğrenmesidir. Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

﴿فَاعْلَمْ أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَاسْتَغْفِرْ لِذَنبِكَ وَلِلْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ وَاللَّهُ يَعْلَمُ مُنْقَلَبَكُمْ وَمَثْوَاكُمْ﴾

[محمد:19]

{Bil ki, Allah'tan başka (hak) ilah yoktur ve kendi günahın için de, Mü'min erkekler ve Mü'min kadınlar için de bağışlanma dile. Allah; dönüp dolaştığınız yeri de, barındığınız yeri de bilir.} [Muhammed Sûresi: 19] Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

﴿يُرْفَعُ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا مِنْكُمْ وَالَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ نَرَجَاتِ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ﴾

[المجادلة:11]

{Allah, sizden iman edenleri ve kendilerine ilim verilenlerin derecelerini yükseltsin. Allah yaptıklarınızdan hakkıyla haberdardır.} [Mücâdele Sûresi:11] Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

{وَقُلْ رَبِّ زِدْنِي عِلْمًا} [طه:114]

["Rabbim! İlmimi arttır" de.] [Tâ-Hâ Sûresi: 114] Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

{فَاسْأَلُوا أَهْلَ الذِّكْرِ إِنْ كُنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ} [الأنبياء:7]

{Eğer bilmiyorsanız, o halde ilim ehline sorun.} [Enbiyâ Sûresi 7]. Peygamberlerin sonuncusu Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem- sahih bir hadiste şöyle buyurmuştur: «İlim talebi, her Müslüman üzerine farz kılınmıştır.»⁵⁰Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur: «Âlimin, âbide (ibadet edene) üstünlüğü, (parlaklık, görünürlük ve güzellik bakımından) ayın diğer yıldızlara olan üstünlüğü gibidir.»⁵¹

İslâm'da ilim gerekliliği bakımından kısımlara ayrılır:

Birinci kısım: Erkek ya da kadın olsun herkesin öğrenmesi farz olan ilim. Bu kısımda cehalet özür olarak kabul edilmez. O da Yüce Allah'ı bilmek, rasûlü Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem-'i bilmek ve İslâm dininde öğrenilmesi zorunlu olan hususları bilmektir.

---

50 İbn Mâce (224), Taberânî, es-Sağir (22) rivâyet etmiştir. El-Elbânî, Sahîhü'l-Câmi' adlı eserde (3808) ve (3809) hadisin sahih olduğunu belirtmiştir.

51 Tirmizî (2322), İbn Mâce (4112) rivâyet etmiştir. El-Elbânî, Sahîhü'l-Câmi' adlı eserde (1609) hadisin sahih olduğunu belirtmiştir.

İkinci Kısım: Yeterli sayıda kimselerin öğrenmesi ile diğerlerinin üzerinden sorumluluğun kalkacağı farz-ı kifaye olan ilimdir. Bu durumda diğerlerinin öğrenmesi farz değil müstehaptır. Eğitim-öğretim, hüküm ve fetva verme hususlarında yetkili olmak için İslâm dininde gerekli olan ilimlerdir. Müslümanların dünyevî hayatta ihtiyaç duyacakları meslek ve zanaatlar gibi ilimler de bu bağlamdadır. Müslüman devlet yöneticileri insanların hayatında olmazsa olmaz olan meslek ve zanaatları yeterli sayıda çalışacak kimse yok ise, insanları bu konuda mecbur kılması gerekir.

İkincisi: Akidede İzlediği Yol

Allah Teâlâ, rasûlü Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem-'e, bütün insanların yalnızca Yüce Allah'ın kulları olduklarını ilan etmesini emretmiştir. Yalnızca O'na ibadet etmeleri gerekir. Yaptıkları ibadetlerde Yüce Allah'a aracı olmadan direk yönelmelerini emretmiştir. Lâ ilâhe illallah'ın manasını açıklarken buna değinmiştik. Yalnızca Yüce Allah'a tevekkül etmelerini, O'ndan başkasından korkmamalarını, yalnızca O'na ümit⁵²etmelerini emretmiştir. Çünkü O, tek başına fayda ve zarar verendir. Yüce Allah'ın kendisinin ve rasûlünün O'nu vafsettiği kemâl sıfatları ile vafsetmelerini de emretmiştir.

---

52 Yani: Yüce Allah sahip olduğu güç ve kuvvete sahip olmayan ölü ve putlar gibi yaratılmışlardan korkulmaz ve onlardan bir şeyler ümit edilmez. Ancak aslan, hırsız gibi varlıklardan korkmak, yardım edecek güç ve zenginliğe sahip kimselerden ümitvar olmak, tabii korku ve ümitvar olmaktır. Bundan dolayı kul ayıplanmaz.

Üçüncüsü: İnsanlar Arasındaki Bağda İzlediği Yol:

Yüce Allah, Müslüman şahsiyete, insanları küfrün karanlığından İslâm'ın aydınlığına çıkarması için salih bir insan olmasını emretmiştir. Bundan dolayı bazı sorumlulukları yerine getirmek adına bu eseri telif etme ve yayınlama gereği duydum.

Yüce Allah, Müslüman ile diğer insanları bağlayan bağın Allah'a iman olması gerekliliğini emretmiştir. Müslüman, kendisine en uzak kimseler olsa bile Allah Teâlâ'ya ve rasûlüne itaat eden salih kulları sever ve kendisine en yakın olsalar dahi Allah ve rasûlüne isyan eden ve Yüce Allah'ı küfreden kimselere de buğzeder. İşte bu ayrı olanları birleştiren ve kalplerini birleştiren husustur. Ancak akrabalık, vatan ve maddi çıkarlar için birliktelik böyle değildir. Bu bağlar çok çabuk kopar.

Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

﴿لَا تَجِدُ قَوْمًا يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ يُوَادُّونَ مَنْ حَادَّ اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَلَوْ كَانُوا آبَاءَهُمْ أَوْ

أَبْنَاءَهُمْ أَوْ إِخْوَانَهُمْ أَوْ عَشِيرَتَهُمْ﴾ [المجادلة:22]

{Allah'a ve ahiret gününe iman eden bir topluluğun; babaları, oğulları, kardeşleri veya aşiretleri bile olsa Allah'a ve peygamberine karşı gelenlerle dostluk ettiklerini görmezsin.} [Mücâdele Sûresi: 22], Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

﴿إِنَّ أَكْرَمَكُمْ عِنْدَ اللَّهِ أَتْقَاكُمْ﴾ [الحجرات:13]

{Şüphesiz, Allah katında en değerliniz, O'na karşı gelmekten en çok sakınanızdır.} [Hucurât Sûresi: 13].

Allah Teâlâ, ilk âyet-i kerimede; Allah'a iman eden Mü'min kulun, kendisine en yakın akrabaları olsa bile Allah'a düşmanlık edenleri sevmeyeceğini haber vermiştir.

İkinci âyet-i kerimede; Yüce Allah kendi katında en değerli olan kimsenin hangi nesep ve renkten olursa olsun kendisine itaat eden kimseler olduğunu haber vermiştir.

Allah Teâlâ, dosta ve düşmana karşı adaletli olmayı emretmiştir. Kendi nefesine zulmetmeyi haram kıldığı gibi, kulları arasında da bunu haram kılmıştır. Emanet ve doğruluğu emretmiş ve ihaneti yasaklamıştır. Ana babaya iyiliği, akrabalık bağıını korumayı, fakirlere ihsanda bulunmayı, hayır işlerinde yardımlaşmayı emretmiştir. Herkese, hatta hayvanlara bile ihsanda bulunmayı emretmiştir. Yüce Allah, hayvanlara eziyet etmeyi haram kılmış ve onlara ihsanda bulunmayı emretmiştir.⁵³Ancak kuduz köpek⁵⁴yılan, akrep, fare, çaylak, kertenkele gibi zararlı hayvanlar, zarar vermemeleri için öldürülebilir ve onlara eziyet edilmez.

---

53 Hatta eti helal olan hayvanları keserken de böyledir. Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- kurban edilen hayvanın kolayca kesilmesi için bıçağın bilenmesini emretmiştir. Hayvanın boğazının keserken yemek borusu ve kanın boşalması için şah damarı kesilir. Deve kesilirken boynunun alt kısmına bıçak saplanarak kesilir. Ancak hayvanın elektrik verilerek ya da başına vurularak öldürülmesi gibi durumlar haramdır ve bu hayvanın eti yenmez.

54 İnsanlara saldıran köpektir. İnsanlara eziyet veren diğer yırtıcı hayvanları da kapsar.

Dördüncüsü: Mü'min kimse için kalbin verdiği öğüt ve murâkabede izlediği yol

Kur'an-ı Kerim'de, insanlar nerede olursa olsunlar Yüce Allah'ın kendilerini gördüğü beyan edilmiştir. Yüce Allah, kullarının yapmış olduğu bütün amel ve niyetlerini bilir ve onların söz ve amellerini ise kaydetmektedir. Yüce Allah'ın melekleri insanlarla her zaman beraberdir ve onların açık ya da gizli yapmış oldukları her şeyi yazarlar. Yüce Allah, her yaptıkları ve söyledikleri şeylerden kullarını hesaba çekecektir. Bu dünya hayatında kendisine isyan edip emirlerini yerine getirmediklerinde elem dolu azabından da sakındırmıştır. Bundan dolayı Allah'a iman eden kulu günah işlemekten alıkoyan en büyük engel budur. Allah Teâlâ'dan korktukları için günah işlemekten ve karşı gelmekten uzak dururlar.

Ancak Yüce Allah, kendisinden korkmadan günah işleyen kimseler için dünya hayatında caydırıcı cezalar koymuştur. O da Yüce Allah'ın Müslümanlara iyiliği emredip kötülükten alıkoymalarını emretmesidir. Bundan dolayı her Müslüman gözü önünde başkasının işlediği her günahı Allah katında sorumlu olduğunu hisseder. Eğer işlenen bu günahı eli ile engellemeyez ise dili ile buna engel olmaya çalışır. Allah Teâlâ, Müslümanların veliyyü'l-emrine⁵⁵ muhalefet edenlere Yüce Allah'ın belirlediği had cezalarını uygulamasını emretmiştir. Bu cezalar işlenen suçun büyüklüğüne göredir. Yüce Allah bunları Kur'an-ı Kerim'de ve Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- de hadislerinde açıklamıştır. Günah işleyenlere bu cezayı uygulamasını emretmiştir. Böylece adalet, güven ve huzur yayılmış olur.

---

55 Yönetici, Hükümdar.

Beşincisi: Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Hususunda İzlediği Yol:

Allah Teâlâ, Müslümanlara maddî ve manevî olarak birbirileri ile yardımlaşmalarını emretmiştir. Zekât ve sadakalar bölümünde bu konuya değinmiştik. Allah Teâlâ, Müslüman şahsiyete, hangi çeşidi olursa olsun insanlara eziyet etmeyi yasaklamıştır. Yüce Allah, Müslüman kula, başkası bile koymuş olsa yolda insanlara eziyet verecek bir şey gördüğünde onu kaldırmasını emretmiştir. Yüce Allah, nasıl ki eziyet eden kimseyi cezalandıracaksa, bunu ortadan kaldıran kimseye de sevap vereceğini vadetmiştir.

Yüce Allah, Müslüman kula, kendi nefisini sevdiği gibi kardeşini de sevmesini, kendisi için hoş görmediği şeyi de kardeşi için hoş görmemeyi farz kılmıştır. Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

﴿وَتَعَاوَنُوا عَلَى الْبِرِّ وَالتَّقْوَىٰ وَلَا تَعَاوَنُوا عَلَى الْإِثْمِ وَالْعُدْوَانِ وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ شَدِيدُ

العِقَابِ﴾ [المائدة: 2]

{İyilik ve takva hususunda yardımlaşın, günah ve düşmanlık hususunda yardımlaşmayın. Allah'tan korkun. Allah'ın cezalandırması şiddetlidir.} [Mâide Sûresi: 2], Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

﴿إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ إِخْوَةٌ فَأَصْلِحُوا بَيْنَ أَخَوَيْكُمْ﴾ [الحجرات: 10]

{Mü'minler ancak kardeşirler. Öyleyse kardeşlerinizin arasını düzeltin. Allah'a karşı gelmekten sakının ki size merhamet edilsin.} [Hucûrât Sûresi: 10], Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

﴿لَا خَيْرَ فِي كَثِيرٍ مِّن نَّجْوَاهُمْ إِلَّا مَنْ أَمَرَ بِصَدَقَةٍ أَوْ مَعْرُوفٍ أَوْ إِصْلَاحٍ بَيْنَ النَّاسِ وَمَنْ

يَفْعَلْ ذَلِكَ ابْتِغَاءَ مَرْضَاتِ اللَّهِ فَسَوْفَ نُؤْتِيهِ أَجْرًا عَظِيمًا﴾ [النساء: 114]

{Bir sadakayı yahut bir iyiliği yahut da insanlar arasını düzeltmeyi emredenlerinki dışında, gizli gizli konuşup fısıldaşmalarının çoğunda hayır yoktur. Her kim bunu sırf Allah'ın rızasını kazanmak maksadıyla yaparsa, ona büyük mükâfat vereceğiz.} [Nisâ Sûresi: 114], Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- de şöyle buyurmuştur: «Biriniz kendisi için istediği şeyi din kardeşi için de istemedikçe (kâmil manada) iman etmiş olmaz.»⁵⁶Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- ömrünün sonlarında yaptığı Veda Haccı'nda verdiği değerli hutbede⁵⁷daha önceden de emrettiği bu husus hakkında şöyle buyurmuştur: Ahmed rivâyet etmiştir «Ey insanlar! Şunu iyi bilin ki Rabbiniz birdir, atanız da birdir. Arap'ın Arap olmayana, Arap olmayanın Arap'a; beyazın siyaha, siyahın beyaza takva dışında bir üstünlüğü yoktur. Tebliğ ettim mi?» Sahabeler: Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- tebliğ etti demişlerdir.⁵⁸Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur: «Ey insanlar! Bu günleriniz nasıl mukaddes bir gün ise, bu aylarınız nasıl mukaddes bir ay ise, bu şehriniz (Mekke) nasıl mübarek bir şehir ise; canlarınız, mallarınız, ırzlarınız da Rabbinize kavuşacağınız güne kadar öyle mukaddestir. Tebliğ ettim mi? » Sahabeler: Evet dediler. Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- işaret parmağını semaya kaldırıp: «Allah'ım şahit ol!» diye buyurdu.⁵⁹

---

56 Buhârî (13), Müslim (45). Hadisin lafzı Müslim'e aittir.

57Nebevi hadis kitaplarında zikredilen ayrıntılı, toplayıcı ve önemli hutbelerdendir.

58 Ahmed (22978) rivâyet etmiştir. El- Elbânî Silsiletü's-Sahîha adlı eserinde hadisin sahih olduğunu belirtmiştir.(6/199)

59 Buhârî; (105), Müslim; (1679). Hadisin lafzı Buhârî'ye aittir.

Altıncısı: İç Polikada İzlediği Yol:

Allah Teâlâ, Müslümanlara kendilerini idare edecek bir lider kabul ettikleri bir yöneticiye biat etmelerini emretmiştir. Yine insanlara birlik olmalarını, bölünmeden tek bir ümmet olmalarını emretmiştir. Allah'a isyan etmelerini istemeleri dışında yönetici ve devlet görevlilerine itaat etmelerini emretmiştir. Çünkü Allah'a isyanda hiçbir mahlûka itaat yoktur.

Allah Teâlâ, Müslümana, İslâm dinini yaşayamadığı ve ona davet edemediği bir ülkede yaşıyor ise İslâm şeriatı ile hükmedilen İslâm beldesine hicret etmesini emretmiştir.⁶⁰Allah'ın indirdiği hükümler ile yöneten bir hükümdar orada hükmeder.

İslâm dini; bölgesel, milliyetçi ve kabile kanunlarını kabul etmez. Müslümanın milleti İslâm'dır. Kullar, Yüce Allah'ın kulu, yeryüzü Allah Teâlâ'nın arzıdır. Allah'ın şeriatine uygun olma şartıyla Müslüman yeryüzünde sınırlar olmadan hareket eder. Eğer Allah'ın hükümlerinde, dini ile amel etmede ve koyduğu had cezalarına⁶¹mu halefet ederse sınırsız hareket etme özgürlüğü ortadan kalkar. Hayrın hepsi; güvenliğin sağlanması, insanların dosdoğru olması, can, ırz ve mallarının korunmasındadır. Bütün bunların terk edilmesinde şerrin hepsi bir arada bulunur.

Allah Teâlâ; sarhoş edici, uyuşturucu ve müftirât (tembellik veren güçsüz bırakan)⁶²şeyleri haram kılarak akılları korumuştur. İçki içen

---

60 Emretmiştir -eğer güç yetirebilirse-

61 Had Cezâları: İslâm dininde belirli suçları işleyen kimselere verilen cezâlardır.

62Müftirât: Beden, akıl ve sinirleri uyuşturup tembelleşmesine sebep olan maddelerdir.

kimsenin bu işten caydırıp aklını korumak ve insanları onun şerrinden uzak tutmak için her içki içtiğinde (40-80) kırbaç vurulmasını emretmiştir.

Allah Teâlâ haksız yere saldıranlardan Müslümanların canını kisas ile korumuştur. Katil öldürülür ve yaralanmalar için kisası da meşru kılmıştır. Müslüman; canını, ırzını ve malını koruması kendisine meşru kılınmıştır. Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

{وَأَنْتُمْ فِي الْقِصَاصِ حَيَاةٌ يَا أُولِي الْأَلْبَابِ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ} [البقرة:179]

{Ey akıl sahipleri! Kısasta sizin için hayat vardır. Umulur ki suç işlemekten sakınırsınız.} [Bakara Sûresi: 179] Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur: «Malı uğrunda öldürülen şehittir; dini uğrunda öldürülen şehittir; canı uğrunda öldürülen şehittir; ailesi uğrunda öldürülen şehittir.»⁶³

Allah Teâlâ hak olan bazı durumlar hariç Müslüman kulun kendi hakkında hoş görmediği sözler ile gıybetinin yapıp arkasından konuşulmasını haram kılarak Müslümanların ırzını korumuştur. Zina, homoseksüellik gibi şer'î olarak ispat etmeden Müslüman şahsiyete iftirada bulunan kimseye had cezasını meşru kılmıştır.

Allah Teâlâ gayrimeşru⁶⁴yollardan neseplerin karışmasını korumuştur. Zinayı haram kılıp büyük günahlardan sayarak ahlakî suçların kirliliğinden ırzları korumuştur. Zinayı işleyen kimseye

---

63 Ebû Dâvûd (2/275), Nesâî (2/316), Ahmed (1652) rivâyet etmiştir. El-Elbânî "Sahîhu't-Tergîb ve't-Terhîb" (1411) ve Sahîhu'l Cami' (4172) adlı eserlerinde hadisin sahih olduğunu belirtmiştir.

64 Allah Teâlâ, neseplerin karışarak zayı olmasını; çocuğun zinadan dolayı babasından başkasına nispet edilmesi gibi hususlardan korumuştur.

caydırıcı bir ceza olması için şartları gerçekleştiğinde zinanın had cezasını uygulamayı meşru kılmıştır.

Allah Teâlâ, hırsızlık, sahtekarlık, kumar, rüşvet gibi haram yollardan kazanç elde etmeyi haram kılarak malları korumuştur. Hırsızlık yapan ve yol kesen (eşkiya) için caydırıcı cezaları meşru kılmıştır. Şartları ya da caydırıcı cezası yerine gelirse yol kesen (eşkiya) denir. Eğer şartlar yerine gelmezse buna hırsızlık denir.

Bu had cezalarını meşru kılan her şeyi hakkıyla bilen, hüküm ve hikmet sahibi Yüce Allah'tır. Kullanının hali ne ile düzelir en iyi bilen O'dur ve onlar için en merhametli olan da O'dur. Bu had cezalarını günahkâr Müslümanların işlediği günahlara kefarete olması ve toplumun onlardan ve diğer kimselerin şerrinden emin olmaları için meşru kılmıştır. Katilin öldürülmesini, hırsızın elinin kesilmesini ayıplayan İslâm düşmanları ve onlara özenen kimseler, hastanın kesilmesi gereken bir uzvunu ayıplamazlar. Ancak hırsızın elinin kesilmemesi toplumun bütün ailelerini etkiler.⁶⁵Aynı zamanda bu kimseler haksız amaçları için masum insanları öldürmeyi uygun görürler.

Yedincisi: Dış Politikada İzlediği Yol:

Allah Teâlâ, Müslümanlara ve yöneticilerine, küfrün karanlıklarından Allah'a imanın nuruna, dünya hayatının maddiyatına dalmanın bedbahtlığından hakiki manada Müslümanların içinde bulunduğu saadete kavuşmaları için gayrimüslimleri İslâm'a davet etmelerini emretmiştir. Yüce Allah'ın Müslümana bunu emretmesi; bütün insanların onun bu düzgün

---

65 Hırsızın elinin kesilmesi, hastanın selameti için hasta ve yakınlarının bu uzvu kesilmesini istemelerinden daha evlidir.

şahsiyetinden istifade etmesi ve bütün insanlığı kurtarma çabası içinde olması içindir. Oysa ki beşeri kanunlar, kişiden sadece dürüst bir vatandaş olmasını ister. Bu durum bu kanunların eksik ve yetersiz olduğunu ve İslâm dininin en uygun ve mükemmel olduğunu gösterir.

Allah Teâlâ, Müslümanlara, güçleri ölçüsünde İslâm'ı ve Müslümanları koruması, Allah'ın ve kendi düşmanlarını korkutmak için ellerinden geldiğince hazırlanmalarını emretmiştir. Aynı şekilde Allah Teâlâ, Müslümanlara, İslâm dininin izin verdiği gerekli görülen hususlarda gayrimüslimlerle anlaşma yapmayı mübah kılmıştır. Allah Teâlâ, Müslümanlara, düşmanları ile yaptıkları anlaşmayı düşmanları bozmaya çalışmadıkça veya bunu gerektirecek bir şey yapmadıkça ve bozulduğunu hissetmedikçe bu anlaşmayı bozmalarını haram kılmıştır.

Allah Teâlâ, Müslümanlara, gayri müslimlerle savaşa başlamadan önce ilk olarak düşmanlarını İslâm'a davet etmelerini emretmiştir. Allah'ın hükmüne boyun eğme⁶⁶ve cizye verme talebini

---

66 İslâmi yönetimde Müslümanlar zekât verirler ve gayrimüslimler cizye verirler. Yetişkin erkeklerden alınan bir paradır. Kadın, çocuk, deli yaşlı ve fakirlerden alınmaz. Cizye; Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- zamanında her sene bir dinar civarında alınan az bir maldır. Her zenginin senede bir kez ödediği küçük bir miktardır. Gayrimüslimlerin, İslâm devletinin himayesi altında emniyet içinde yaşamaları, günlük yaşantılarını icra etmeleri ve İslâm dininin caiz kıldığı ölçülerde kazanç elde etmeleri, Müslümanlar tarafından kendilerinin, paralarının ve namuslarının korunması ve emniyet içinde yaşamalarına karşılıktır. Bununla birlikte kiliseleri ve dinleri konusunda güven içinde yaşarlar. Müslümanlar, gayrimüslimlerin haklarını yerine getirip düşmanlarından koruyamadıklarında koruma şartı yerine gelmediği için onlardan aldıkları cizyeyi kendilerine iade ederler. Şayet ülkelerini müdafa etme hususunda Müslümanlara katılırlarsa, kendilerinden cizye alınmaz. İslâm devleti onlara Müslümanlara davrandığı gibi davranarak fakirlerine yardım eder ve hastalarını tedavi eder.

reddederseler, fitne olmaması⁶⁷dinin tamamı Allah'ın olana kadar onlarla savaşılr.

Allah Teâlâ, Müslümanlara, savaşırken çocukları, kadınları, yaşlıları ve ibadethanelerdeki rahipleri öldürmelerini haram kılmıştır. Ancak savaşan düşman ile aynı görüş ya da eylemde bulunanlar bundan müstesnadır. Aynı zamanda esirlere iyi davranmalarını emretmiştir. Buradan da İslâm dinindeki savaşların o beldeleri sömürüp ele geçirmek için olmadığını anlamaktayız. Aksine bu savaşlardaki asıl hedef hak dini yaymak, mahlûkata rahmet etmek ve insanları yaratılmışa ibadet etmekten, yaratıcı olan Yüce Allah'a ibadete yöneltmek içindir.

Sekizincisi: Hürriyette İzlediği Yol:

a) Akidedeki Hürriyet

Allah Teâlâ, kendisine İslâm dini tam olarak açıklanıp davet edildikten sonra, İslâm dinine girmek isteyen gayrimüslimlere inanç hürriyeti vermiştir. Eğer İslâm dinini seçerse kendisi için mutluluğu ve kurtuluşu seçmiş olur. Eğer içinde bulunduğu dinde kalmak isterse kendisi için küfür, bedbahtlık ve Cehennem azabını seçmiş olur. Böylece kendisine hüccet ikame edilmiş olur. Allah Teâlâ'nın huzurunda bu kimsenin mazereti yoktur ve zelil olmuş bir şekilde cizye verme ve İslâm'ın hükümlerine boyun eğerek Müslümanların önünde küfür merasimlerini göstermeme şartıyla içinde bulunduğu dinde kalabilir.

---

67 Fitne, insanları İslâm'a ulaştırmaktan mahrum bırakmak ve nefret etmeden özgürce İslâm'a geçmekten alıkoymakla olur.

Müslümana gelince, İslâm dinine girdikten sonra kendisinden irtidat kabul edilmez. Eğer dinden dönerse bunun cezası ölümdür. Çünkü hakkı gördükten sonra dinden dönerek haktan yüz çevirdiği için yaşamasına izin verilmez. Ancak Yüce Allah'a tövbe edip İslâm dinine dönerse bu müstesnadır.⁶⁸

Şayet irtidat eden kimsenin irtidatı İslâm'dan çıkararak hususlardan birisinden kaynaklandı ise bundan nefret edip tövbe eder ve Allah Teâlâ'dan bağışlanma diler.

İslâm dininden çıkararak hususlar çoktur. Bunların en meşhuru

Allah Teâlâ'ya şirk koşmaktır. Allah'a şirk koşmak; kendisiyle Allah arasında aracı edinip dua ettiği ve kendisine yakınlaşmak kastı ile olsa bile kulun Allah ile beraber başka bir ilah edinmesidir. İster şefaata talebiyle salih insanları simgeleyen putlara tapan Mekkeli müşrikler gibi Allah'tan başka isim ve mana olarak kabul ettikleri bir ilah olsun, isterse de şirkin sadece putlara secde etmek ya da

---

68 İrtidat: İslâm'ı küfre değiştirmektir. İslâm dininin doğru olduğuna kanaat getirip seçen kimse bunu yapmaz ve hiçbir din ve kültür onu bu görüşünden vazgeçiremez. Çünkü bu din ve kültürler İslâm'ın kemâl ve mükemmelliğine ulaşamaz ve irtidat etmeye götüren hususlardan biri de Müslüman toplumlarda fitne çıkarmak, onları küfre sevk etmek ya da şehvet, maddî ve toplumsal menfaatleri peşinde koşmasını sağlamaktır. İslâm'dan irtidat etmek en büyük ve önemli rabbanî sözden çıkmak anlamına gelir. Bu durum, şu anda çoğu ülkenin anavatana ihaneti suç saymak ve ölüm cezasına çarptırmak için onayladığı şeye benzer. İrtidat eden kimse öyle bir fesata ulaşmıştır ki, Müslüman toplum ancak o kimsenin öldürülmesi ile kurtulabilir. Ancak İslâm dininde irtidat eden kimsenin halini belirlemek ve ona hat cezasını uygulamak yönetici tarafından yapılır. Hassas bir yargılama sistemi ile Müslüman toplumun dini ve mürted olmakla suçlanan kimse zulümden korunmuş olur.

Allah'tan başka bir şey hakkında bu benim ilahımdır demek olduğunu iddia eden, tevhide davet edildiklerinde bunu kabul etmeyen kendilerini İslâm'a nispet eden müşrikler gibi Allah ile ibadet ettikleri bir ilahın olduğunu itiraf etmese bile hükümleri aynıdır.

Bu kimseler aynı içki içip bunu başka bir isimle adlandıran kimseler gibidir. Onların durumunu daha önce açıklamıştık. Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

﴿فَاعْبُدِ اللَّهَ مُخْلِصًا لَهُ الدِّينَ (2) أَلَا لِلَّهِ الدِّينُ الْخَالِصُ وَالَّذِينَ اتَّخَذُوا مِنْ دُونِهِ أَوْلِيَاءَ مَا نَعْبُدُهُمْ إِلَّا لِيُقَرِّبُونَا إِلَى اللَّهِ زُلْفَىٰ إِنَّ اللَّهَ يَحْكُمُ بَيْنَهُمْ فِي مَا هُمْ فِيهِ يَخْتَلِفُونَ إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي مَنْ هُوَ كَاذِبٌ كَفَّارٌ (3)﴾ [الزمر: 2-3]

{O halde dini yalnız O'na halis kılarak Allah'a ibadet et.} (2) {Dikkat et, hâlis din yalnız Allah'ındır. O'nu bırakıp kendilerine bir takım dostlar edinenler: Onlara, bizi sadece Allah'a yaklaştırsınlar diye ibadet ediyoruz, derler. Doğrusu Allah, ayrılığa düştükleri şeylerde aralarında hüküm verecektir. Şüphesiz Allah, yalancı ve inkârcı kimseyi doğru yola iletmez.} (3) [Zümer Sûresi: 2-3] Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

﴿ذَلِكُمْ اللَّهُ رَبُّكُمْ لَهُ الْمُلْكُ وَالَّذِينَ تَدْعُونَ مِنْ دُونِهِ مَا يَمْلِكُونَ مِنْ قِطْمِيرٍ (13) إِنْ تَدْعُوهُمْ لَا يَسْمَعُوا دُعَاءَكُمْ وَلَوْ سَمِعُوا مَا اسْتَجَابُوا لَكُمْ وَيَوْمَ الْقِيَامَةِ يَكْفُرُونَ بِشِرْكِكُمْ وَلَا يُنَبِّئُكَ مِثْلُ خَبِيرٍ (14)﴾ [فاطر: 13-14]

{İşte (bütün bunları yapan) Rabbiniz Allah'tır. Mülk O'nundur. O'nu bırakıp da kendilerine taptıklarınız ise, bir çekirdeğin incecik zarına bile sahip olamazlar.} (13) {Eğer onlara dua ederseniz, duanızı işitmezler, işitseler bile size cevap veremezler. Kıyamet gününde ise, sizin şirk

koşmanızı reddederler. (Bu gerçeği) sana, her şeyden haberi olan (Allah) gibi hiç kimse haber veremez.} (14) [Fâtır Sûresi: 13-14]

1- Müşrikleri ve Yahudi, Hristiyan, Atest, Mecusi ve Yüce Allah'ın indirdiği ile hükmetmeyen ve Allah'ın hükmünden razı olmayan tağutlar gibi kâfirleri, Yüce Allah'ın tekfir ettiğini öğrendikten sonra tekfir etmemek küfürdür.

2- Büyük şirk olan sihri yapanın kâfir olduğunu öğrendikten sonra kim bunu yapar ya da bundan razı olursa bu da küfürdür.

3- İslâm dininden başka bir kanunun veya sistemin İslâm hukukundan daha hayırlı olduğuna veya Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'den başkasının verdiği hükmün onun verdiği hükümden daha hayırlı olduğuna veya Allah'ın hükümlerinden başkası ile yönetmenin caiz olduğuna inanmak.

4- Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'e ya da getirdiği dinden olduğunu bildiği bir şeye buğzetmek.

5- İslâm dininden olduğu bilinen bir şey ile alay etmek⁶⁹

6- İslâm'ın galip gelmesini hoş görmemek ya da kaybetmesinden mutlu olmak.

7- Kâfirleri dost edinenlerin onlardan olduğunu bilip, onları severek ve yardım ederek dost edinmek.

---

69 Yüce Allah ile ya da Muhammed, Mûsâ, Îsâ -aleyhimusselam- gibi rasûllerinden biri ile veyahut da İslâm dininden olduğunu bildiği bir şey ile alay etmek.

8- Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem-'in getirdiği dinden hangi durumda olursa olsun çıkmanın doğru olmadığını bilen kimsenin bundan çıkabileceğine inanması.

9- Yüce Allah'ın dininden yüz çevirmek, kendisine hatırlatıldıktan sonra İslâm'dan yüz çeviren, onu öğrenmez ve onunla amel etmezse küfürdür.

10- İslâm üzerinde ittifak edilen bir hükmünü inkâr etmek; böyle hükümler bilinen hükümlerdir. Kur'an-ı Kerim ve sünnette İslâm dininden çıkaran hususlar ile ilgili deliller çoktur.

b) Görüş Özgürlüğü:

Allah Teâlâ, İslâm dininin öğretilerine ters düşmediği müddetçe görüş özgürlüğü vermiştir. Müslüman şahsiyete hiçbir kınayıcının kınamasına aldıriş etmeden herkesin önünde hakkı söylemesini emretmiş ve bunu cihadın en faziletlisi kılmıştır. Müslümana, yöneticisine nasihatte bulunmasını emretmiş ve ona muhalefet etmelerini yasaklamıştır. Sapıklığa davet edenlere reddiye verip, yaptığı bu yanlışı engellemeyi emretmiştir. İşte, görüş özgürlüğüne ihtiram etmenin en güzel yolu budur. Allah'ın dinine muhalif olan görüşün sahibine bu görüşünü açığa vurması için izin verilmez. Çünkü bu görüş, fesat, yıkım ve hakka karşı açılmış bir savaştır.

c) Kişisel Özgürlük:

Allah Teâlâ, İslâm dininde, dininin sınırları içinde kişisel özgürlük hakkı vermiştir. İnsanı; -erkek veya kadın- alım satım, hediye etme, vakfetme ve affetme gibi kendisi ile başkaları arasındaki hususlarda hür kılmıştır. Hem erkeğe hem de kadına kendisine eş seçme hususunda özgürlük tanımıştır. Her iki taraf razı olmadığı bir şeye zorlanamaz. Bir kadın dinde kendisine denk olmayan bir erkeği

seçerse, akidesine ve saygınlığını koruma adına kendisine izin verilmez. Buradaki yasak; kadının ve ailesinin iyiliği içindir.

Kadının velisi -soy bakımından erkeklerin kendisine en yakını veya vekili- onun evlilik akdini üstlenir. Zina eden kadınlara benzememesi için kadın velisinin izni olmadan evlenemez. Veli; damada, falanca kızım ile seni evlendirdim der. Damat da kabul ettim der. Nikah akdinde iki güvenilir şahit de hazır bulunur.

İslâm dini, bir Müslüman'ın Allah'ın kendisi için koyduğu sınırı aşmasına izin vermez. Çünkü Müslüman ve sahip olduğu her şey Allah'a aittir. Bundan dolayı Allah'ın kullarına rahmet olarak koyduğu kanunların sınırları içinde hareket etmesi gerekir. Kim, Allah'ın dinine sarılırsa hidayet üzere ve mutlu olur. Kim de dine muhalefet ederse, bedbaht ve helak olur. Bundan dolayı Allah Teâlâ, zina ve eşcinselliği en şiddetli bir şekilde haram kılmıştır. Müslümanın intihar etmesini ve Allah'ın kendisini yarattığı suretini de değiştirmesini haram kılmıştır.

Bıyıkların kısaltılması, tırnakların kesilmesi, koltuk altı ve etek tıraşı ve sünnet olmaya gelince Allah Teâlâ bunların yapılmasını emretmiştir.

Allah Teâlâ, Müslümanın, kendilerine mahsus meselelerde Allah'ın düşmanlarına benzemesini yasaklamıştır. Çünkü onlara benzemek ve zahirde onları sevmek, onlara benzemeye ve kalpte onların sevgisine yol açmaktadır.

Allah Teâlâ, Müslümandan, başkalarının görüş ve fikirlerinin ithalatçısı olmasını değil, doğru İslâm düşüncesinin kaynağı olmasını ister. Allah Teâlâ; Müslümanın, bir taklitçi olmasını değil, iyi bir örnek olmasını ister.

Ancak İslâm dini, gayrimüslimler tarafından bulunmuş olsa bile sanayi ve teknik uzmanlıkla ilgili tecrübelerin öğrenilip alınmasını emreder. Çünkü Allah Teâlâ, insana bilmediğini öğretendir. Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

{عَلَّمَ الْإِنْسَانَ مَا لَمْ يَعْلَمْ} [العلق: 5]

{İnsana bilmediğini öğretendir.} [Alak Sûresi: 5]

Bu, insanın hürriyetinden istifade etmesi, saygınlığını kendi nefsinin ve başkalarının şerrinden koruyup himaye etmesinde nasihat ve ıslahın en üst mertebesidir.

d) Barınak/barınma Özgürlüğü:

Allah Teâlâ, Müslümana barınak hürriyeti vermiştir, izni olmadan hiç kimse yanına giremez ve kaldığı yerde onu gözetleyemez.

e) Kazanç Özgürlüğü:

Allah Teâlâ, Müslümana, izin verdiği sınırlar içinde kazanç ve harcama hürriyeti vermiş, çalışıp kazanmasını emretmiştir ki; kendisi ve ailesi için yeterli olan ihtiyaçlarını elde edebilsin ve iyilik, ihlanda infak edebilsin. Aynı zamanda Allah Teâlâ; faiz, kumar, rüşvet, hırsızlık, falcılık, sihir, zina ve eşcinsellikten elde edilen kazançları haram kılmıştır. Allah Teâlâ canlı resimleri bulunan⁷⁰, içki, domuz, haram çalgı aletleri, dans ve şarkıdan elde edilen kazancı da haram kılmıştır. Bu hususlardan kazanç elde etmek haram olduğu gibi, bunlar için harcama yapmak da haramdır. Müslümanın meşru

---

70 Elle çizilen, ahşaba oymacılıkla yapılan, çamura şekil vererek ve benzeri şekillerde yapılan canlı resimleri, resim yapanlar hakkında gelen tehdit kapsamındadır.

yoldan başka bir şey için harcama yapması caiz değildir. İnsanın kazanç ve infakında nasihat, hidayet ve ıslahı için en yüksek makamdır. Bu sayede helal kazancıyla zengin ve mutlu olabilir.

Dokuzuncusu: Aile Hususunda İzlediği Yol:

Allah Teâlâ, İslâm hukukunda aileyi en eksiksiz sistem içinde düzenlemiştir. Bu sistem ile hareket eden kimseler mutluluğu elde edebilirler. -Anne ve babaya- güzel sözleyerek, kendisinden uzakta kalıyor iseler sürekli ziyaret ederek, onlara hizmet edip ihtiyaçlarını görerek, maddi destek sağlayarak, eğer fakir iseler kalacak yerlerini temin ederek iyilik etmeyi meşru kılmıştır. Allah Teâlâ, ana-babasını ihmal edenleri cezalandıracağını, onlara ihsanda bulunanlara da mutluluğu vadetmiştir. Allah Teâlâ evlenmeyi meşru kılmış ve kitabı Kur'an-ı Kerim'de ve Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'in sünnetinde evliliğin hikmetini açıklamıştır.

***

Evliliğe izin verilmesinin hikmeti:

1- Evlilik; iffetin, haramdan -zinadan- korunmanın ve gözün harama bakmaktan korunmasının en büyük sebeplerinden biridir.

2- Evlilik yoluyla eşlerden her biri eşiyile birlikte huzur ve güven kazanır; Çünkü Allah Teâlâ, aralarında sevgi ve merhamet kılmıştır.

3- Evlilikle birlikte Müslümanların şer'î olarak sayısı artar. Evlilikte iffet ve meşruluk vardır.

4- Evlilikle birlikte eşlerden her biri tabiatına uygun görevini yerine getirerek eşine hizmet eder. Çünkü Allah Teâlâ onları bu fitrat üzerine yaratmıştır.

Koca hanımının ve çocuklarının nafakasını kazanmak için çalışır. Hanımı ise evin içinde sorumluluklarını yerine getirir. Hamile kalır, çocuğunu emzirir, çocuklarını yetiştirir, kocasına yemek hazırlar, evinin ve kocasının ihtiyaçlarını giderir. Kocasını eve yorgun ve üzüntülü geldiğinde içinde bulunduğu bu yorgunluk ve sıkıntı gider. Hanımı ve çocukları ile birlikte olmaktan mutluluk duyar. Bütün aile fertleri huzur ve mutlu bir şekilde yaşar. Aynı zamanda kadının kocasına yardımcı olmak adına -ikisi de razı ise- para kazanmak için çalışması veya kocasının para kazanmasına yardımcı olmasında bir problem yoktur. Ancak bu çalıştığı iş, erkeklerle aynı ortamda olmadan onlardan uzak olma şartına bağlıdır. Kendi evinde, arazisinde, kocasının veya ailesinin arazisinde çalışabilir. Kadının, fabrika, ofis, dükkan vb. iş yerlerinde erkeklerle birlikte bir arada çalışması caiz değildir. Kocasının, anne babasının ve akrabalarının bu kadının bu ortamlarda çalışmasına izin vermeleri de caiz değildir. Çünkü bu sayede kadının kendisi ve yaşadığı toplum fitneye maruz kalacaktır. Kadın, evinde günahkâr ellerin uzanamadığı ve hain bakışlardan uzak bir şekilde emniyet ve güven içinde korunaklı olmaya devam eder. Şayet insanların arasına karışırsa, kurtların arasına bırakılmış koyun gibi heder olur, belki de kısa sürede o kötü insanlar onun onurunu ve değerini paramparça ederler. Allah Teâlâ, tek evlilikle yetinmeyen kocaya, barınma, nafaka, geceleme gibi güç yetirebileceği hususlarda adaletli davranma şartıyla aynı anda dört hanımla evlenmesine izin vermiştir. Ancak kalpteki sevgi hususunda adalet şartı yoktur. Çünkü bu insanın elinde olmayan ve kınanmaması gereken bir meseledir. Allah Teâlâ ayet-i kerimede güç yetiremeyen adalet hakkında şöyle buyurmuştur:

{وَلَنْ تَسْتَطِيعُوا أَنْ تَعْدِلُوا بَيْنَ النِّسَاءِ وَلَوْ حَرَصْتُمْ} [النساء: 129]

{Ne kadar uğraşsanız uğraşın, kadınlar arasında adaleti yerine getiremezsiniz.} [Nisâ Sûresi: 129], Allah Teâlâ bu sevgi ve buna bağlı olan hususların gerçekleşmemesini çok eşliliğe engel kılmamıştır. Çünkü buna güç yetirmek zordur. Allah Teâlâ çok eşliliği rasûllerine ve yerine getirilmesi mümkün olan adaleti sağlayan kimseler için meşru kılmıştır. Çünkü Yüce Allah; kulları için en uygun olanı bilmektedir, erkek ve kadın için en hayırlı olan da budur. Çünkü dindar erkek, cinsel yönden dört kadının cinsel ihtiyacını giderebilir ve onların iffetlerini korumalarına yardımcı olabilir. Hristiyanlarda⁷¹diğer dinlerde, bazı kendini İslâm'a nispet edenlerde olduğu gibi kendini bir kadınla sınırlandırarak bir kadınla yetinirse şu sıkıntılar meydana gelebilir.

Birincisi: Şayet koca; Mü'min, Allah'a itaat eden ve Allah'tan korkan bir kimse ise, yaşadığı hayatta bazı şeylerden mahrum olduğunu hissedebilir. Nefsinin helal ihtiyaçlarını engelleyebilir. Mesela tek evli olan erkekler hanımının hamileliğinin son aylarında, hayız, lohusalık ve hastalık durumlarında cinsellik olarak eşinden uzak kalabilir. Yaşamış olduğu hayatın bir kısmında hanımı yokmuş gibi yaşar. Bu durum eğer hanımı onu seviyorsa ve o hanımı sevip ondan hoşlanıyorsa böyledir. Eğer hanımı kocasından hoşlanmıyor ise durum daha da zararlıdır.

İkincisi: Şayet koca; Allah'a isyan eden ve hanımına ihanet eden bir kimse ise, hanımından uzaklaşıp zina eder. Çok eşliliği doğru görmeyen birçok kimse zina edip ihanet içinde olur. Bundan daha da

---

71 İsa peygamber çok eşliliği haram kılmamıştır. Bilâkis heva ve heveslerine uyararak Hristiyanlar bunu yasaklamıştır.

büyüğü, Allah Teâlâ'nın çok eşliliği mubah kıldığını bildiği halde meşru olan çok eşliliği inkâr edip hoşlanmamasına rağmen buna mahkum olmasıdır.

Üçüncüsü: Çok eşlilik yasaklandığında birçok kadın evlilikten ve çocuktan mahrum kalır. Bundan dolayı iffetli ve dindar kadınlar mahrum ve madur olacaklardır. Diğer taraftan dindar olmayan kadınlar, mücrim erkeklerin kendileri ile eğlendikleri iffetsiz kadınlar olarak yaşayacaklardır.

Erkeklerin, savaş, tehlikeli işlerde çalışma gibi nedenlerden dolayı ölme olasılığı daha yüksek olduğu için kadınların erkeklerden daha fazla olduğu bilinmektedir. Aynı şekilde kadınların ergenlikten itibaren evliliğe hazır oldukları da bilinmektedir. Ancak erkeklerin çoğu mehir ödeyemedikleri, evlilik sonrası hayatın masraflarını vb. sıkıntıları karşılayamadıkları için evlenememektedirler. Böylece İslâm'ın kadınlara ve akrabalarına karşı adil ve merhametli olduğu bilinir. Meşru çok eşliliği kabul etmeyip düşmanlık yapanlar, kadınların, erdemliliğin ve peygamberlerin düşmanıdır. Çok eşlilik peygamberlerin -aleyhisselam- sünnetidir. Onlar, Yüce Allah'ın meşru kıldığı çerçevede birçok hanımla evlenmişlerdir.

Kocası başka hanımla evlendiğinde kadının hissettiği kıskançlık ve üzüntü duygusal bir meseledir. Duyguyu hiçbir hususta dinin önüne geçirmek doğru değildir. Kadın, nikah akdinden önce kocasının üzerine başka bir kadınla evlenmemesini şart koşabilir. Eğer koca bu şartı kabul ederse yerine getirmesi gerekir. Eğer ilk hanımının üzerine evlenmek isterse, hanımının kocasıyla evliliğini devam ettirme ya da nikahı fesh etme hakkı vardır. Hanımına verdiği mehri geri talep etme hakkı yoktur.

Yüce Allah; özellikle eşler arasındaki anlaşmazlık, husumet ve eşlerden birinin diğerini sevmemesi durumunda boşanmayı meşru

kılmıştır ki, anlaşmazlık ve husumet içinde yaşamasınlar. Aynı zamanda iki taraf da hayatlarının geri kalanında Müslüman olarak ölürseler ahiretlerinde⁷²kendisi ile mutlu olacağı kimseler bulsunlar.

Onuncusu: Sağlıkta İzlediği Yol:

İslâm dini, tıbbın tüm ilkeleriyle birlikte gelmiştir. Kur'an-ı Kerim'de ve Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'in hadislerinde birçok akıl ve beden hastalıkları zikredilmiş ve bunların beden ve ruhi tedavileri açıklanmıştır. Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

[82:الإسراء] ﴿وَنَزَّلْنَا مِنَ الْقُرْآنِ مَا هُوَ شِفَاءٌ وَرَحْمَةٌ لِّلْمُؤْمِنِينَ﴾

{Biz Kur'an'dan, Mü'minler için şifa ve rahmet olacak şeyler indiriyoruz.} [İsrâ Sûresi: 82] Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- de şöyle buyurmuştur: «Allah, şifasını indirmedığı hiçbir hastalığı indirmemiştir. O hastalığı (şifasını) bilen bildi, bil-meyen de bilmedi.»⁷³

Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur: «Tedavi olunuz, fakat haram şeylerle tedavi olmayınız.»⁷⁴İbnu'l

---

72 Salih Müslüman kadınlar (evlenmemiş ve boşanmamış) yeniden diriliş ve hesaptan sonra Allah Teâlâ Cennet'e girdiklerinde orada seçecekleri kendilerini razı edecek Cennet ehlinden Müslüman erkeklerle evlendirecektir. Müslüman kadın dünyada birden fazla evlilik yapıp vefat ederse, şayet Cennet ehlinden ise dünyada en çok sevdiği eşini seçecektir.

73 Ahmed; (1/377, 413, 453), İbn Mâce (2/340), İbn Hibbân (1394), Hâkim (4/196) rivayet etmiştir. El- Elbânî Sislsiletu's-Sahîha adlı eserinde hadisin sahih olduğunu belirtmiştir(451).

74 Ebû Dâvûd (3874). El-Elbânî Sahîhu'l Câmi' adlı eserinde hadisin sahih olduğunu belirtmiştir(1762).

Kayyim -rahimehullah-'ın "Zâdü'l Ma'âd fî Hedyi Hayri'l-ibâd" adlı eserinde bu konuyu tafsilatlı bir şekilde açıklamıştır. Dileyen bu kaynağa dönebilir. İslâm'ın ve Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem-'in hayatının açıklanması hususunda kaleme alınmış en güvenilir, kapsamlı ve faydalı bir eserdir.

On Birincisi: Ekonomi, ticaret, sanayi ve tarımda izlediği yol:

İslâm dini insanların ihtiyaç duyduğu su, gıda, kamu hizmetleri, şehir ve köy planlaması, temizlik, trafik düzenlemesi, sahtekârlık ve yalanla mücadele vb. hususların tamamı hakkında gerekli açıklamaları en güzel şekilde yapmıştır.

On İkincisi: Gizli düşmanlar ve onlardan kurtulmanın yolu hakkında izlediği yol:

Allah Teâlâ, Kur'an-ı Kerim'de, Müslüman kuluna, dünyada ve ahirette kendisini Cehennem'e sürükleyecek düşmanları olduğunu açıkça bildirmiştir. Bu düşmanlara teslim olup uymasın diye onu bu konuda uyarılmış ve bundan kurtuluş yollarını göstermiştir. Bu düşmanlar:

Birincisi: Yüce Allah'ın rahmetinden kovulmuş şeytandır.

Diğer düşmanları insanın aleyhine teşvik edip harekete geçirir. Şeytan, babamız Adem'i ve annemiz Havva'yı Cennet'ten çıkararak düşmanlarıdır. Kıyamete kadar da ademoğlunun düşmanı olmaya devam edecektir. Şeytan insanoğlunu küfre düşürmek için canla başla çalışır ki, Allah Teâlâ onunla (şeytan) birlikte ademoğlunu

ebedi Cehennem'e koysun. Küfre düşüremediği kimseyi de Yüce Allah'ın azabı ve gazabına maruz bırakan günahları işlemeye sevk eder.

Şeytan, insanın damarlarında kanın dolaştığı gibi dolaşan, insanın göğsüne fısıldayan ve kendine itaat edene kötülüğü işleyene kadar o kötülüğü süslü gösteren bir varlıktır. Ondan kurtulmanın yolu ise, Allah Teâlâ'nın beyan ettiği gibi Müslüman öfkelenildiğinde veya bir günah işlemek istediğinde, "Kovulmuş şeytan'dan Allah'a sığınırım" diyerek bu öfke ile amel etmekten ve günahı işlemekten geri durmasıdır. Kişi, kendinde hissettiği kötülüğün sebebinin şeytan'dan olduğunu bilir. Çünkü şeytan onun helak olmasını ister. Sonra da ondan beri/uzak olduğunu söyler. Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

﴿إِنَّ الشَّيْطَانَ لَكُمْ عَدُوٌّ فَاتَّخِذُوهُ عَدُوًّا إِنَّمَا يَدْعُو حِزْبَهُ لِيَكُونُوا مِنْ أَصْحَابِ السَّعِيرِ﴾

[فاطر:6]

{Şüphe yok ki şeytan; sizin düşmanınızdır, siz de onu düşman edinin. O, kendi taraftarlarını ancak ateş ehlinde olmaya çağırır.} [Fâtır Sûresi: 6]

İkinci Düşman: Hevadır. Bundan dolayı insan haktan yüz çevirmek ister. Hevasından başkasının getirdiğini reddeder. Allah Teâlâ'nın hükmünden yüz çevirip, reddetmesinin sebebi de budur. Çünkü hevasına uygun değildir. Nefsin isteklerini hakkın ve adaletin önüne geçirmek de hevadandır. Bu düşmandan kurtulmanın yolu ise; kulun kendi heva ve hevesine tâbi olmaktan Yüce Allah'a sığınması, heva ve hevesinin hoşuna giden şeylere aldırış etmemesi, acı da olsa hakkı söyleyip onu kabul etmesi ve şeytan'dan Yüce Allah'a sığınmasıdır.

Üçüncü Düşman: Kötülüğü emreden nefistir. Zina, içki içmek, dini mazareti olmadığı halde Ramazanda oruç tutmamak gibi Yüce

Allah'ın haram kıldığı şeylere kişinin rağbet etmesi kötülüğü emreden nefistendir. Bu düşmandan kurtulmanın yolu ise; nefsinin ve şeytan'ın şerrinden Yüce Allah'a sığınmak, bu haram olan şeyleri işlemek için sabır göstermek, kendisine zarar veren yiyecek ve içeceklerden sakındığı gibi bu günahlardan Allah'ın rızasını arzularak uzak durmak, nefse hoş gelen haramların hızlı geçtiğini, ardından hüsrân ve derin pişmanlıkların olacağını hatırlamaktır.

Dördüncü Düşman: Şeytanlaşmış insanlardır. Bunlar, şeytanın kendilerini kandırdığı ademoğlunun isyankâr olanlarıdır. Kötülüğü işleyen ve kendileriyle oturanlara kötülüğü süsleyerek güzel gösteren kimselerdir. Bu düşmandan kurtulmanın yolu ise; o kimseye karşı dikkatli olup uzak durmak ve onunla aynı ortamda bulunmamaktır.

On Üçüncüsü: Yüce gaye ve mutlu bir yaşam üzerinde izlediği yoldur.

Allah Teâlâ'nın Müslüman kullarını yönelttiği yüce gaye; bu dünya hayatı ve içindeki geçici cezbedici nimetler değil, hakiki ve ebedî geleceğe hazırlıktır. O da ölümden sonraki ahiret hayatıdır. Samimi Müslüman, ahiret hayatına bir vesile ve salih ameller işleyeceği bir yer olması için bu dünya hayatında çalışır. Yoksa dünya hayatı kendi başına elde edilmesi gereken bir gaye değildir.

Bundan dolayı kul, Allah Teâlâ'nın şu ayetlerini hatırlamalıdır:

﴿وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْإِنْسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ﴾ [الذاريات: 56]

{Ben cinleri ve insanları, ancak bana ibadet etsinler diye yarattım.} [Zâriyât Sûresi: 56]• Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَانْتَقِظُوا نَفْسَ مَا قَدَّمْتُمْ لِغَدٍ وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ خَبِيرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ

(18) وَلَا تَكُونُوا كَالَّذِينَ نَسُوا اللَّهَ فَأَنسَاهُمْ أَنفُسَهُمْ أُولَئِكَ هُمُ الْفَاسِقُونَ (19) لَا يَسْتَوِي أَصْحَابُ

النَّارِ وَأَصْحَابُ الْجَنَّةِ أَصْحَابُ الْجَنَّةِ هُمُ الْفَائِزُونَ ﴿(20)﴾ [الحشر: 18-20]

{Ey iman edenler! Allah'tan korkun ve herkes, yarın için ne hazırladığına baksın. Allah'tan korkun. Çünkü Allah, yaptıklarınızdan haberdardır.} (18) {Allah'ı unutan ve bu yüzden Allah'ın da onlara kendilerini unutturduğu kimseler gibi olmayın. Onlar yoldan çıkan kimselerdir.} (19) {Cehennem ehli ile Cennet ehli bir değildir. İşte kurtulacak olanlar Cennet ehlidir.} (20) [Haşr Sûresi: 18-20] Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

﴿مَنْ يَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ خَيْرًا يَرَهُ (7) وَمَنْ يَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ شَرًّا يَرَهُ (8)﴾ [الزلزلة: 7-8]

{Kim zerre miktarı hayır işlemişse onu görür.} (7) {Kim de zerre miktarı şer işlemişse onu görür.} (8) [Zilzâl Sûresi: 7-8]

Samimi Müslüman, bu âyetleri ve Yüce Allah'ın Müslüman kullarını yarattığı asıl hedef ve yüce gayeye yönelten benzeri âyetleri hatırlaması gerekir. İnsanı bekleyen gelecekteki ahiret hayatı kaçınılmazdır. Yalnızca Yüce Allah'a ihlasla ibadet ederek, Rabbinin rızasını ümit edip, O'nun razı olduğu amelleri işleyerek ebedi ahiret hayatına hazırlanması gerekir. Yüce Allah bu dünya hayatında kuluna, kendisine itaat etmek ile şereflendirir ve ölümden sonra da ikram yurdu Cennet ile nimetlendirir. Böylece Yüce Allah, kulunu güzel bir hayat vererek bu hayatta şereflendirir, Allah'ın koruması ve himayesinde yaşar, Allah'ın nuru ile bakar, Allah'ın kendisine emrettiği ibadetleri yapar, bu ibadetleri yaparken Allah Teâlâ ile münacatta olmaktan lezzet alır ve Yüce Allah'ı kalbi ve dili ile zikrederek kalbi huzur bulur.

Söz ve davranışlarıyla insanlara iyi davranır, bu yüzden kendilerine iyi davrandığı kimselerden, kendisini sevindiren ve kalbini huzurla dolduran dualar işitir. Haset eden kimselerden yaptığı iyilikler karşısında nankörlük görür. Bu durum onlara iyilikte bulunmaya mani değildir. Çünkü bu kimselere iyilik yaparken sadece Allah'ın yüzünü ve vereceği mükâfatını ister. Din ve dindarlardan nefret eden şerli kimselerin eziyet ve alay etmelerini görüp duyunca Yüce Allah'ın peygamberlerini hatırlar. Butün bunların Allah Teâlâ'nın yolunda olduğu için başına geldiğini bilir ve İslâm'a olan sevgisi ve sebatı artar. Üreterek İslâm'a ve Müslümanlara fayda sağlamak, ihlas ve salih niyeti ile Yüce Allah'a kavuşacağı gün elde edeceği mükâfat, kendisi ve ailesi için harcayacağı helal rızkı elde etmek adına ofiste, bahçede, mağazada veya fabrikada elleriyle çalışır. Kazandığı paradan sadaka vererek onurlu, kanaatkâr ve kalbi huzur dolu bir şekilde yaşar ve ecrini Allah -Subhânehû ve Teâl'dan bekler. Çünkü Yüce Allah güçlü, işinin erbabı olan Mü'mini sever. İsrâf etmeden yer, içer ve uyur ki; bu sayede Allah'a itaat ederken güçlü olsun. Yüce Allah'ın haram kıldığı şeylerden uzak durup, kendisinin ve hanımının iffetini korumak, Allah Teâlâ'ya ibadet eden, hayatta ve vefatından sonra kendisine dua edecek çocukları olsun, salih ameli yazılmaya devam etsin diye ailesi ile birlikte yaşar. Müslümanların sayısını artırmak ve bunun karşılığında Allah Teâlâ'nın mükâfatını elde etmek ister. Yüce Allah'a itaat etmesine yardımcı olan bütün nimetlerin Allah tarafından kendisine verildiğini itiraf eder ve O'na şükreder. Böylece Yüce Allah'tan mükâfat elde eder. Bazen başına gelen açlık, korku, hastalık ve musibetlerin Allah tarafından bir imtihan olduğunu bilir. Allah Teâlâ, kader karşısında kulunun rızasını ve sabrını görmek ister. Aslında her şeyi hakkıyla

bilen O'dur.⁷⁵Yüce Allah'ın sabredenler için hazırladığı mükâfatını ümit ederek sabreder, rıza gösterir ve her halinde Allah'a hamd eder. Tıpkı iyileşme umuduyla ilacın kötü tadını kabullenen hasta gibi sıkıntı ve musibetlere sabretmek kendisine kolay gelir ve kabullenir.

Müslüman, Allah'ın emrettiği gibi bu hayatta bu yüksek ruhla yaşarsa, hayatın sıkıntılarının kendisine zarar veremediği, ölümün bile kesintiye uğratamayacağı sonsuz bir mutluluk ile ebedî âhîret hayatı için çalışır. Muhakkak bu dünya hayatında ve ölümden sonra ahîret hayatında da mutlu olur. Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

﴿تِلْكَ الدَّارُ الْآخِرَةُ نَجْعَلُهَا لِلَّذِينَ لَا يُرِيدُونَ عُلُوًّا فِي الْأَرْضِ وَلَا فُسَادًا وَالْعَاقِبَةُ لِلْمُنْتَقِينَ﴾

[القصص:83]

{İşte ahîret yurdu! Biz onu yeryüzünde böbürlenmeyi ve bozgunculuğu arzulamayan kimselere veririz. (En güzel) âkîbet, takvâ sahiplerininindir.} [Kasas Sûresi: 83] Yüce Allah'ın şu buyruğu ne kadar da doğrudur:

﴿مَنْ عَمِلَ صَالِحًا مِّن ذَكَرٍ أَوْ أَنشَىٰ وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَلَنُحْيِيَنَّهٗ حَيَاةً طَيِّبَةً وَلَنَجْزِيَنَّهُمْ أَجْرَهُمْ

بِأَحْسَنِ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ﴾ [النحل:97]

---

75 Yüce Allah kullarına emredip yasaklar ve onlardan kimin itaat edip, kimin de isyan edeceğini önceden bilir. Bu ilmin ortaya çıkıp, kulun yaptığı amellerin karşılığını alması için böyle takdir edilmiştir. Kötü işler yapan kimselerin "Rabbim bana zulmetti, yapmadığım şeylerden dolayı beni cezalandırdı" dememesi içindir. Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur: {Rabbim kullara (zerre kadar) zulmedici değildir.} [Fussilet Sûresi:46]

{Erkek veya kadın, Mü'min olarak kim salih amel işlerse, onu mutlaka güzel bir hayat ile yaşatırız. Ve mükâfatlarını, elbette yapmakta olduklarının en güzeli ile veririz.} [Nahl Sûresi: 97] Allah Teâlâ bir önceki ayet ve benzeri ayetlerde bu dünya hayatında Allah'ın rızasını isteyen ve O'na itaat ederek çalışan Mü'min erkek ve Mü'min kadını, daha öncede bahsettiğimiz gibi öncelikli olarak dünya hayatında mutlu bir hayatla ve ölümden sonra da ebedi Cennet nimetleri ile mükâfatlandıracağını haber vermiştir. Bu hususta Rasûlullah - **sallallahu aleyhi ve sellem**- şöyle buyurmuştur: «Mü'minin hayranlık verici bir hali vardır ki, onun her işi hayırdır. Bu hal, Mü'minden başka hiç kimsede bulunmaz. Eğer bir genişliğe (nimete) kavuşursa şükreder ve bu onun için bir hayır olur. Eğer bir darlığa (musibete) uğrarsa sabreder ve bu da onun için bir hayır olur.»⁷⁶

Böylece akliselim, iyi ve kötünün doğru ölçüsü, eksiksiz ve adil yöntemin yalnızca İslâm'da olduğu ortaya çıkmaktadır. Psikoloji, toplum, eğitim, siyaset ve ekonomi, insanların koyduğu tüm sistem ve yönetimlerdeki görüş ve teoriler İslâm'ın ışığında düzeltilmeli ve ona dayandırılmalıdır. Aksi takdirde İslâm'la çelişen sistemlerin başarılı olması imkânsızdır. Bilâkis bu sistemler, uygulayanların dünya ve ahirette betbahtlık kaynağı olur.

***

---

76 Müslim; (2999), Ahmed; (4/332), Dârimî; (2777) rivayet etmiştir.

Beşinci Bölüm: Bazı Şüphelerin Açıklanması

Birincisi: İslâm'a zarar verenler: İslâm'a zarar veren kimseler iki sınıftır.

Birinci sınıf: Kendisini İslâm'a nispet edip, Müslüman olduğunu iddia eden, ancak söz ve davranışlarıyla İslâm'a aykırı davranan İslâm'ın kendilerinden beri/uzak olduğu kimselerdir. İslâm'ı temsil etmedikleri gibi yapmış oldukları ameller İslâm dinine mal edilmez.

a) Akidelerinde Sapkın Olanlar:

Türebeleri tavaf edip orada yatanlardan ihtiyaçlarını isteyen, türbede yatanların fayda ve zarar vereceğine inanan kimselerdir. Diğer bazı aşırı giden fırkalar⁷⁷

b) Din ve Ahlaklarında Yozlaşanlar:

Allah'ın farzlarını terk eden, zina, içki içmek gibi benzeri haramları işleyen, Allah'ın düşmanlarını seven ve onları taklit eden kimselerdir.

c) İslâm'a zarar verenler arasında Müslüman

insanlar vardır, Yüce Allah'a olan imanları zayıftır ve İslâm'ın öğretilerini uygulamaları yetersizdir. Bundan dolayı bazı farzları yerine getirmekte ihmalkârdır, ancak bütünü ile terk etmezler. Büyük şirk ve küfür çeşitlerine ulaşmayan bazı haramları işlerler,

---

⁷⁷ İslâm adıyla masumların kanını akıtan hariciler buna bir örnektir. Hariciler, genel olarak İslâm düşmanlarının kurduğu tuzaklardandır.

haram, kötü adetleri yapmaya alışmışlardır. İslâm dini bu amellerden beri/uzaktır ve bunları büyük günahlardan sayar. Yalan söylemek, hile yapmak, verdiği sözden dönmek, haset etmek bunlara birer örnektir. Bütün bunlar İslâm dinine zarar verir. Çünkü İslâm'ı bilmeyen gayrimüslimler, İslâm'ın bunların yapılmasına izin verdiğini zannederler.

İkinci sınıf: İslâm'a zarar veren bir diğer sınıf ise İslâm düşmanı, İslâm'dan nefret eden kimselerdir ve bunlardan bazıları şunlardır: Oryantalistler, Yahudiler, Hristiyan misyonerler ve onların yolundan gidenlerdir. Bunlar İslâm'ın mükemmelliğine, hoşgörüsüne, hızla yayılmasına kızıp haset ederler. Çünkü İslâm, kişinin kendisine sunulur sunulmaz tabiatı tarafından kabul edilen fitrat dinidir.⁷⁸Dolayısıyla her gayrimüslim insan endişe ve dininden veya içinde bulunduğu cemaatten hoşnutsuzluk duygusu içinde yaşar. Çünkü Yüce Allah'ın kendisini yarattığı tabiata aykırıdır. Sadece hakiki Müslüman dininden razı ve mutlu bir şekilde yaşar. Çünkü İslâm, Yüce Allah'ın insanlar için belirlediği ve fitratlarına uygun hak dindir. Bu nedenle her Hristiyan'a, her Yahudi'ye ve Müslüman olmayan herkese şunu söylüyoruz: Çocuklarınız İslâm fitratı üzerine doğdular, ancak anne babaları olarak sizler fasit bir eğitimle onları İslâm'dan küfre sürüklediniz. Bunu İslâm'a muhalefet eden din ve mezheplerinizle yaptınız.

---

78 Peygamberlerin sonuncusu Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur: «Her doğan fitrat üzere doğar. Sonra anne babası onu Yahudi yahut Hristiyan veya Mecûsî yapar.» [Buhârî (1292), Müslim (2658) rivayet etmiştir. Hadisin lafzı Müslim'e aittir. Bu hadiste Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- insanın İslâm fitratı üzerine doğduğunu, fitratı ile İslâm'a iman ettiğini, kendisine seçme hakkı verildiğinde tereddüt etmeden İslâm'ı seçeceğini ve yetiştirilmesinden dolayı Yahudiliği, Hristiyanlığı, Mecûsiliği ve diğer batıl dinleri benimsediğini haber vermiştir.

İslâm düşmanlığı yapan oryantalist ve Hristiyan misyonerler kasıtlı olarak İslâm dini ve peygamberlerin sonuncusu Muhammed -**sallallahu aleyhi ve sellem**- hakkında iftira atmaktadırlar:

1- Bazen peygamberliğini yalanlayarak

2- Bazen onu kusurlu bularak. Muhammed -**sallallahu aleyhi ve sellem**- bütün eksik ve noksanlıklardan uzaktır.

3- Her şeyi hakkıyla bilen ve hikmet sahibi Yüce Allah'ın koyduğu bazı adaletli İslâm hükümlerini çarpıtarak; insanları bundan uzaklaştırarak yaparlar.

Ancak Allah Teâlâ, onların tuzaklarını bozar. Çünkü onlar hak ile savaşırlar, hak üstündür ona üstün gelinemez. Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

﴿يُرِيدُونَ لِيُطْفِئُوا نُورَ اللَّهِ بِأَفْوَهِهِمْ وَاللَّهُ مُتِمُّ نُورِهِ وَلَوْ كَرِهَ الْكَافِرُونَ (8) هُوَ الَّذِي أَرْسَلَ

رَسُولَهُ بِالْهُدَىٰ وَدِينِ الْحَقِّ لِيُظْهِرَهُ عَلَى الدِّينِ كُلِّهِ وَلَوْ كَرِهَ الْمُشْرِكُونَ (9)﴾ [الصّف: 8-9]

{Ağızlarıyla Allah'ın nurunu söndürmek istiyorlar. Kâfirlerin hoşuna gitmese de Allah nurunu tamamlayacaktır.} (8) {Müşrikler istemeseler de dinini bütün dinlere üstün kılmak için peygamberini hidayet ve hak ile gönderen O'dur.} (9) [Saf Sûresi: 8-9]

İkincisi: İslâm kaynakları:

-Ey akıl sahibi insan!- İslâm dinini hakiki manada öğrenmek istersen, Kur'an-ı Kerim'i, Rasûlullah -**sallallahu aleyhi ve sellem**-'in Sahîh-i Buhârî'de, Sahîh-i Müslim'de, İmam Mâlik'in Muvatta'sında, Ahmed b. Hanbel'in Müsnedi'nde, Sünen Ebî Dâvut'ta, Sünen Nesâî'de, Sünen İbn Mâce'de ve Sünen Dârimî'de geçen sahih hadislerini oku. İbn Hişâm'ın es-Sîretü'n-Nebeviyye, İbn Kesîr'in

Tefsîru'l-Çur'âni'l-Azîm, İbnu'l Kayyim'in Zâdü'l-Meâd fî Hedyi Hayri'l-İbâd adlı eserlerini ve İbn Teymiye, Muhammed b. Abdulvahhâb gibi tevhid ehli, ilim üzere Allah'ın dinine davet eden İslâm alimlerinin eserlerini okumanı tavsiye ederim. Allah Teâlâ Arap Yarımadası'nda ve bazı bölgelerde şirk yayıldıktan sonra hicri 12. asırdan günümüze kadar bu dini ve tevhid akidesini Müceddid İmam Muhammed b. Abdulvahhab ve Muvahhidlerin emiri Muhammed b. Suud eli ile izzetli kılmıştır.

Oryantalistlerin ve İslâm'a kendisini nispet eden cemaatlerin kitaplarında İslâm'a muhalefet eden hususlarını -daha önce bahsetmiştik- ya da kitaplarında Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'in ashabına veya ashabın bir kısmına küfür, hakaret ve sövgülerine maruz kaldıklarını, İbn Teymiye, İbnu'l Kayyim, Muhammed b. Abdulvahhâb gibi tevhide davet eden imamların yerildiğini, yazdıkları eserlerin insanları doğru yoldan saptırdığı iftiralarının atıldığını gördük. Sakın ha bu iftiralara aldanma ve bu oryantalist ve İslâm'a kendisini nispet eden cemaatlerin kitaplarını okuma.

İkincisi: İslâm Mezhepleri:

Bütün Müslümanlar tek bir mezhep üzerindedir, bu da İslâm dinidir. Referansları Kur'an ve Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'in hadisleridir. Hanbelî, Mâlikî, Şâfiî ve Hanefî gibi İslâm mezhepleri olarak isimlendirilen dört mezhebin alanı, âlimlerinin İslâm'ın iman esaslarını da öğrettiği İslâm fihkidir. Her meselede referans aldıkları Kur'an ve Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'in hadisleridir. Bu mezheplerin arasında bulunan ihtilaf, fiki bazı meselelerdedir. Bu mezheplerdeki alimler, öğrencilerine, söyleyen başka mezhepten olsa bile Kur'an ve sünnetin desteklediği delil üzerine hareket etmesini emretmiştir.

Müslüman kimsenin bu mezheplerden birine bağlanması mecburi değildir. Aksine Kur'an'a ve hadislere bağlı kalmak zorundadır. Bu mezheplere mensup olan bazı kimselerin türbeleri tavaf etmek, orada yatanlardan medet ummak gibi akidevî sapkınlıkları, Yüce Allah'ın sıfatlarını tevil etmeleri, açık zahiri manalarını değiştirdikleri görülmektedir. İşte bu kimseler akidede mezhep imamlarına muhalefet etmektedirler. Çünkü bu mezhep imamlarının akidesi, Fırkayı Naciye kısmında açıkladığımız selef imamlarının akidesi ile aynıdır.

Dördüncüsü: İslâm Dininden Çıkan Cemaatler:

İslâm dünyasında, İslâm'dan çıkan cemaatler bulunmaktadır. Bu cemaatler, kendilerini İslâm dininden görüp, Müslüman olduklarını iddia ederler. Ancak hakikatte böyle değildir. Çünkü akideleri; Allah'ı, âyetlerini ve birliğini inkâr eden bir inançtır. Bu mezhepler arasında şunlar vardır:

1- Bâtînîler:

Hulûl (ilâhî zâtın veya sıfatların yaratıklardan birine, bir kısmına yahut tamamına intikal edip onlarla birleşmesi, Allah'ın insan veya başka bir maddî varlık görünümünde ortaya çıkması), reenkarnasyon, Müslümanların icması ile Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'in belirttiği nasların zahirine muhalefet eden bir batînî manasının olduğuna, bu batînî manaların kendilerinin heva ve heveslerine göre koyulduğuna⁷⁹ inanırlar. Bâtînîler; İran

---

79 Bâtînîlerin pek çok lakabı vardır. Hindistan, Şam, İran, Irak ve birçok ülkede yaygın bu fırkaya mensup farklı cemaatler vardır. Birçok âlim bu fırkayı, tafsilatlı bir şekilde beyan etmiştir. Bunlardan bir tanesi de Şehristânî el-Milel ve'n-Nihâl

topraklarında yaşayan yahudi, mecûsi ve ateist filozofların İslâm'ın yayılmasına yenik düştüklerinde bir araya gelip bir mezhep kurma konusunda fikir alışverişinde bulundular. Bu mezhebin amacı; Müslümanları parçalamak ve Kur'an-ı Kerim'in meali hakkında akılları karıştırıp Müslümanları bölmektir. Bu bölücü mezhebi kurup ona davet ettiler. Kendilerini Ehl-i Beyt'e nispet edip, onlardan olduklarını iddia ettiler. Böylece halkı daha kolay kandıracaktı. Birçok cahil insanı tuzağa düşürerek haktan saptırdılar.

2- Bu fırkalardan birisi de Kâdiyânîler'dir.

Gulâm Ahmed el-Kâdiyânî Peygamberlik iddiasıyla meşhur olmuştur. Hindistan'da ayak takımını kendisine inanmaya davet etmiştir. İngilizler, Hindistan'ı sömürmek istediklerinde onu ve cemaatini kullanmış ve Gulâm Ahmed el-Kâdiyânî ve onunla birlikte olanlara bir çok cahilin katılması için maddi destekte bulunmuşlardır. Kâdiyânîler, İslâm dininden gibi görünüp, İslâm'ı yıkmaya ve Müslümanları İslâm dairesinden çıkarmaya çalışmaktadır. Gulâm Ahmed el-Kâdiyânî peygamberlik iddiasında bulunduğu "Tasfîku Barâhînî Ahmediyye" kitabını telif etmekle meşhur olmuştur. Bu kitapta, İslâmî bazı nasları tahrif etmiştir. Bu tahriflerden birisi de İslâm'da cihadın hükmünün nesh edilmiş olmasıdır.

Her Müslümanın İngilizlerle barışık olması gerektiğini de söylemiştir. Aynı zamanda "Tiryâku'l-Kulûb" adlı bir kitap da telif

---

adlı eserinde açıklamıştır. Yine son dönem birçok alim Bâtînîlerin; Kâdiyâniyye ve Bahâiyye gibi yeni fırkalarının olduğunu söylemişlerdir. Muhammed Saîd Keylânî "Zeylu'l-Milel ve'n-Nihâl" adlı eserinde, Medine İslâm Üniversitesi'nde Öğretim üyesi olan değerli âlim Abdülkadir Şeybetü'l-Hamd "El-Edyan ve'l-Fırak ve'l-Mezâhibü'l-Muâsıra" adlı eserinde bu fırkanın kim olduğunu açıklayan âlimler arasındadır.

etmiştir. Pek çok kimseyi saptırdıktan sonra bu şahıs 1908 yılında ölmüştür. Kendisinden sonra bu sapkın cemaatinin liderliğini ve davetini Hakîm Nûriddîn adında sapık bir adama bırakmıştır.

3- İslâm dininden çıkan batinî fırkalardan bir tanesi de Bahâiyye fırkasıdır.

19. yüzyılın başlarında İran'da Ali Muhammed adında bir adam tarafından kurulmuştur. Bu kimsenin adının Muhammed Ali eş-Şîrâzî olduğu da söylenmiştir. Şii İmâmîye-i İsnâ'aşer'îyye (Câferîlik) mezhebindedir. Kendisinin Mehdi Muntazar olduğunu iddia ettiği bir fırka kurmuştur. Daha sonra Yüce Allah'ın kendisine hulul ettiğini ve insanların ilahı olduğu -Allah Teâlâ, kâfirlerin ve ateistlerin söylediklerinden beri ve yücedir- iddiasında bulunmuştur. Yeniden dirilişi, hesabı, Cennet'i ve Cehennem'i inkâr etmiş ve brahmanizm ve kâfir budistlerin yolunu tutmuştur. Yahudi, Hristiyan ve Müslümanlar arasında bir fark olmadığını, bir olduklarını söylemiştir. Peygamberlerin sonuncusu Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem-'in peygamberliğini ve birçok İslâm'ın hükümlerini inkâr etmiştir. Helak olduktan sonra yerine Baha ismindeki veziri geçmiştir. Onun davetini yaymış ve takipçileri artmıştır. Daha sonra bu cemaat Bahâiyye ismiyle anılmıştır.

4- İslâm dininden çıkan fırkalardan bir tanesi de Şiiler'dir.

Müslüman olduklarını iddia etseler, namaz kılsalar, oruç tutsalar ve hac yapsalar bile Müslüman değildir. Bu cemaate mensup olan birçok topluluk, aslında peygamberliğin Ali -radiyallahu anh-'a gönderildiğini, Cebrâil -aleyhisselam-'ın Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem-'e getirerek ihanet ettiğini iddia etmiştir. Bazı Şii cemaatler ise; Ali -radiyallahu anh-'ın ilâh olduğuna inanmaktadır.

Ali -radiyallahu anh-, annesi Hatice, hanımı Fatıma, çocukları ve torunları -radiyallahu anhum- hakkında aşırıya gitmişlerdir. Bu saydığımız kimseleri, kendilerine yalvardıkları Allah'tan başka ilahlar edinmişlerdir. Onların masum olduklarına ve makamlarının peygamberlerin -aleyhim es-salâtu ve-selâm- makamlarından üstün olduğuna inanmaktadırlar.

Yine bu cemaatler: "Müslümanların elinde bulunan Kur'an'ın içinde fazlalık ve eksikliklerin olduğunu söylemişlerdir. Kendilerine ait mushafları vardır ve kendi nefislerine göre koydukları âyet ve sûreler vardır. Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem-'den sonra bu ümmetin en faziletlisi olan Ebû Bekir ve Ömer -radiyallahu anhuma-ya ve Mü'minlerin annesi Âişe -radiyallahu anha-'ya ağza alınmayacak şekilde sövmektedirler. Darda kaldıklarında ve rahata kavuştuklarında Yüce Allah'ı terk edip Ali -radiyallahu anh- ve çocuklarına yalvarıp medet ummaktadırlar. Ali -radiyallahu anh- ve çocukları onlardan beri ve uzaktır. Çünkü bu topluluk, Allah'tan başka ilâhlar edinmişlerdir. Allah adına yalan uydurup, O'nun sözlerini -Allah onların bu iftiralarından yüce ve münezzehtir- tahrif etmişlerdir.⁸⁰.

Bahsettiğimiz bu kâfir fırkalar, Müslüman olduklarını iddia eden ve onu yıkmaya çalışan küfür fırkalarından bazılarıdır. -Ey akıl sahibi insan!- Ey akıl sahibi Müslüman!- Dikkat et! Kişinin Müslüman olduğunu iddia etmesi yeterli değildir. Kur'an'ı, Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'den sabit olan hadislerini bilmek, Kur'an'ı ve Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'in hadislerini doğru bir şekilde anlayıp amel etmek gerekir. Böyle yapan kimse hidayeti,

---

80 İslâm dininin itibarını zedeledikleri eylemlerden biri de yüzlerini ve göğüslerini tokatlamak, vücutlarına zincir ve bıçaklarla vurmaktır.

nuru, alemlerin Rabbi katında Cennet'teki saadete götüren dosdoğru yolu elde eder.

***

Kurtuluşa Davet Etmek

Henüz İslâm ile müşerref olmamış erkek ya da kadın -Ey akıl sahibi insan!- Kurtuluşa ve saadete götüren bu daveti sana yöneltiyor ve diyorum ki:

Yüce Allah'ın ölümden sonra kabirde, daha sonra da Cehennem ateşindeki azabından kendini kurtar.

Rab olarak Allah'a, peygamber olarak Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem-'e ve din olarak İslâm'a iman ederek kendini kurtar. Samimiyetle "Lâ ilâhe illallah Muhammedun rasûlullah" Allah'tan başka hak ilâh yoktur. Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem-O'nun rasûlüdür de, beş vakit namazını kıl, malının zekâtını ver, ramazan orucunu tut ve yoluna güç yetirebilersen Beytullah'ı haccet.

Allah için Müslümanlığını ilan et. Çünkü senin için bu dinden başka ne bir kurtuluş, ne de bir mutluluk⁸¹vardır.

Kendisinden başka hak ilâh olmayan Yüce Allah'a yemin ederim ki, İslâm dini; Yüce Allah'ın bu dinden başka hiç kimseden kabul etmeyeceği hak dindir. Yüce Allah'ı, meleklerini ve bütün mahlûkatını şahit tutarım ki, Allah'tan başka hiçbir hak ilah yoktur. Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem- O'nun rasûlüdür ve hak din İslâm'dır ve ben de Müslümanlardırım.

---

81 Dünyada güzel bir yaşam ve âhirette Cennet vardır.

Yüce Allah'tan, lütuf ve keremiyle, benim, zürriyetimin ve bütün Müslüman kardeşlerimin hakiki bir Müslüman olarak canlarımızı almasını ve bizleri doğru sözlü emin olan Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem-, bütün peygamberler ve peygamber efendimizin ailesi ve ashabı ile birlikte Naim Cennetleri'nde bir araya toplamasını temenni ederim. Allah Teâlâ'dan bu kitabı okuyan veya işiten herkesin faydalanmasını niyaz ederim. Allah'ım! Emirlerini tebliğ ettim, şahit ol!

En doğrusunu Yüce Allah bilir. Salâtu selam peygamber Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem-'in, ailesinin ve ashabının üzerine olsun. Hamd, alemlerin Rabbi Allah'a mahsustur.

***

dizin

Hak Din	1
Mukaddime ve Takdim	3
Birinci Bölüm: Mârifetullah (Allah'ı Bilmek) [1] Yüce Yaratıcı	4
Birinci Delil:	4
Ayet-i Kerime'nin Genel Manası:.....	5
Âyet-i Kerimenin Genel Manası:	6
İkinci Delil:.....	7
Üçüncü Delil:	7
Dördüncü Delil:	7
Beşinci Delil:.....	8
Altıncı Delil:	8
Yedinci Delil:.....	8
Sekizinci Delil:	8
Dokuzuncu Delil:	8
Onuncu Delil:	9
Ayetlerin Manası:	10
Âyetlerin Genel Manası:.....	13
Âyetlerin Genel Manası:.....	17
İkinci Bölüm: Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'i Tanıyıp Bilmek:.....	20
Âyetlerin Genel Manası:.....	26
Üçüncü Fasıl: Hak Din -İslâm'ın- Bilinmesi	27
İslâm Dininin Tanımı/Tanımlanması:	28
Âyetlerin Genel Manası:.....	29
Âyetlerin Genel Manası:.....	30
Âyetlerin Genel Manası:.....	30

İslâm'ın Şartları	31
Birinci Şart	32
1- Dua:	33
2- Kurban, Adak ve Diğer Hususlarla Yakınlaşmak	34
3- İstiğâse, İstiâne ve İstiâze:	35
Yüce Allah'ın Gönderdiği Peygamberlerin Vazifesi:	43
Bu iki âyetin manası:	45
Nidâ/Sesleniş	46
İslâm'ın İkinci Şartı Namaz	47
Âyetlerin Genel Manası:	48
Beş Vakit Farz Namazlar:	49
Namazın Hükümleri:	50
Birincisi: Tahâret:	50
İkincisi: Beş Vakit Namazın Kılınma Şekli:	51
1- Sabah Namazı:	51
2- Öğlen, İkinci ve Yatsı Namazları:	53
3- Akşam Namazı:	53
İslâm'ın Şartlarından Üçüncü Şartı (Zekât)	55
İslâm'ın Şartlarından Dördüncü Şartı (Oruç):	56
Oruç Tutma Şekli:	57
Oruç tutmanın sayılamayacak kadar çok faydası vardır. Bunların en önemlileri şunlardır:	57
İslâm'ın Şartlarından Beşinci Şartı (Hac)	59
Hac ve Umrenin Yapılış Şekli:	61
Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'in insanların ihrama girmelerini emrettiği mîkât yerleri beş tanedir. Bunlar:	62
İhrama Niyet Edip Girme Şekli	62
İhramlı Kimseye Haram Olan Hususlar	64

İman	69
Kadere İman Etmenin Manası:	71
Bu saydığımız her şeye kulun iman etmesi gerekir.	72
İslâm Dininin Mükemmelliği	73
Geçen Âyetlerde:.....	74
Dördüncü Bölüm: İslâm'ın İzlediği Yollar	75
Birincisi: İlimde izlediği yol	75
İslâm'da ilim gerekliliği bakımından kısımlara ayrılır:.....	76
İkincisi: Akidede İzlediği Yol	77
Üçüncüsü: İnsanlar Arasındaki Bağda İzlediği Yol:	78
Dördüncüsü: Mü'min kimse için kalbin verdiği öğüt ve murâkabe de izlediği yol	80
Beşincisi: Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Hususunda İzlediği Yol:.....	81
Altıncısı: İç Polikada İzlediği Yol:	83
Yedincisi: Dış Politikada İzlediği Yol:.....	85
Sekizincisi: Hürriyette İzlediği Yol:	87
a) Akidedeki Hürriyet	87
İslâm dininden çıkararak hususlar çoktur. Bunların en meşhuru	88
b) Görüş Özgürlüğü:	91
c) Kişisel Özgürlük:.....	91
d) Barınak/barınma Özgürlüğü:.....	93
e) Kazanç Özgürlüğü:.....	93
Dokuzuncusu: Aile Hususunda İzlediği Yol:	94
Evliliğe izin verilmesinin hikmeti:	94
Onuncusu: Sağlıkta İzlediği Yol:.....	98
On Birincisi: Ekonomi, ticaret, sanayi ve tarımda izlediği yol:.....	99
On İkincisi: Gizli düşmanlar ve onlardan kurtulmanın yolu hakkında izlediği yol:.....	99

Birincisi: Yüce Allah'ın rahmetinden kovulmuş şeytandır.	99
On Üçüncüsü: Yüce gaye ve mutlu bir yaşam üzerinde izlediği yoldur.	101
Beşinci Bölüm: Bazı Şüphelerin Açıklanması.....	106
Birincisi: İslâm'a zarar verenler: İslâm'a zarar veren kimseler iki sınıftır. ..	106
a) Akidelerinde Sapkın Olanlar:	106
b) Din ve Ahlaklarında Yozlaşanlar:	106
c) İslâm'a zarar verenler arasında Müslüman	106
İkincisi: İslâm kaynakları:.....	108
İkincisi: İslâm Mezhepleri:.....	109
Dördüncüsü: İslâm Dininden Çıkan Cemaatler:	110
1- Bâtinîler:.....	110
2- Bu fırkalardan birisi de Kâdiyânîler'dir.	111
3- İslâm dininden çıkan batinî fırkalardan bir tanesi de Bahâiyye firkasıdır.	112
4- İslâm dininden çıkan fırkalardan bir tanesi de Şiiler'dir.	112
Kurtuluşa Davet Etmek	114